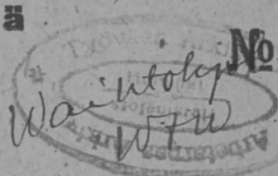
Kaikkien maiden proletaarit, liittykää yhteen!

KOMMUNISTI

№ 5 Maaliskuun 15 p:nä № 5

SISÄLTÖ:

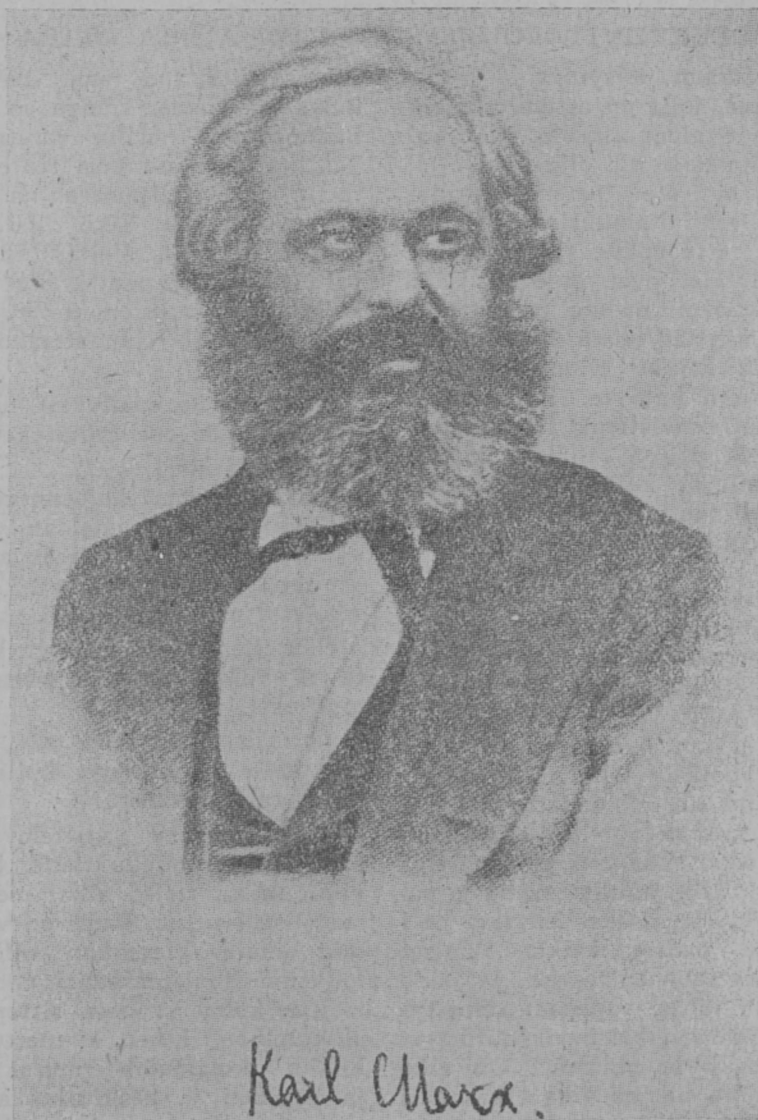
1 9 3 3
LENINGRAD
VALTION KUSTANNUSLIIKE KIRJA

KOMMUNISTI

NKP(b):n LENINGRADIN ja KARJALAN ALUEKOMITEAIN POLIITTIS-TALOUDELLINEN AIKAKAUSJULKAISU

TOIMITUKSEN OSOITE; LENINGRAD. Harkovskaja 7. V/K KIRJA.

№ 5 (113) MAALISKUUN 15 p. 1933

5. 5. 1818 — 14. 3. 1883

J. STALIN

Puhe Neuvostoliiton kollektivisti-iskurien I edustajakokouksessa helmik. 19 p:nä 1933

TOVERIT kollektivistit ja kollektivistinaiset! En aikonut esiintyä edustajakokouksessanne. En aikonut, koska jo ennen minua esiintyneiden puhujain puheissa on sanottu kaikki mitä on tarpeen sanoa, sanottu hyvin ja osuvasti. Maksaako tämän jälkeen enää esiintyä? Mutta koska te vaaditte ja voima on teidän käsissänne *(jatkuvia suosionosoituksia)*, niin minun on alistuttava.

Sanon muutamia sanoja eri kysymyksistä.

1. KOLLEKTIIVITALOUKSIEN TIE ON AINOA OIKEA TIE

Ensimmäinen kysymys — onko se tie oikea, jolle on astunut kollektivisoitunut talonpoikaisto, onko kollektiivitalouksien tie oikea tie?

Tämä ei ole paraadikysymys. Te, kollektiivitalouksien iskurit, nähtävästi ette epäile sitä, että kollektiivitaloudet ovat oikealla tiellä. Tämän vuoksi mahdollisesti tämä kysymys näyttää teistä tarpeettomalta. Mutta kaikki talonpojat eivät ajattele siten kuin te. Talonpoikain ja jopa kollektivistienkin keskuudessa on vielä paljon sellaisia ihmisiä, jotka epäilevät kollektiivitalouksien tien oikeellisuutta. Ja tässä ei ole mitään ihmeteltävää. Itse asiassa ihmiset ovat eläneet satoja vuosia vanhaan tapaan, kulkeneet vanhaa tietänsä, taivuttaneet selkänsä kulakin ja tilanherran edessä, koronkiskojan ja keinottelijan edessä. Ei voida sanoa, että tämä vanha kapitalistinen tie olisi saanut hyväksymisen osakseen talonpoikain taholta. Mutta se, tämä vanha tie, oli tallattu tie, totuttu, ja kukaan ei vielä ollut käytännössä osoittanut, että voidaan elää myöskin jollain muulla tavalla ja paremmin. Ja sen lisäksi kaikissa porvarillisissa maissa kaikki ihmiset elävät vielä vanhaan tapaan. Ja äkkiä ilmestyvät tähän vanhaan, rämettyneeseen elämään bolshevikit, tulevat kuin myrsky ja puhuvat: On aika hylätä vanha tie, on aika alkaa elää uudella tavalla, kollektiivitalouksissa, on aika alkaa elää ei siten kuin eletään kaikissa porvarillisissa maissa, vaan uusin tavoin, artteleissa. Mutta mitä tuo tämä uusi elämä, kuka sen tietää. Kunpa se ei tulisi huonommaksi kuin vanha elämä. Joka tapauksessa uusi tie ei ole totuttu, se on tallaamaton ja vielä aivan tutkimaton. Eikö olisi parempi pysyä vanhalla tiellä? Eikö olisi parempi jäädä odottavalle kannalle kollektiivitalouksien tielle siirtymiseen nähden? Kannattaako riskeerata?

Kas tällaisia epäilyksiä tutkistelee nykyään eräs osa työtätekevästä talonpoikaistosta.

Onko meidän hajoitettava nämä epäilykset? Onko meidän vedettävä nämä epäilykset päivänvaloon ja osoitettava, mitä ne ovat? On selvää, että näin on tehtävä.

Näinollen edelläesitettyä kysymystä ei voida nimittää paraadikysymykseksi.

Ja näin ollen, onko siis oikea se tie, jolle on lähtenyt kollektivisoitunut talonpoikaisto?

Eräät toverit ajattelevat, että siirtyminen uudelle tielle, kollektiivitalouksien tielle, alkoi meillä kolme vuotta sitten. Tämä on vain osittain oikein. Tietenkin kollektiivitalouksien joukkorakentaminen alkoi meillä kolme vuotta sitten. Tämä siirtyminen, kuten tunnettua, merkittiin kulakiston murskaamisella ja köyhien ja keskivarakkaiden talonpoikien miljoonaisten joukkojen siirtymisellä kollektiivitalouksien puolelle. Kaikki tämä on oikein. Mutta jotta voitiin alkaa tämä jouk-

siirtyminen kollektiivitalouksiin tarvittiin eräitä ennakkoehtoja, joita vailla yleisesti puhuen, kollektiivista joukkoliikettä oli mahdoton ajatellakaan. Ennen kaikkea tarvittiin neuvostovalta, joka avusti ja jatkuvasti avustaa talonpoikia kollektiivitalouksien tielle astumisessa. Toiseksi oli karkoitettava tilanherrat ja kapitalistit, otettava niiltä tehtaat ja maat ja julistettava ne kansan omaisuudeksi. Kolmanneksi oli murskattava kulakisto ja otettava siltä koneet ja traktorit. Neljänneksi oli julistettava, että koneilla ja traktoreilla voivat työskennellä vain kollektiivitalouksiin yhtyneet köyhät ja keskivarakkaat talonpojat. Ja lopuksi oli teollistettava maa, järjestettävä uusi traktoriteollisuus, rakennettava uudet maatalouskonerakennustehtaat varustaaksemme kollektivisoituneen talonpoikaiston runsaalla määrällä traktoreita ja koneita. Ilman näitä ennakkoehtoja ei olisi voitu ajatella kolme vuotta takaperin alettua kollektiivitalouksien tielle lähtemistä joukkomitassa.

Näinollen kollektiivitalouksien tielle siirtymiseksi oli välttämätöntä ennenkaikkea suorittaa Lokakuun vallankumous, kukistaa kapitalistit ja tilanherrat, ottaa niiltä maat ja tehtaat ja järjestää uusi teollisuus.

Lokakuun vallankumouksesta alkoikin siirtyminen uudelle tielle, kollektiivitalouksien tielle. Se vain kehittyi uudella voimalla kolme vuotta takaperin, sen tähden että tähän aikaan mennessä ilmenivät täydessä laajuudessaan Lokakuun vallankumouksen taloudelliset tulokset, vasta siihen mennessä onnistuttiin viemään eteenpäin maan teollistuttamista.

Kansojen historia tuntee paljon vallankumouksia. Kaikki ne eroavat Lokakuun vallankumouksesta siinä, että ne kaikki ovat olleet yksipuolisia vallankumouksia. Työtätekevien riiston eräs muoto on vaihtunut toiseksi riistomuodoksi, mutta itse riisto on jäänyt olemaan. Toiset riistäjät ja sortajat ovat vaihtuneet toisiin riistäjiin ja sortajiin, mutta riistäjät ja sortajat ovat jääneet olemaan. Vain Lokakuun vallankumous asetti päämääräkseen kaiken riiston hävittämisen ja kaikkien ja kaikenlaisten riistäjäin ja sortajain likvidoimisen.

Orjien vallankumous likvidoi orjanomistajat ja kumosi orjanomistuksellisen työtätekevien riistomuodon. Mutta niiden tilalle se asetti maaorjain omistajat ja maaorjuudellisen työtätekevien riistomuodon. Toiset riistäjät vaihtuivat toisiin riistäjiin. Orjuuden vallitessa "laki" salli orjanomistajain murhata orjia. Maaorjuusjärjestelmän vallitessa "laki" salli maaorjaisäntien "vain" myydä maaorjia.

Maaorjatalonpoikien vallankumous likvidoi maaorjain omistajat ja hävitti maaorjuudellisen riistomuodon. Mutta se asetti niiden tilalle kapitalistit ja suurtilalliset, kapitalistisen ja suurtilain omistukseen perustuvan riistomuodon. Toiset riistäjät vaihtuivat toisiin riistäjiin. Maaorjuuden järjestelmän vallitessa "laki" salli myydä maaorjia. Kapitalistisen järjestelmän vallitessa "laki" salli "vain" alistaa työtätekevät työttömyyteen ja kurjuuteen, tuhoutumiseen ja nälkäkuolemaan.

Vain neuvostovallankumouksemme, vain Lokakuun vallankumouksemme asetti kysymyksen ei toisten riistäjien vaihtamisesta toisiin, ei toisen riistomuodon toiseen vaihtamisesta, vaan kaiken riiston perinpohjin hävittämisestä, kaikkien ja kaikenlaisten riistäjäin, kaikkien ja kaikenlaisten rikkaiden ja sortajain perinpohjin hävittämisestä. *(Jatkuvia suosionosoituksia).*

Juuri siksi Lokakuun vallankumous oli ennakkoehto ja välttämätön edellytys talonpoikain astumiselle uudelle kollektiivitalouksien tielle.

Menettelikö talonpoika oikein tukiessaan Lokakuun vallankumousta? Se menetteli oikein. Se menetteli oikein, koska Lokakuun vallankumous auttoi sitä heittämään harteiltaan tilanherrat ja kapitalistit, koronkiskurit ja kulakit, kauppiaat ja keinottelijat.

Mutta tämä on vain yksi puoli kysymyksestä. Sortajain karkoittaminen, tilanherrain ja kapitalistien karkoittaminen, kulakkien ja keinottelijain kurissapitäminen on varsin hyvä asia. Mutta se on vielä vähän. Vanhasta tiestä lopullisesti vapautumiseksi ei riitä yksistään riistäjien murskaaminen. Siihen on vielä tarpeen uuden elämän rakentaminen, sellaisen elämän rakentaminen, joka tekee työtätekevälle talonpojalle mahdolliseksi parantaa aineellista ja kulttuurista asemaansa ja kohota ylöspäin päivä päivältä ja vuosi vuodelta. Siihen tarvitaan uuden järjestyksen voimaan saattaminen maaseudulla. Tämä on kysymyksen toinen puoli.

Miten vanha järjestelmä eroaa uudesta kollektiivitalouksien järjestelmästä?

Vanhan järjestelmän vallitessa talonpojat työskentelivät yksikseen. työskentelivät vanhoilla esi-isien aikaisilla keinoilla, vanhoilla työaseilla, työskentelivät tilanherroille ja kapitalisteille, kulakeille ja keinottelijoille, eläen nälässä ja rikastuttaen toisia. Uuden kollektiivitalouksien järjestelmän vallitessa talonpojat työskentelevät yhdessä, artteleina, työskentelevät uusien työaseiden, traktorien ja maatalouskoneiden avulla, työskentelevät itselleen ja omalle kollektiivitaloudelleen, elävät ilman kapitalisteja ja tilanherroja, ilman kulakkeja ja keinottelijoita, työskentelevät parantaakseen aineellista ja kulttuurista asemaansa päivästä päivään. Silloin, vanhan järjestelmän vallitessa, porvarillinen hallitus tuki rikkaita työtätekeviä talonpoikia vastaan. Nyt, uuden kollektiivitalouksien järjestelmän vallitessa työläis-talonpoikaishallitus taas tukee työläisiä ja talonpoikia kaikkia ja kaikenlaisia rikkaita vastaan. Vanha järjestelmä johtaa kapitalismiin. Uusi järjestelmä johtaa sosialismiin.

Tässä meillä on kaksi tietä, kapitalistinen ja sosialistinen tie, tie eteenpäin sosialismiin, ja tie takaisin päin, kapitalismiin.

On ihmisiä, jotka ajattelevat, että on mahdollista lähteä jollekin kolmannelle tielle. Erittäin mieluisasti tarttuvat tähän kenellekään tuntemattomaan kolmanteen tiehen eräät horjuvat toverit, jotka eivät vielä ole täysin varmistuneita kollektiivisen tien oikeellisuudesta. He haluavat, että me kääntyisimme vanhaan järjestelmään, palaisimme yksityistalouteen, mutta ilman kapitalisteja ja tilanherroja. He haluavat, että me sallisimme “vain” kulakkeja ja muita pikkukapitalisteja talousjärjestelmämme laillisena ilmiönä. Mutta itse asiassa tämä ei ole kolmas tie, vaan toinen tie, tie kapitalismiin. Mitä merkitsee palaaminen yksityistalouteen ja kulakiston palauttaminen? Se merkitsee kulakkisorron palauttamista kulakiston harjoittaman talonpoikaiston riiston palauttamista ja vallan antamista kulakille. Mutta voidaanko palauttaa kulakisto ja samalla säilyttää neuvostovalta? Ei, ei voida. Kulakiston palauttamisen täytyy johtaa kulakkien vallan luomiseen ja neuvostovallan likvidoimiseen. Ja näinollen se tulee johtamaan porvarillisen hallituksen muodostumiseen. Porvarillisen hallituksen muodostuminen vuorostaan johtaa tilanherrojen ja kapitalistien palauttamiseen ja kapitalismin palauttamiseen. Näin niinsanottu kolmas tie asiallisesti on toinen tie, kapitalismin palauttamisen tie. Kysykää talonpojilta haluaako he kulakin sorron palauttamista, kapitalismiin palaamista, neuvostovallan likvidoimista tilanherrojen ja kapitalistien vallan palauttamista? Kysykää heiltä ja te saatte tietää, minkä tien enemmistö työtätekevistä talonpojista katsoo ainoaksi oikeaksi tieksi.

Näinollen on olemassa vain kaksi tietä: joko eteenpäin, ylös, uuteen kollektiivitalouksien järjestelmään, tai takaisin mäen alle, vanhaan kulakkikapitalistiseen järjestelmään. Kolmatta tietä ei ole.

Työtätekevä talonpoikaisto meinetteli oikein hylätessään kapitalistisen tien ja astuessaan kollektiivitalouksien tielle.

Sanotaan myöskin, että kollektiivitalouksien tie on oikea tie, mutta että se on vaikea. Tämä on vain osittain oikein. Tietenkin tällä tiellä on vaikeuksia. Hyvää elämää ei saada ilmaiseksi. Mutta kysymys on siinä, että suuremmat vaikeudet on jo sivuutettu ja ne vaikeudet, jotka ovat edessämme, eivät ansaitse edes sitä, että niistä vakavasti puhuttaisiin. Joka tapauksessa rinnastaessa nykyisiä vaikeuksianne niihin vaikeuksiin, joita työläiset kokivat 10-15 vuotta sitten, nämä vaikeudet, toverit kollektivistit, näyttävät lasten leikiltä. Teidän puhujanne ovat esiintyneet täällä ja ylistelleet Leningradin, Moskovan, Harkovin ja Donbassin työläisiä. He ovat puhuneet, että heillä, työläisillä, on saavutuksia, mutta teillä, kollektivisteilla, on paljon vähemmän saavutuksia. Minusta näyttää, että teidän puhujanne puheissa on ollut jopa eräänlaista toverillista kateutta: olisi hyvä, jos meilläkin kollektivisti-talonpojilla olisi samanlaisia saavutuksia kuin mitä on teillä, Leningradin, Moskovan, Donbassin ja Harkovin työläiset... Kaikki tämä on hyvin. Mutta te tiedätte, mitä maksoivat Leningradin ja Moskovan työläisten saavutukset, minkälaisia kieltäymyksiä he kokivat saavuttaakseen lopultakin nämä saavutukset. Voisin kertoa teille eräitä tosiasioita työläisten elämästä vuodelta 1918, jolloin kokonaisiin viikkokausiin työläisille ei annettu palaakaan leipää, puhumattakaan enää lihasta ja muista ruokatarpeista. Parhaina hetkinä pidettiin silloin niitä päiviä, jolloin onnistuttiin jakamaan Leningradin ja Moskovan työläisille kahdeksasosa naulaa mustaa leipää, sekin puoleksi rehukakun sekaista. Ja tätä jatkui ei kuukausia eikä puoli vuotta, vaan kokonaista kaksi vuotta. Mutta työläiset kärsivät eivätkä valittaneet, sillä he tiesivät, että koittaa parempi aika ja että he saavuttavat ratkaisevia menestyksiä. Ja te näette, että työläiset eivät erehtyneet. Rinnastakaapa vaikeuksianne työläisten kieltäymyksiin ja puutteisiin, niin näette, että niistä ei kannata edes vakavasti keskustella.

Mitä tarvitaan voidaksemme viedä eteenpäin kollektivisointiliikettä ja kehittääksemme kaikkialla kollektiivitalouksien rakennustyötä?

Siihen tarvitaan ennenkaikkea sitä, että kollektiivitaloudet tulevat täydellisesti taatuiksi kunnollisella viljelyskelpoisella maalla. Onko meillä sitä? On. Onhan tunnettua, että kaikki parhaat maat on luovutettu kollektiivitalouksille ja kiinnitetty niille lujasti. Näinollen kollektivistit voivat muokata ja parantaa tätä maata mielin määrin, tarvitsematta pelätä, että se joutuu heiltä vieraisiin käsiin.

Toiseksi tähän tarvitaan sitä, että kollektivistit voisivat käyttää traktoreita ja koneita. Onko meillä niitä? On. Kaikille on tunnettua, että traktoritehtaamme ja maatalouskoneita valmistavat tehtaamme työskentelevät ennenkaikkea ja pääasiallisesti kollektiivitalouksia varten, varustaen ne kaikilla nykyaikaisilla koneilla.

Ja lopuksi tarvitaan sitä, että hallitus tukisi kollektivisoitunutta talonpoikaistoa kaikin tavoin, niin ihmisillä kuin rahallisestikin, eikä antaisi luokkavihollisten hajoittaa kollektiivitalouksia. Onko teillä tällainen hallitus? On. Sitä nimitetään työläis-talonpoikaiseksi neuvostohallitukseksi. Mainitkaa minulle maa, missä hallitus tukisi ei kapitalisteja ja tilanherroja, kulakkeja ja muita rikkaita, vaan työtätekeviä talonpoikia. Maailmassa ei ole eikä ole ollut tällaista maata. Vain meillä neuvostomaassa on olemassa hallitus, joka on työläisten ja kollektivistitalonpoikain kaupunkien ja maaseudun kaikkien työtätekevien puolella kaikkia rikkaita ja riistäjiä vastaan. *(Jatkuvia suosionosoituksia).*

Näinollen teillä on olemassa kaikki mahdollisuudet kehittää kollektiivitalouksien rakennustyötä ja saavuttaa täydellinen vapautuminen vanhoista teistä.

Teiltä vaaditaan vain rehellistä työskentelyä kollektiivitalouksien

tulojen jakoa työn mukaan, kollektiivitalouksien omaisuuden suojelemista, traktorien ja koneiden suojelemista, hevosten hoidon hyvin järjestämistä, työläis-talonpoikaisen valtiomme antamien tehtävien täyttämistä, kollektiivitalouksien lujittamista ja niihin pesiytyneiden kulakkien ja niiden apulaisten niistä karkoittamista.

Ja teidän on myönnettävä, että näiden vaikeuksien voittaminen, s.o. rehellisesti työskenteleminen ja kollektiivitalouksien omaisuuden suojeleminen ei ole niinkään vaikeaa. Sen lisäksi työnne ei nyt mene rikkaiden eikä riistäjien hyväksi, vaan tulee itsellenne, omalle kollektiivitaloudelle.

Te näette, että kollektiivitalouksien tie, tie sosialismiin on ainoa oikea tie työtätekeville talonpojille.

2. LÄHIMPÄNÄ TEHTÄVÄNÄMME ON TEHDÄ KAIKKI KOLLEKTIVISTIT VARAKKAIKSI

Toinen kysymys on, mitä olemme jo saavuttaneet tällä uudella tiellä, kollektiivitalouksiemme tiellä ja mitä aiomme lähimpien kahden kolmen vuoden kuluessa saavuttaa.

Sosialismi on hyvä asia. Onnellinen sosialistinen elämä on riidattomasti hyvä. Mutta kaikki tämä on tulevaisuuden asia. Pääkysymys ei ole nyt se, mitä me tulevaisuudessa saavutamme. Tärkein kysymys on nyt mitä olemme jo nyt saavuttaneet. Talonpoikaisto on lähtenyt kollektivisoinnin tielle. Se on varsin hyvä. Mutta mitä se on saavuttanut tällä tiellä? Mitä tuntuvaa olemme saavuttaneet kulkiessamme kollektiivitalouksien tietä?

Olemme saavuttaneet sen, että olemme auttaneet köyhien talonpoikien miljoonaisen joukon liittymään kollektiivitalouksiin. Olemme päässeet siihen, että kollektiivitalouksiin liitytty ään ja saatuaan siellä käytettäväkseen paremmat maat ja paremmat tuotantovälineet on köyhien talonpoikain miljoonainen joukko kohonnut keskivarakkaan talonpojan tasolle. Olemme päässeet siihen, että miljoonat köyhät talonpojat, jotka ennen elivät nälässä, ovat nyt kollektiivitalouksissa päässeet keskivarakkaiksi ja toimeentuloltaan turvatuiksi ihmisiksi. Olemme saavuttaneet sen, että olemme ehkäisseet talonpoikain jakautumisen köyhiin ja kulakkeihin, murskanneet kulakit ja auttaneet köyhän talonpojan pääsemään työnsä isännäksi kollektiivitalouksissa, pääsemään keskivarakkaaksi.

Miten olivat asiat ennen kollektivisointiliikkeen kehittymistä, neljä vuotta sitten? Kulakit rikastuivat ja kulkivat ylöspäin. Köyhät talonpojat kurjistuivat ja painuivat alas, joutuen kulakin orjuuteen. Keskivarakas yritteli ylöspäin kulakiksi ja joka kerralla luisui alas, täydentäen köyhien talonpoikien rivejä kulakkien orjuudessa. Ei ole vaikea arvata, että kaikesta tästä voittivat vain kulakit ja ehkä jossain määrin myöskin varakkaat. Jokaisesta sadasta taloudesta maaseudulla voitiin laskea olevan neljä- viisi kulakkitaloutta, 8 tai 10 varakasta taloutta, 45—50 keskivarakasta ja 35 köyhää taloutta. Näinollen vähintään 35% kaikista talouksista muodostivat köyhät taloudet, joiden oli pakko kantaa kulakkisorron taakkaa. Puhumattakaan enää keskitalonpoikaiston vähävaraisista kerroksista, jotka muodostivat enemmän kuin puolet keskivarakkaasta talonpoikaistosta ja jotka asemansa puolesta hyvin vähän erosivat köyhistä talonpojista ja olivat välittömästi riippuvaisia kulakeista.

Kollektiivitalouksien rakennustyötä kehittäen me saavutimme sen, että tuhosimme tämän sekasorron ja vääryyden, murskasimme kulakkisorron, johdimme koko tämän köyhien talonpoikain joukon kollektiivitalouksiin, annoimme sille taatun toimeentulon ja kohotimme heidät

keskivarakkaiden tasolle, annoimme mahdollisuuden käyttää hyväkseen kollektiivitalouden maita, kollektiivitalouksille myönnettyjä helpotuksia, traktoreita ja maatalouskoneita.

Mitä tämä merkitsee? Se merkitsee sitä, että vähintään 20-miljoonainen talonpoikaisväestö, vähintään 20 miljoonaa köyhää talonpoikaa pelastuivat köyhyydestä ja kurjuudesta, pelastuivat kulakkisorrosta ja muuttuivat kollektiivitalouksien kautta ihmisiksi, joiden toimeentulo on taattu.

Tämä on suuri saavutus, toverit. Se on sellainen saavutus, että sellaista maailma ei vielä ole tuntenut ja että sellaista ei ole vielä saavuttanut yksikään valtio maailmassa.

Kas tässä teille kollektiivitalouksien rakennustyön käytännölliset, kouriintuntuvat tulokset, tulokset siitä, että talonpoikaisto lähti kollektiivitalouksien tielle.

Mutta tämä on vain ensimmäinen askeleemme, ensimmäinen saavutuksemme kollektiivitalouksien rakennustyössä.

Olisi virheellistä ajatella, että meidän tulisi pysähtyä tähän ensimmäiseen askeleeseen, tähän ensimmäiseen saavutukseen. Toverit, emme voi pysähtyä tähän saavutukseen. Kulkeaksemme eteenpäin ja lujittaaksemme lopullisesti kollektiivitaloudet meidän on otettava *toinen askel,* meidän on hankittava *uusia saavutuksia.* Mikä on tämä toinen askel? Se on se, että kohotetaan kollektivistit ja entiset köyhät talonpojat, entiset keskivarakkaat talonpojat yhä korkeammalle. Se on se, *että teemme kaikki kollektivistit varakkaiksi.* Niin, toverit, varakkaiksi. *(Jatkuvia suosionosoituksia).*

Me olemme päässeet siihen, että olemme kohottaneet kollektiivitalouksien avulla köyhät talonpojat keskivarakkaan tasolle. Se on erittäin hyvä asia. Mutta se on vähän. Meidän on nyt pyrittävä siihen, että astumalla vielä askeleen eteenpäin avustaisimme kaikkia kollektivisteja, niin entisiä köyhiä kuin keskivarakkaitakin talonpoikia kohoamaan varakkaiden tasolle. Siihen voidaan päästä ja siihen meidän on päästävä hinnalla millä hyvänsä *(Jatkuvia suosionosoituksia).* Meillä on nyt olemassa kaikki mahdollisuudet tämän tarkotuksemme saavuttamiseksi. Koneitamme ja traktoreitamme käytetään nyt huonosti. Maita muokataan kehnosti. On vain parannettava koneiden ja traktorien käyttöä, on vain parannettava maiden muokkausta ja me saavutamme tuotteidemme määrän lisäämisen kaksinkolminkertaisesti. Ja tämä riittää täysin tehdäksemme kaikki kollektivistit varakkaiksi kollektiivisten peltojen työntekijöiksi.

Miten oli asia ennen varakkaisiin nähden? Päästäkseen varakkaaksi oli tehtävä vääryyttä naapurilleen, oli riistettävä heitä, myytävä heille kalliimmasta, ostettava heiltä halvalla, otettava joitakin batrakkeja palkkalaisiksi ja riistettävä niitä kelpolailla, oli kasattava pääomia — ja siten lujittumalla onnistui päästä kulakiksi. Täten onkin selvitettävissä, että rikastuminen ennen yksityistalouden vallitessa aiheutti epäluottamusta ja vihaa köyhien ja keskivarakkaiden taholta. Nyt on asia toisin. Nyt ovat jo toiset olosuhteet. Nyt, päästäkseen varakkaaksi kollektivistiksi, ei ollenkaan tarvitse kiusata ja riistää naapureitaan. Eikä ole nyt helppoakaan riistää jotakin, koska yksityisomistus maahan ja sen vuokraaminen ei meillä enää ole käytännössä, koneet ja traktorit kuuluvat valtiolle ja pääomia omistavat ihmiset eivät ole muodissa kollektiivitalouksissa. Tällainen muoti oli, mutta se on iäksi mennyt. Päästäkseen varakkaaksi kollektivistiksi vaaditaan nyt ainoastaan rehellistä työtä kollektiivitaloudessa, traktoreiden ja koneiden oikeinkäyttämistä, työkarjan oikein käyttämistä, maan kunnollista muokkaamista ja kollektiivitalouden omaisuuden suojelemista.

Joskus sanotaan: jos kerran on sosialismi, niin miksi vielä tehdä työtä? Ennen tehtiin työtä ja nytkin tehdään, mutta eikö ole aika jo

lakata tekemästä työtä? Tällaiset puheet, toverit, ovat perinpohjin virheellisiä. Se on lorvailijoiden, vaan ei rehellisten työntekijäin filosofiaa. Sosialismi ei ollenkaan kiellä työtä. Päinvastoin sosialismi rakentuu työn pohjalle. Sosialismi ja työ ovat toisistaan eroittamattomat. Suuri opettajamme Lenin sanoi: "Kuka ei tee työtä, hänen ei pidä syömän". Mitä tämä merkitsee? Ketä vastaan on tähdätty tämä Leninin lause? Riistäjiä vastaan, kaikkia niitä vastaan, jotka itse eivät tee työtä, vaan pakottavat toiset tekemään työtä ja rikastuvat toisten työn kustannuksella. Ja ketä vastaan se vielä on tähdätty? Niitä vastaan, jotka itse lorvailevat ja haluavat elää toisten kustannuksella. Sosialismi vaatii ei lorvailua, vaan sitä, että jokainen ihminen tekee rehellisesti työtä, työtä ei toisia varten, ei rikkaita ja riistäjiä varten, vaan itseään ja yhteiskuntaa varten. Ja jos me työskentelemme rehellisesti, työskentelemme itsellemme ja omalle kollektiivitaloudellemme, niin pääsemme noin 2—3 vuodessa siihen, että kaikki kollektivistit, niin entiset köyhät kuin entiset keskivarakkaatkin talonpojat kohoavat varakkaiden tasolle, sellaisten ihmisten tasolle, jotka käyttävät runsaasti tuotteita ja elävät täysin kulttuurista elämää.

Tämä on nyt lähin tehtävämme. Siihen me voimme päästä ja siihen meidän on päästävä hinnalla millä hyvänsä. *(Jatkuvia suosionosoituksia).*

3. ERÄITÄ HUOMAUTUKSIA

Nyt sallikaa siirtyä eräisiin yksityisiin huomautuksiin.

Ensiksikin *puolueen jäsenistämme* maaseudulla. Keskuudessanne on puolueen jäseniä, mutta vielä enemmän puolueettomia. Tämä on erittäin hyvä, että puolueettomia on kokoontunut edustajakokoukseen enemmän kuin puolueen jäseniä, sillä juuri puolueettomia on ennenkaikkea vedettävä mukaamme. On kommunisteja, jotka suhtautuvat puolueettomiin kollektivisteihin bolshevistisesti. Mutta on sellaisiakin, jotka ylvästelevät puolueisuudellaan eivätkä alennu lähentymään puolueettomia. Tämä ei ole hyvin, vaan se on vahingollista. Bolshevikkien voima, kommunistien voima juuri on siinä, että he osaavat ympäröidä puolueemme miljoonaisella puolueettomien aktiivilla. Meillä bolshevikeilla ei olisi niitä menestyksiä, mitä meillä nyt on, jos emme olisi osanneet valloittaa puolueen puolelle miljoonia puolueettomia työläisiä ja talonpoikia. Mitä siihen tarvitaan? Siihen tarvitaan, että puolueen jäsenet eivät erottaudu puolueettomista, että puolueen jäsenet eivät sulkeudu omaan puoluejoukkoonsa, että he eivät ylpeile puolueisuudellaan, vaan kuuntelevat puolueettomien ääntä, että he eivät ainoastaan opeta puolueettomia, vaan myöskin itse oppivat heiltä.

Ei pidä unohtaa, että puolueen jäseniä ei tipu taivaasta. On muistettava, että kaikki puolueen jäsenet ovat joskus itse olleet puolueettomia. Tänään hän on puolueeton, mutta huomenna tulee puolueen jäseneksi. Mistä oikeastaan ylpeillä? Meidän vanhojen bolshevikkien keskuudessa on paljon ihmisiä, jotka ovat työskennelleet puolueessa 20—30 vuotta. Mutta mehän itse olemme myös joskus olleet puolueettomia. Miten olisi meidän laitamme, jos 20—30 vuotta sitten silloiset puolueen jäsenet olisivat alkaneet mielivaltaisesti menetellä meihin nähden eivätkä olisi päästäneet puolueeseen? On mahdollista, että olisimme tällöin eristäytyneet puolueesta useiksi vuosiksi. Mutta emmehän me, vanhat bolshevikit, ole viimeisiä ihmisiä, toverit. *(Hilpeätä liikehtimistä, jatkuvia suosionosoituksia.)*

Kas siksi nykyisten nuorten puolueen jäsentemme, jotka joskus nyrpistävät nenäänsä puolueettomien edessä, on muistettava aina se, että

ei ylpeily, vaan vaatimattomuus kaunistaa bolshevikkia.

Nyt muutama sana naisista, naiskollektivisteista. Naiskysymys, toverit, on kollektiivitaloudessa suuri kysymys. Tiedän, että useat teistä aliarvioivat naisia, vieläpä nauravat heille. Mutta se on virhe, toverit, vakava virhe. Kysymys ei ole yksistään siitä, että naiset muodostavat puolet väestöstä. Kysymys on ennenkaikkea siitä, että kollektivisointiliike on vetänyt johtaviin asemiin suuren joukon huomattavia ja kyvykkäitä naisia. Katsokaa edustajakokousta, sen kokoonpanoa ja te näette, että naiset ovat jo aikaa sitten siirtyneet takariveistä etumaisiin asemiin. Naiset ovat kollektiivitalouksissa suuri voima. On suuri rikos jättää tämä voima käyttämättä. Velvollisuutemme on vetää edelleen naisia esille kollektiivitalouksissa ja päästää tämä voima oikeuksiinsa.

Neuvostovallalla oli kaiketi äskeisessä menneisyydessä pieni väärinkäsitys kollektivistinaisiin nähden. Kysymys oli lehmästä. Mutta nyt lehmäkysymys on järjestynyt ja väärinkäsitys on poistettu. *(Jatkuvia suosionosoituksia).* Olemme päässeet siihen, että suurella enemmistöllä kollektivisteista jo on taloudessaan lehmä. Kuluu vielä vuosi pari ja silloin ei enää löydy ainoatakaan kollektivistia, jolla ei olisi omaa lehmää. Ja me bolshevikit pyrimme siihen, että kaikilla kollektivisteilla olisi oma lehmä. *(Jatkuvia suosionosoituksia).*

Mitä tulee itseensä kollektivistinaisiin, niin heidän on muistettava kollektiivitalouksien voima ja merkitys naisille, on muistettava, että vain kollektiivitaloudessa heillä on mahdollisuus päästä jaloilleen, tasaarvoisiksi miesten kanssa. Ilman kollektiivitalouksia ei ole tasa-arvoisuutta, vain kollektiivitalouksissa on oikeuksien tasa-arvoisuus. Muistakaa tämä toverit naiskollektivistit, ja suojelkaa kollektiivitalouksien järjestelmää kuin silmäteräänne. *(Jatkuvia suosionosoituksia).*

Pari sanaa *nuorisoliittolaisista kollektiivitalouksissa.* Nuoriso on tulevaisuutemme, meidän toivomme, toverit. Nuorison on astuttava meidän vanhusten tilalle. Sen on vietävä lippumme lopulliseen voittoon. Talonpoikain keskuudessa on paljon vanhuksia, vanhan painolastin rasittamia, joita painavat vanhat tottumukset ja muistot vanhasta elämästä. On ymmärrettävää, että heidän ei aina onnistu kiiruhtaa puolueen ja neuvostovallan mukana. Nuorisollamme ei sitä ole. Se on vapaa vanhasta lastista ja sen on kaikkein helpoin omaksua leniniläiset ohjeet. Ja juuri siksi, että nuorison on kaikkein helpointa omaksua leniniläiset ohjeet juuri siksi sen tehtävänä on viedä eteenpäin horjuvia ja jälellejääviä. Tosin kyllä nuorisolla ei riitä tietoja. Mutta tiedothan ovat hankittavissa. Tänään niitä ei ole, mutta huomenna jo on. Siksi tehtävänä on opiskella ja vielä kerran opiskella leninismiä. Toverit nuorisoliittolaispojat ja tytöt! Oppikaa bolshevismia ja johtakaa horjuvia eteenpäin! Vähemmän suunsoittoa ja enemmän työtä ja silloin asianne varmasti onnistuu. *(Suosionosoituksia).*

Muutama sana yksityistalonpojista. Yksityistalonpojista täällä on vähän puhuttu. Mutta tämä ei vielä merkitse, etteikö heitä enää olisi olemassakaan. Ei, sitä se ei merkitse. Yksityistalonpoikia on olemassa ja heitä ei saa heittää pois laskelmista, sillä he ovat meidän huomisia kollektivistejamme. Tiedän, että osa yksityistalonpojista on lopullisesti rappeutunut ja painunut keinottelijoiksi. Tästä kaiketi johtuu sekin, että kollektivistimme vasta pitkällisen valikoinnin jälkeen hyväksyvät yksityistalonpoikia kollektiivitalouksiin ja joskus eivät ollenkaan hyväksy. Tämä tietenkin on oikein. eikä siinä ole mitään vastaan sanomista. Mutta on olemassa toinenkin, suurin osa yksityistalonpojista, jotka eivät ole muuttuneet keinottelijoiksi vaan hankkivat leipänsä rehellisellä työllä. Näillä yksi-

tyistalonpojilla ei ehkä olisi mitään kollektiivitalouteen liittymistä vastaan. Mutta heitä estää yhdeltä puolen heidän horjuntansa kollektiivitalouksien tien oikeellisuuteen nähden ja toiselta puolen se kylmyys, mitä nyt on kollektivistien keskuudessa yksityistalonpoikia kohtaan. Tietenkin on ymmärrettävä kollektivisteja ja otettava huomioon heidän olosuhteensa. He ovat saaneet kärsiä paljon pilkkaa ja naurua näinä vuosina yksityistalonpoikien taholta. Mutta pilkalla ja naurulla ei tässä saa olla ratkaisevaa merkitystä. Huono on se johtaja, joka ei osaa unohtaa pilkkaa ja joka asettaa tunteensa kollektiivitalouden etuja korkeammalle. Jos haluatte olla johtajia, niin on osattava unohtaa pilkka, jota yksityiset talonpojat ovat teihin kohdistaneet. Kaksi vuotta sitten sain Volgan varrelta kirjeen eräältä talonpoikaisleskeltä. Hän valitti, että häntä ei haluta ottaa kollektiivitalouden jäseneksi ja vaati minulta apua. Tiedustelin kollektiivitaloudelta. Kollektiivitaloudesta minulle vastattiin, että he eivät voi ottaa häntä kollektiivitalouteen, koska hän häpäisi kollektiivitalouden kokousta. Mistä sitten oli kysymys? Siitä että talonpoikien kokouksessa missä kollektivistit kehoittivat yksityistalonpoikia liittymään kollektiivitalouteen, tämä sama leski vastaukseksi tähän kehotukseen nosti helmansa ja lausui, jotta — kas tässä teille kollektiivitalous. *(Vilkasta iloisuutta ja naurua).* Epäilemättä hän menetteli virheellisesti ja häpäisi kokousta. Mutta voidaanko kieltäytyä hyväksymästä häntä kollektiivitalouteen, jos hän vuoden kuluttua vilpittömästi katuu ja tunnustaa virheensä? Ajattelen, että ei voida kieltäytyä. Ja näin minä kirjoitin myös kollektiivitaloudelle. Leski hyväksyttiin kollektiivitalouteen. Ja mitä sitten? Osottautui, että hän työskentelee nykyään kollektiivitaloudessa ei viimeisinä vaan eturiveissä. *(Suosionosoituksia).*

Tässä on teille jälleen eräs esimerkki, joka puhuu siitä, että johtajain, jos haluavat olla todellisia johtajia, on osattava unohtaa pilkat, jos sitä vaatii asian etu.

Samaa on sanottava yksityistalonpojista yleensä. En vastusta sitä, että kollektiivitalouksiin otetaan valikoiden. Mutta vastustan sitä, että kaikilta yksityistalonpojilta ilman valikointia suljetaan tie kollektiivitalouksiin. Se ei ole meidän, se ei ole bolshevistista politiikkaa. Kollektivistit eivät saa unohtaa, että he itse ovat äsken olleet yksityistalonpoikia.

Lopuksi muutama sana Bezentshukin kollektivistien kirjeestä. Tämä kirje on julkaistu ja te olette varmaan lukeneet sen. Kirje oli riidattomasti hyvä. Se todistaa, että kollektivistiemme keskuudessa on paljon kokeneita ja tietoisia organisaattoreita ja kollektiivitalouden asian agitaattoreita, jotka ovat maamme ylpeys. Mutta kirjeessä on yksi virheellinen kohta, jota ei mitenkään voi hyväksyä. Kysymys on siitä, että Bezentshukin toverit kuvaavat työnsä kollektiivitaloudessa vähäpätöiseksi työksi ja melkeinpä mitään merkitsemättömäksi, mutta puhujain ja johtajain työn, jotka joskus pitävät kolmearshinaisia puheita, suureksi ja luovaksi työksi. Voidaanko tätä hyväksyä? Ei toverit, tätä ei voida mitenkään hyväksyä. Bezentshukin toverit tekivät tässä virheen. Mahdollista kyllä, että he tekivät tämän virheen vaatimattomuudessaan. Mutta se ei tee virhettä olemattomaksi. Se aika on mennyt, jolloin johtajia pidettiin ainoina historian luojina, ja työläisiä ja talonpoikia ei otettu laskuihin. Kansojen ja valtioiden kohtaloita määräävät nyt ei yksistään johtajat, vaan ennenkaikkea ja pääasiassa työtätekevien miljoonaiset joukot. Äänettömästi ja hiljaa tehtaita, kaivoksia ja rautateitä, kollektiivitalouksia ja neuvostotiloja rakentavat työläiset ja talonpojat, jotka juuri luovat kaiken elämän hyvyyden, ruokkivat ja vaatettavat koko maailman, kas nämä rakentajat ovat oikeita sankareita ja uuden elämän luojia. Tämän nähtävästi tove-

rimme Bezentshukissa unohtivat. Ei ole oikein, että ihmiset yliarvioivat voimansa ja alkavat ylpeillä ansioillaan. Tämä johtaa pöyhkeilyyn ja pöyhkeily ei ole mikään hyvä asia. Mutta vielä pahempi on, jos ihmiset alkavat aliarvioida voimiaan, eivätkä näe, että heidän "vaatimaton" ja "huomaamaton" työnsä on itse asiassa suurta ja luovaa työtä, historian kohtalot ratkaisevaa työtä.

Haluaisin, että Bezentshukin toverit hyväksyvät tämän pienen korjaukseni kirjeeseensä.

Sallikaa lopettaa tähän toverit.

(Jatkuvia, kauankestäviä suosionosoituksia, jotka muuttuvat kunnianosoitukseksi. Kaikki nousevat seisomaan ja tervehtivät tov. Stalinia "hurraa"-huudoilla. Salista kuuluu huutoja: Eläköön tov. Stalin! Eläköön parhain kollektivisti! Eläköön johtajamme tov. Stalin!).

Toisen viisivuotissuunnitelman ensimmäinen bolshevistinen kevät

PUOLUEEMME johdolla olemme käyneet suorittamaan toisen viisivuotissuunnitelman ojelmaa. Edessämme ovat tämän ohjelman edellyttämät suuret tehtävät. On suoritettava loppuun luokkien täydellinen hävittäminen ja luokkaeroa synnyttävien syiden poistaminen, on muutettava maan koko työtätekevä väestö tietoisiksi ja aktiivisiksi luokattoman, sosialistisen yhteiskunnan rakentajiksi, on muodostettava edellytykset vastakohtaisuuksien täydelliselle hävittämiselle kaupungin ja maaseudun väliltä, on huomattavasti kohotettava työtätekevän väestön elintasoa j.n.e. Ne ovat suuria ja vaativia tehtäviä. Toisaalta on huomattavissa, että, kuten puolueemme XVII konferenssi totesi, ei ole "vielä vältettäyissä luokkataistelun kärjistyminen erinäisinä ajankohtina ja varsinkin erinäisissä piireissä ja sosialistisen rakennustyön erinäisillä aloilla". Elämä joka päivä osoittaa, että kaikki nämä tehtävät voidaan suorittaa ja on suoritettava vain kiivaan luokkataistelun kautta.

Näihin tehtäviin yhdistyy edessä olevan kevään, toisen viisivuotissuunnitelman ensimäisen kevään, *kylvötöiden suoritus.* Se on tärkeänä etappina tiellämme uusiin voittoihin. Mainitsimme jo, että eräs toisen viisivuotissuunnitelman tärkeimpiä tehtäviä on työtätekevien hyvinvoinnin kohottaminen. Puheessaan kollektivisti-iskurien I edustajakokouksessa tov. Stalin erikoisesti korosti sitä seikkaa, että lähitehtävänämme on tehdä kaikki kollektivistit varakkaiksi. Näin luonnollisesti pitääkin olla. Ilman työtätekevien joukkojen hyvinvoinnin jatkuvaa kasvua myöskin maaseudulla ei voida ajatella luokatonta sosialistista yhteiskuntaa. Työtätekevien joukkojen aineellisen tason kohoamisen kautta kulkee tie kaikkinaisen riiston ja sorron häviämiseen, luontuvat edellytykset vastakohtien poistamiselle kaupungin ja maaseudun väliltä. Mutta se vaatii tuotemääräin lisääntymistä, työn tuottavaisuuden kasvua. Maatalouden alalla se merkitsee ennenkaikkea satoisuuden kohottamista. Se on nyt perustehtävä. Puolueemme KK:n ja KKK:n tammikuun täysiistunto määritteli, että v. 1933 aikana viljakasvien sadon on kohottava 13 ja pellavan 20 %:lla. Tämä tehtävä on täysin reaalinen. Se suurmaatalous, mikä meillä on muodostunut kollektiivi- ja neuvostotalouksien pohjalla, ja se teknillinen uudestaanvarustelu, mikä meillä maatalouden alalla on viime aikoina suoritettu, on luonut mahdollisuudet tämän tehtävän toteuttamiselle. On vain bolshevistisesti käytettävä kaikki nämä mahdollisuudet hyväksi. Kevätkylvöjen ajallaan ja kunnollisesti

suorittamisella on tässä suuri osuus. Siitä suurelta osalta riippuu, miten menestyksellisesti voimme suorittaa tehtävämme satoisuuden kohottamisen alalla. Siksi tämän vuoden kevätkylvöillä on erittäin suuri merkitys. Niiden menestyksellinen suorittaminen edistää voimakkaasti toisen viisivuotissuunnitelman suurien tehtävien toteuttamista sen ensimäisen vuoden aikana.

Mutta niinkuin kaikkialla muuallakin, niin on kevätkylvöjenkin alalla tehtävämme suoritettava luokkataistelun merkeissä. Tiedämme, mitä tapahtuu monissa kollektiivitalouksissa ja eräillä neuvostotiloillakin. Taloudellisilta asemiltaan suistettujen kulakkien pyrkimyksenä on nyt tunkeutua niihin. Ja kun puoluejärjestöjen ja rehellisten kollektivistien luokkavalppaus ei ole kaikkialla ollut riittävä, ovat nämä luokkavieraat ainekset onnistuneet pääsemäänkin moniin kollektiivitalouksiin ja järjestävät niissä suunnitelmallista tuholaisuutta. KK:n ja KKK:n tammikuun täysi-istunnossa pitämässään puheessa "Työstä maaseudulla" tov. Stalin loistavasti paljasti näiden kollektiivitalouksiin tunkeutuneiden luokkavihollisten taistelutaktiikan. Meilläkin suomenkielisen väestön asuma-alueilla on viime aikoina tuotu esiin lukuisia esimerkkejä siitä, että asia on juuri niin, kuten tov. Stalin puheessaan osoitti. On käynyt selville, että täälläkin nämä kollektiivitalouksiin tunkeutuneet luokkaviholliset ovat, sanoissa tekeytyen kollektiivitalouksien ystäviksi, harjoittaneet eri muodoissa järjestelmällistä ja varsin viekasta tuholaistoimintaa, jonka tarkoituksena on kollektiivitalouksien hajoittaminen ja puolueemme ja neuvostovallan politiikan vastustaminen. Nämä ainekset tietävät, mikä merkitys kevätkylvöillä on sosialistisen rakennustyön asialle. Sen tähden ne tekevät kaiken mahdollisen niiden hidastuttamiseksi ja jarruttamiseksi. Siitäkin on jo riittävästi esimerkkejä. Milloin milläkin tavalla koettavat nämä kulakiston jätteet ja apurit niin kollektiivitalouksissa kuin niiden ulkopuolellakin viivyttää ja haitata kevätkylvöihin valmistautumista.

Sen tähden on oltava valppaina. Kaikkien puoluejärjestöjen ja kaikkien sosialistisen rakennustyömme vilpittömäin puoltajain on terästettävä huomiotaan. Kaikki luokkavihollisten juonet kevätkylvöihin valmistautumisen yhteydessä on vedettävä päivänvaloon. Kertakaikkiaan on tehtävä loppu kaikenlaisesta sovittelevasta suhtautumisesta näiden ainesten puuhiin, sillä se, kuten kokemus on osoittanut, edistää niitä ja johtaa siihen, että sovittelijat itse sotkeutuvat luokkavihollisen verkkoon, joutuvat ajamaan sen asioita.

Luokkavihollisten vastustus on esteenä kevätkylvöihin valmistautumisen ja niiden menestyksellisen suorittamisen tiellä. Se on raivattava pois. On toisenkinlaisia vaikeuksia. Kollektiivitalouteen liittyneessä talonpojassa elävät vielä voimakkaana pikkuporvarilliset tottumukset. Vastuunalaisuuden tunto ei kaikissa kollektivisteissa ole vielä riittävästi kehittynyt. Kollektivisti voi, niinkuin tov. Stalin puheessaan "Työstä maaseudulla" totesi, "sälyttää vastuunalaisuuden muille, voi luottaa kollektiivitalouden muihin jäseniin, tietäen, että kollektiivitalous ei jätä häntä leivättä". Itse kollektiivitalouksien luonne suurtalouksina vaatii suunnitelmallista johtoa. Kaikki nämä seikat on huomioitava kevätkylvöihin valmistautumisen yhteydessä. On muistettava tov. Stalinin sanat, että puolueen "on nykyään otettava käsiinsä kollektiivitalouksien johto, otettava itselleen vastuunalaisuus töiden menestymisestä ja autettava kollektivisteja hoitamaan taloutta", että sen on "seikkaperäisesti syvennyttävä kollektiivitalouksien elämään ja kollektiivitalouksien johtamisen kaikkiin yksityiskohtiin".

Kevätkylvöihin valmistautumisen alalla on suomenkielisillä alueilla joukko hyviä esimerkkejä. On kollektiivitalouksia, joissa on valmistumistyöt pantu ajoissa käyntiin ja

jotka ottavat kylvöajan vastaan sen tehtäviin kaikin puolin valmistuneina. Mutta on myöskin — ja huomattavasti runsaammin — toisenlaisia esimerkkejä. Eri paikoista saapuu tietoja, että niillä olevissa kollektiivitalouksissa ja neuvostotiloilla on lyöty laimin alkeellisimmatkin valmistelutehtävät, puhumattakaan siitä, että olisi huolehdittu valmistelutöistä yksityistalonpoikain keskuudessa. Jopa sellainenkin tehtävä kuin siemenvarastojen muodostaminen on jäänyt eräissä paikoin suorittamatta.

Nämä hälyyttävät tiedot puhuvat siitä, että työn nopea tehostaminen kevätkylvöihin valmistautumisen alalla on välttämätöntä. Edellä jo olemme korostaneet sitä osuutta, mikä puoluejärjestöillä on kevätkylvöjen suorittamisessa niinkuin kollektiivitalouksien johtamisessa yleensäkin. Esimerkit osoittavat myös, että kylvöihin valmistautumisessa on jääty jälkeen juuri siellä, missä puoluejärjestö on suhtautunut siihen leväperäisesti. Tämän vuoksi on vieläkin toistettava, että puoluejärjestöjen on kaikkialla karkoitettava pois uneliaisuus ja opportunistisuus kevätkylvöihin valmistautumisessa. Niiden on tälläkin alalla tultava kollektiivitalousrakennustyön todellisiksi johtajiksi.

Kevätkylvökamppailussa on suuri osuus sanomalehdistöllä. Suomenkieliset lehtemme, varsinkin Vapaus, ovat melkoisesti kiinnittäneet huomiota tähän tehtävään. Kylvöajan lähentyessä on niiden edelleen voimistettava johtavaa ja järjestävää osuuttaan. Erikoisesti on syytä tässä yhteydessä mainita piiri- ja kone-traktoriasemien lehdistä, sekä seinälehdistöstä, koska ne joutuvat kaikkein välittömimmin johtamaan kamppailua kullakin paikkakunnalla. Niiden ennenkaikkea on valppaasti seurattava kylvöihin valmistautumista piireissään ja talouksissa, säälimättä paljastettava puutteet ja heikkoudet, annettava apuaan ja ohjausta.

Kylvöjen alkuun on aikaa enää vain muutamia viikkoja. Tämä aika on käytettävä laiminlyöntien korjaamiseen ja valmistustöiden edelleen kehittämiseen. Puolueemme ja neuvostovalta ja niiden alue-elimet ovat kylvöistä antaneet joukon käytännöllisiä ojeita. Ne on täsmälleen toteutettava. Siten taataan sekä kevätkylvötöiden normaalinen kulku että kollektiivitalouksiemme lujittuminen yleensä.

Meillä on kaikki mahdollisuudet suorittaa kevätkylvöt suunnitelmien mukaan, kunnollisesti ja nopeasti. Siihen tarvitaan vain, että me todella bolshevistisesti käymme käsiksi työhön, johdamme sitä konkreettisesti, olemme valppaina ja aikanaan torjumme kaikenlaisen opportunismin ja kaikki luokkavihollisten yritykset. Silloin on voittomme kevätkylvökamppailussa taattu.

Y. S.

Esimerkillinen elämä

Marxin kuoleman 50-vuotispäiväksi

EI ole tässä tarvis kerrata Marxin elämäkertaa. Meillä on Leninin *Marx ja marxilaisuus*. Kalenterissa on katsaus Marxin elämäntyöhön. Ilmestyy laajempikin elämäkerta.

Sen sijaan on paikallaan esittää eräitä piirteitä miehestä, jonka teoria paraikaa vallottaa satamiljoonaisia joukkoja maailman kaikilla äärillä ja jonka teorian mukainen käytäntö kehittyy vallankumouksellisena luokkataisteluna maailman kaikilla äärillä, kooten eräissä paikoin sellaisten ratkaisevain taistelujen pisteeseen, että on perusteltu aihe odottaa marxilaisesti hallittujen alueiden lähitulevaisuudessa laajenevan maapallon kuudennen osan, sosialistisen Neuvostoliiton, rajojen ulkopuolelle.

Marx oli ennenkaikkea taistelija. Hän oli voimakkain sen nuorisopolven edustaja, joka 1848 edellisessä Saksassa tunsi, että aika taas asettaa polttavat kysymykset vallankumouksellisesti ratkaistaviksi. Aluksi oli hänellä — kuten tavallisesti lukumiehellä — sellainen käsitys, että lähtökohta ja liikkeellepaneva voima on *aate*. Ihmiskunnan suuret ajattelijathan ne olevat olot kelvottomiksi arvostelivat ja niiden tilalle asetettavan järjestyksen vakuuttelivat! Aatteista, teorioista otettiin poliittisten ohjelmain sisältö. Ja sitten kun tämän oli riittävä määrä ihmisiä omaksunut ja lähti sen puolesta taisteluun, niin tuli tuloksia.

Niin näytti. Mutta lähempi tutustuminen todellisuuteen osotti, että tällaisessa käsityksessä oli jokin perusvika. Eivät käyneet oikein sopivasti yhteen aatteet ja todelliset taistelut. Varsinkin osottivat Ranskan suuren vallankumouksen tapaukset, että ihmiset taistelivat — ei niin paljon aatteiden kuin aineellisten etujen puolesta. Ja kun ilmeisesti vain suurten joukkojen taistelut toivat tosiasiallisia tuloksia, kävi tutkijalle myös selville, että ne taistelut olivat *luokkataisteluja*. Tätä ei Marxin tarvinnut keksiä, sen olivat jo historioitsijat todenneet. Mutta hänen oli määriteltävä itselleen, *kenen* mukana taistelee.

Taisteluasenteessa oli erilaisia aineksia: porvareita, pikkuporvareita, talonpoikia, työläisiä ja sivistyneistöä. Yhdessä muodosti niiden taistelu porvarillisen yhteiskunnan taistelun edessä olevia esteitä vastaan. Käytäntö näytti, *millä tavalla* kukin ryhmä taisteli. Ja mitä ei Saksan käytäntö vielä täysin selvittänyt, sitä ymmärtämään auttoi Ranskan ja Englannin esimerkki. Marx — ja Engels löysivät parhaat taistelijat työväenluokasta. He totesivat porvariston kurjan alistuvaisuuden itsevaltiuden edessä ja pikkuporvarillisten ainesten häilyväisyyden. Tosi taistelijana liittyi Marx tosi taistelijoihin — proletariaattiin.

Proletariaatti taisteli, luokkana, materialististen etujensa puolesta. Ja kun tutki tarkemmin niitä, jotka tässä taistelussa aatteen lippua kantoivat, niin selvisi, että nekin asiallisesti edistivät aineellisia etuja — mutta ei yksin välittömiä tämän päivän etuja, vaan luokan yleisetuja, sen kaukaisempaa päämäärää.

Marx oli tutkija. Syventyessään aikansa polttaviin kysymyksiin löysi hän aatteiden juuret aineellisen elämän maaperästä, politiikan avaimen taloustieteestä. Tulos oli, että idealisti kääntyi materialistiksi. Ja kun vanha materialisti ei osannut oikein vastata tärkeisiin kysymyksiin, täytyi kehittää uusi.

Marx kehitti *dialektisen materialismin*. Sen avulla saattoi hän vasta täysin käsittää *proletariaatin merkityksen*. Ei hän keksinyt sen taistelua, se oli itse sen alkanut ja kävi sitä kaikissa maissa. Ei hän keksinyt sosialismia, kommunismia; suuret utopistit olivat todistaneet, että se täytyy panna kapitalismin tilalle. Eikä hän ensimäisenä sitä työväelle propagoinut; sitä tekivät monikirjavat lahkot, ryhmät ja puolueet.

Oli tietoisesti vallankumouksellistakin työväenliikettä ja sen aatteellista perustelua. Mutta ei ollut sitä teoriaa, joka olisi kyennyt yhdistämään hajalliset opit ja järjestöt yhden teorian, yhden ohjelman ympärille. Puuttui kokoavaa ydin- ja etujoukkoa.

Marx ja Engels sen organisoivat. Propagoimalla, väittelemällä, taistelemalla voittivat he käsitystensä puolelle työväen etumaiset ainekset Ranskassa, Englannissa, Saksassa ym. Syntyi Kommunistiliitto, jonka manifestista tuli koko maailman proletaarien kokoava ohjelma.

Mutta vasta vuosikymmenien taistelujen kautta, jotka taistelut eivät vieläkään ole suinkaan loppuun viedyt. Marx ja Engels propagoivat oppiaan 40-50 vuotta. He taistelivat sen vastustajia, väärentäjiä ja laimentajia vastaan. Puheissa, kynällä, organisatioissa. Väsymättömästi.

Tämä taistelu — se on se esimerkillinen elämä, jonka me nykyisen

kamppanjan kautta pyrimme saamaan itsellemme ja laajoille joukoille selvemmäksi, sisukkaammaksi. Siihen kannattaa tutustua — viittaan vain työläisvanhus Fr Lessnerin muistelmiin. Sen sepon työpajan tuotteista esitettäköön joitakin näytteitä — kultajyviä. Niiden tarkotuksena on herättää halua saada enemmän. Eikä vain — saada. Täytyy myös itse tehdä. Uusia kaadereita on koulutettava Marxin, Engelsin teoksia pätevästi suomenkielelle toimittamaan.

Niitä on nyt hävettävän vähän — pian ne on luetellut. Meidän — allekirjoittanut ottaa osuutensa vastuusta, — täytyy tunnustaa, että se vastuu ei ole pieni. Pääasia, että nyt täytyy sitä laiminlyöntiä lähteä korjaamaan uudella tempolla. Mutta vieläkin tärkeämpi on tehostettu tempo *toiminnassa*, marxilais-leniniläisessä taistelussa niinkuin sen tänä päivänä osottaa *puolue*.

Marx piti kalliina puolueen. Valvoi sen puhtautta kuin silmäteräänsä. Leppymättömästi taistellen sen vastustajia, vihollisia, pettureita ja sen arvon alentajia vastaan. Bolshevikkipuolue on näyttänyt, kuinka marxismin perustalle rakennettu puolue menestyksellä taistelee. Kominternin puolueista ovat paraikaa eräät — Kiinan, Saksan ym. — ulommilla taistelulinjoilla, käsikähmässä vihollisen kanssa.

Me odotamme kiihkeästi, milloin tilanne kutsuu meidän osastomme — SKP:n — ratkaisevaan rynnistykseen. Siihen mennessä — toimiessamme NKP(b):n riveissä, täyttäkäämme tehtävämme.

BELA KUN

Sosialidemokratia Marxia vastassa [1])

II INTERNATIONALEN HARJOITTAMAN MARXISMIN VÄÄRENTÄMISEN UUSIA MUOTOJA

MONILLE teistä sen seikan jyrkkä alleviivaaminen, että Marx kuuluu vain *meille*, kommunisteille, näyttää ehkä tarpeettomalta.

Kuka enää, paitsi kommunisteja, puolustaa marxismia? Eikö II internationalen puheenjohtaja, hänen majesteettinsa Belgian kuninkaan monikertainen ministeri herra Emile Vandervelde ole aivan äskettäin julkisesti luopunut marxismista?

Hän luopui siitä vastatessaan Englannin kemian trustin puheenjohtajalle lordi Melchetille, joka on yleisemmin tunnettu sir Alfred Mondin nimellä ja joka työskentelee yhdessä Englannin reformististen ammattiliittojen johtajien kanssa teollisuusrauhan teorian englantilaisen muunnoksen n.s. *mondismin* luomiseksi. Tämä korkeasukuinen lordi ja hävytön riistäjä kirjoitti kolme vuotta sitten kirjassaan *Teollisuuspolitiikka:*

> "Mikä meidän maassamme on kuollut, se on sosialismi. Mister Mac Donald sen lopullisesti hautasi eräässä Liverpoolissa pitämässään puheessa. Jokainen ajatteleva, tervejärkinen ihminen, jokainen käytännöllisen järjen omaava ihminen, jokainen valtiollinen toimihenkilö, ajatelkoon ja puhukoon hän teoriassa mitä tahansa, on selvillä siitä, että marxismi ei ole sovellettavissa käytäntöön."

II internationalen puheenjohtaja, toistaen herra Mondin perässä, kirjoitti:

> "Ei saa pitää sosialismia ja marxismia ikäänkuin jonakin samaa merkitsevänä . . . Yritys samaistaa so-

---

[1]) Tov. Bela Kunin puheesta KNI:n TpK:n joulukuun täysi-istunnossa.

sialismi-käsite täydellisesti marxismin kanssa... merkitsisi... tämän käsitteen huomattavaa supistamista."

Edelleen eräs itävaltalaisen marxismin huomattavimpia teoreetikoita, monikertainen valtiokansleri Karl Renner hyökkäsi marxismia vastaan Ferdinand Lassallen, jonka oppi valtiosta on muodostunut kaikenlaisen sosialipetturuuden teoreettiseksi lähtökohdaksi, syntymän 100-vuotispäivän yhteydessä, kirjoittaen seuraavaa:

"Marx oli oikeassa vuosisatoihin nähden, mutta meidän elämiimme vuosikymmeniin nähden Lassalle osoittautui olevan joka kohdassa oikeassa."

Molemmat nämä lausunnot ilmestyivät tohtori Rudolf Hilferdingin toimittamassa Saksan sosialidemokratian teoreettisessa äänenkannattajassa.

Belgian sosialidemokratian toinen merkkimies, jota koko II internationale kunnioittaa suurena teoreetikkona, Henrik de Man, julisti kirjassaan *Sosialismin psykologiasta* työnsä saavutukseksi "marxismin voittamisen", "marxismista vapautumisen". Häneen nähden tämä marxismin voittaminen ei ole vain "tieteiskysymys, vaan myöskin omantunnon kysymys". Hän ei halua, omien sanojensa mukaan, tekeytyä ja valehdella, että hän mukamas on marxilainen kuten tekevät hänen puoluetoverinsa; hän ei halua osallistua siihen ulkokultaiseen komediaan, jota esitetään Saksassa, jossa hänen sanojensa mukaan:

"ammatillisen ja osuustoiminnallisen liikkeen kanssa marxismilla... ei asiallisesti ole enää yleensä mitään sisäisiä kosketuskohtia, ainakaan siinä mielessä, että se suuntaisi niiden toimintaa... Vain sosialidemokratian puolue-poliittisessa toiminnassa se vielä esittää osaa, jonka puolue myöntää hyödylliseksi (s.o. "vasemmistolaisen" manöveerauksen tarkoituksessa. — B. K.). Sosialidemokratian on pakko harjoittaa opportunistista kokoomus- ja valtion tukemispolitiikkaa, joka, — ei tosin järjen, vaan tunteen kannalta, — on ristiriidassa sovittelemattoman luokkataistelupolitiikan entisen perussävyn kanssa, jota taistelua se saa kiittää syntymisestään. Tämän takia on sosialidemokratialle erikoisen tärkeätä alleviivata tämän politiikan sisäinen lujuus symbolisoimalla sen riippuvaisuus marxilaisesta suurentelusta... Puolueen politiikkaa se (s.o. marxismi — B. K.) ei enää voi suunnata, sillä se lepää reaalisilla edellytyksillä, jotka ovat ristiriidassa niiden edellytysten kanssa, joista tämä oppi aikoinaan syntyi. Mutta agitatiossa marxismi voi vielä antaa tunnuslauseita, jotka ovat siltana eilispäivän poliittisesta traditiosta tämän päivän aktuaaliseen politiikkaan."

Tällainen on erään huomattavimman sosialidemokraatin mielipide ei vain marxismista yleensä, vaan myöskin *sosialidemokratian suhteesta marxismiin.*

Uusimmassa kirjassaan *kapitalismi ja sosialismi maailmansodan jälkeen (Rationalisointi — valerationalisointi) Otto Bauer* "suistaa jalustaltaan" Marxin hintateorian korvaten sen amerikkalaisten konjunktuurin tutkijain Marchallin, Morrin ja muiden imperialistisen dollarin ideologian edustajain uusimmalla "teorialla".

Ja onhan Saksan ammattijärjestön (ADGB:n) ja Saksan sosialidemokratian yksi huomattavin johtaja herra Tarnov kirjassaan *Miksi olla köyhä?* luovuttanut Marxin arkistoon ja kohottanut nykyään vararikon partaalla olevan autokuninkaan Henry Fordin reformistisen ammattiliikkeen teoreetikon arvoon, kunpahan vain tulisi todistetuksi, että sosialismi on tarpeeton, koska kapitalisminkin vallitessa on Fordin metoodein vähitellen mahdollista poistaa köyhyys.

Tarnov kirjoitti:

"Henry Fordin kirja "Elämäni ja saavutukseni" on epäilemättä koko talousopillisen kirjallisuuden kaikkein vallankumouksellisin teos."

Näin ollen Marxin *Pääoman,* joka on kirjoitettu pääomaa *vastaan,* on reformistisen ammattiliikkeen alalla ollut pakko luovuttaa paikkansa vallankumouksellisessa taloustieteellisessä kirjallisuudessa Henry Fordin

kirjalle, joka on kirjoitettu pääoman *puolesta*, pääoman eduksi.

Jos Marxin hintateoria on menettänyt merkityksensä otto Bauerille, niin Rudolf Hilferding, joka ennen sotaa näperteli Marxin *rahateorian* revisoinnin alalla, ei mitenkään voi sulattaa marxismia *agraarikysymyksen* alalla. Saksan sosialidemokraattisessa puolueessa agraarikysymyksestä käydyn väittelyn (v. 1927) yhteydessä Hilferding *Teoreettisissa huomautuksissaan agraarikysymyksen johdosta* lausuu, toiselta puolelta, että

"... juuri Marxin metoodin sovelluttaminen paljastaa, että keskittymislailla (s.o. pääoman ja tuotantolaitosten keskittymislailla) ei ole mitään merkitystä, mitään voimaa maataloudessa."

Marxismin kumoaminen "annoksittain", eri osittain, ei voinut tyydyttää sosialidemokraattista professori Erik Nöltingiä, erästä tyypillisintä sosialifasismin teoreetikkoa. Eräässä selostuksessaan, jonka nimenä oli: *Mitä on nykyaikainen marxismi* (tämä selostus julkaistiin frankfurtilaisessa lehdessä *Volkstimme* tammik. 2 p:nä v. 1928), Nölting teki yrityksen lopullisesti haudata marxismi.

Kymmenessä pykälässä hän esitti marxismin kumoamisensa. Valitsemme vain muutamia näistä kymmenestä pykälästä:

"**Marxin ajoilta lähtien on kapitalistisen yhteiskunnan perusrakenne muuttunut...** Oppi pulista ei enää saa vahvistusta, se on jäänyt syrjään; nykyaikaiset pulat tapahtuvat **tuotantoprosessin ulkopuolella** syntyvien järkytysten johdosta...

Ammattiliittojen muodostuttua ovat myöskin työvoimamarkkinat muuttuneet... Marx opetti, että työläinen on väistämättömästi tuomittu elämään kurjuudessa, olemaan alennustilassa. Kurjistumisesta mukamas kasvaa vapautus. Mutta työväenluokan korkeimmat kerrokset muodostavat sosialismin armeijan tuen... Psykoloogisesti on **kurjistumisteoria virheellinen.**

Talonpoikaiskysymystä ei ole vielä lainkaan ratkaistu. Marx oli tyypillinen kaupunkilainen, maanpakolainen. Me yhdessä hänen kanssaan oletimme, että talonpoikaisto kulkee samaa keskittymisen tietä kuin kapitalistitkin... **Tämä on suuri erehdys.**

Sosialisoimisprobleemi on Marxin asettelussa liian suppea. Ensinnäkin, hän haluaa sosiaalista oikeudenmukaisuutta, sitten haluaa tuotantovoimien siirtämistä... Sitä paitsi Marxin sosialisoimissuunnitelmassa ei ole konkreettista osoitusta, k e n e l l e sitten tuotantovälineiden tulee siirtyä. **Kas tätä meiltä puuttuikin vallankumouksen aikana.**

Kulttuurikysymykset eivät ole saaneet minkäänlaista ratkaisua ortodoksaalisessa marxismissa... Marxismi sanoo, että proletaari on porvaria vastassa. Siis sen kulttuurikin on porvarillista kulttuuria vastassa. Mutta kulttuurit eivät kasva taloudellisesta rakenteesta, muuttakoon se niitä kuinka tahansa. **Mitä korkeampi on proletaarinen taso, sitä enemmän eroavaisuudet häviävät...**

Kansainväliset kysymykset eivät myöskään ole saaneet marxismissa tyhjentävää ratkaisua. Tunnuslauselmainen kaava "Kaikkien maiden proletaarit yhtykää!" asiallisesti kätkee eri kansallisuutta olevien proletaarien väliset eroavaisuudet...

Demokraattisen parlamenttaarisen valtion olemassaolo voi avata proletariaatille kohoamisperspektiivin. Meidän tulee käyttää sitä hyväksemme eikä ole kiellettävä valtiota vanhasta marxilaisesta ideologiasta kiinni pitäen... Marx olettaa, että valtio tulee murskatuksi. Me näemme, että se tulee vain siirtymään käsistä toisiin. Valtio ei ole puhtaasti porvarillinen tai puhtaasti proletaarinen asia. **Oleellisesti se on pikemminkin virkamiehistön, byrokratian asia** (von Papenin ja von Schleicherin presidenttihallituksen ohjelma, — B. K.).

Kapitalismin ja sosialismin välisen välirenkaan olemassaolo kumoaa marxilaisen käsityksen äkkinäisestä hyppäyksestä kapitalismista sosialismiin. Tämä siirtymiskausi saa kolminkertaisen ilmaisunsa: a) poliittisesti — kokoomushallituksissa (tämän idean isä on Kautsky. — B. K.); b) taloudellisesti — taloudellisessa demokratiassa tuotantolaitosten sisällä (tämän idean isä on Hilferding. — B. K.); c) sosiaalisesti — oikeudessa työhön (tämän idea isää on vaikea todeta, tähän nähden voidaan paljastaa koko kansainvälisen ammattiliittobyrokratian isyys. — B. K.).

Käsitys välttämättömyydestä jää pois. Marxismi on sen vakaumuksen läpitunkema, että sosialismin tulee

kasvaa kapitalismista. Jokainen liike pyrkii todistamaan oikeassa olonsa väittäen oppinsa voitolle pääsyn olevan välttämättömän."

Mutta riittäköön puhe näistä mitä vulgäärisimmän porvarillisen tieteen mätänemisen tuotteista, joilla prof. Nöltingin esittäminä on kuitenkin ainakin se etu, että siihen sisältyy melkein kaikki, mitä II internationalen johtavat teoreetikot ovat silloin tällöin yksitellen lausuneet marxismin kumoamiseksi. Näistä kapitalismin puolustelun tuotantojätteistä Marx lausui käsityksensä, kun hän kirjoitti niistä, joille ei ole tärkeätä:

"Onko tämä tai tuo teoreemi oikea, vaan tärkeätä on se, onko se pääomalle hyödyllinen vai vahingollinen, sopiva vai epäsopiva, onko se ristiriidassa poliisisääntöjen kanssa vai ei."

Voisimme loppumattomiin lainata tällaisia tai samantapaisia sosialidemokraattisten teoreetikkojen ja praktikkojen lausuntoja, joissa Marx "kumotaan", "likvideerataan" kaikiksi ajoiksi. Tämä koskee varsinkin kapitalismin suhteellisen vakaantumisen kautta, jolloin heistä näytti, että Hilferdingin ja Naphtalin "järjestynyt kapitalismi" on tehnyt Marxin ja Engelsin ainiaaksi "raihnaiksi".

Mutta kapitalistisia maita käsittävän yleismaailmallisen talouspulan kärjistymisen johdosta syntyneen kapitalismin suhteellisen vakaantumisen horjumisen ja päättymisen kaudella, samalla kuin Neuvostoliitossa kehittyy sosialistinen rakennustyö, jonka menestymistä ei voida peittää kapitalististen maiden nälkäisiltä joukoilta, vallankumouksellisen nousun voimistuessa ja joukkojen yhä enemmän keskittyessä kommunististen puolueiden ympärille ovat alkaneet puhaltaa toiset tuulet. Marxismin niin käytännölliset kuin teoreettisetkin voitot ovat pakoittaneet marxismin viholliset jälleen verhoutumaan marxilaiseen vaippaan sen jälkeen kuin niiden kaikki väliaikaiset sesonkiteoriat ovat murskautuneet pirstaleiksi.

Marrask. 7 p:nä v. 1932 Saksan komm. puolueen parlamenttivaaleissa saavuttaman voiton jälkeen, ilmestyi wieniläisen *Arbeiter Zeitungin* näköpiiriin *"kaksi marxilaista"* puoluetta Saksassa.

"Molempain marxilaisten puolueiden ominaispaino suhteellisesti kasvoi", kirjoitti Otto Bauer ja jokin hänen apostoleistaan marraskuun parlamenttivaalien jälkeen, koettaen täten näytellä hyvää naamaa huonossa pelissä.

Saksan sosdem. puolueen berliniläinen äänenkannattaja *Vorwärts* alleviivasi erikoisella panolla tämän Otto Bauerin "kahta marxilaista puoluetta" koskevan uuden keksinnön.

Herra Vandervelde, jonka Boringen kaivostyöläisten lakon jälkeen oli pakko varmistua siitä, että etumaiset reformistiset työläiset eivät kannata hänen puolueensa harjoittamaa kokoomuspolitiikkaa, yrittää "marxilaisilla" todisteilla taivuttaa heitä ryhtymään yhteisrintamaan klerikaalien kanssa kommunistien asemesta. Belgian viimeisen hallituspulan yhteydessä Vandervelde kirjoitti *Peuple'ssa* jouluk. 11 p:nä v. 1932:

"Vanhana marxilaisena minä uskon taloudellisten tekijäin primaattiin. Minä vastustan jyrkästi kaikkinaista poliittisiin kaavoihin palaamista, jotka jälleen asettaisivat etutilalle antiklerikalismin. Tulen kaikin voimin asettamaan vastalauseeni kaikkinaista toimintaa vastaan, joka pyrkii aikaan saamaan vielä suurempaa eripuraisuutta työväenluokan keskuudessa sen omaksi vahingoksi joidenkin uskonnon ja opin vapautta vastaan suunnattujen hyökkäyksien kautta."

II internationalen puheenjohtaja on valmis pukemaan ylleen "vanhan marxilaisen" naamarin, kunpahan vain työläiset uskoisivat häntä, kun hän puolustaa kokoomusta *porvariston* puolueen kanssa kääntäen työläisten huomion pois tästä mitä tärkeimmästä seikasta antiklerikalismia koskevilla jutuillaan.

Marxin kuoleman 50-vuotispäiväksi kokoontuvassa puoluekokouksessaan ovat Saksan sosialidemokraatit

ottaneet Marxin päiväjärjestykseen. *Finanssipääoman* kirjoittaja ja finanssipääoman uskollisin palvelija Rudolf Hilferding pitää tässä puoluekokouksessa johtavan esitelmän teemasta *Marx ja nykyaika*.

Suosittelisimme ripustamaan edustajakokouksen istuntosaliin Hilferdingin esitelmään liittyvinä kaksi tunnuslausetta. Nämä kaksi tunnuslausetta olisivat erikoisen sopivat Hilferdingin Marxista pitämän esitelmän yhteydessä.

Toinen tunnuslause on Marxin kirjoittama:

"Minä olen kapitalismin verivihollinen."

Toisen tunnuslauseen kirjoittaja on Saksan sosdem. puolueen entinen puheenjohtaja, kansanvaltuutettujen neuvoston jäsen marrask. v. 1918 ja Saksan tasavallan ensimmäinen presidentti Friedrich Ebert. Hänen mielilauseensa marraskuun vallankumouksen ajoilta kuuluu:

"Minä vihaan vallankumousta kuin ruttoa."

Minulla ei ole mitään toiveita siitä, että tämä ehdotus, — vaikka tämä olisikin aivan asianmukainen prologi Hilferdingin alustukseen Marxista ja nykyajasta, — tulisi hyväksytyksi. Sitävastoin pidän täysin mahdollisena, että Hilferding selittää tämän "pienen eroavaisuuden" Marxin ja Ebertin katsantokannoissa omalla tavallaan, jossa näkyy jälkiä itävaltalaisesta marxilaisuudesta, eli likipitäin tällä tavalla:

"Niin, nähkääs, tämä on makuasia: toinen ei voinut sietää kapitalismia, toinen — vallankumousta, mutta sen sijaan sosialismista he molemmat pitivät, kumpikin oli sosialismin kannalla."

Ja aivan epätodennäköisenä pidän sitä, että Hilferding koskettelisi alustuksessaan kaikkia kysymyksiä, jotka kuuluvat hänen teemaansa, varsinkin sellaisia aktuaalisia ja *nykyaikaisia* kysymyksiä kuin sosialidemokratian kehittyminen sosialifasismiksi, sosialidemokratian ja reformististen ammattiliittojen syyllisyys työväenluokan elintason alenemiseen, monimiljoonaiseen työttömyyteen.

SOSIALIDEMOKRATIAN SUHDE VALTIOON JA TYÖPALKKAPOLITIIKKAAN

On seikkaperäisemmin pysähdyttävä tarkastelemaan ainakin kahta mitä tärkeintä kysymystä: sosialidemokratian ja fasismin suhdetta porvarilliseen valtioon ja sosialidemokratian työpalkkapolitiikkaa, asettaen niitä vastaan marxilaisen katsantokannan valtioon ja työpalkkapolitiikkaan nähden.

Kuten tunnettua, on marxismi sillä katsantokannalla, että porvarillinen valtio ja siis myöskin weimarilainen (s.o. Saksan — suom.) tasavalta on "luokkaristiriitain sovittamattomuuden ilmaus", porvarien ja proletaarien, kapitalistien ja työläisten välisten sovittamattomain ristiriitain, porvariluokan herruuden ilmaus. Weimarin perustuslaissa, joka on luotu tukahduttamalla proletariaatin vallankumoukselliset yritykset kukistaa porvariston valta, Ebertin, Nosken, Welssin ja heidän kätyreittensä murhaamain kymmenien tuhansien saksalaisten proletaarien ja heidän parhaimpain johtajainsa Liebknechtin, Luxemburgin, Iogihesin y.m. luille, on 165:s pykälä, jossa sanotaan:

> "Työläiset ja virkailijat on kutsuttu **tasaveroisina**, yhdessä liikkeenharjoittajain kanssa ottamaan osaa työpalkka- ja työehtojen, kuin myös **tuotantovoimien** taloudellisen kehityksen koko yhteisön säännöstelyyn."

Kuten näemme, tämä Weimarin perustuslain määräys, jonka *demokraattinen vastavallankumous on valloittanut proletaariselta vallankumoukselta,* — määräys, jota saksalaiset työläiset Breitscheitin, Künstlerin, Otto Bauerin j.n.e. esittämäin "yhteisrintamaesitysten" mukaan ovat velvolliset kaikin voimin puolusta-

maan, ei omaa mitään yhteistä marxilaisen "luokkaristiriitain sovittamattomuuden" katsantokannan kanssa. Sen sijaan tämä Weimarin perustuslain teesi luokkasisältönsä puolesta vastaa täysin *fasistien* valtiosta omaamaa katsantokantaa.

Tämän periaatteen, johon sosialidemokratia on henkisesti ja ruumiillisesti sidottu, hyväksyy Mussolini, esittäen sen yksinkertaisesti ja selvästi ilman mitään koukkuja:

"Me olemme liittäneet valtion kanssa yhteen kaikki tuotannon voimat. Työllä ja pääomalla on **samat oikeudet ja samat velvollisuudet;** niiden tulee työskennellä yhdessä ja niiden väliset konfliktit ratkaistaan lain mukaan oikeudellista tietä."

Italian fasistisen perustuslain alkuperäinen lähde, *Työn charta,* sisältää seuraavan pykälän:

"Lain tunnustamat ammatilliset yhdistykset takaavat työnantajain ja palkkatyöläisten **oikeudellisen** tasaarvoisuuden. Ammatilliset yhdistykset **ylläpitävät** kuria tuotannossa ja edistävät tuotannon **täydellistymistä.**"

Italian fasistipuolueen entinen pääsihteeri Turrati saattoi ylpeillen lausua, että

"syndikaattien juridinen tunnustaminen siviilioikeudellisiksi järjestöiksi, **jotka on valtuutettu edustamaan maan kaikkia tuotantovoimia** (liikkeenharjoittajia, henkisen ja ruumiillisen työn tekijöitä), **on fasistisen valtion perusprinsiippi.**"

Tämä fasismin perusprinsiippi, mutta jo "sosialistisessa vaatetuksessa", esiintyy Hilferdingin puheessa Saksan sosdem. puolueen edustajakokouksessa Kielissä v. 1927 tällaisessa muodossa:

"Pitää liikeyrityksen ja talouden hoitamista **yhteiskunnallisena asiana** onkin suoranainen sosialistinen periaate, ja yhteiskunnalla ei ole mitään muuta elintä, jonka kautta se voisi tietoisesti toimia, kuin **valtio.**"

Ei tarvitse selittää, että herra Hilferding käsittää täksi "yhteiskunnan elimeksi" ei *proletaarisen,* vaan *porvarillisen valtion.*

Molempain, niin fasistisen kuin sosialifasistisenkin, valtiokäsitteen luokkasisältö on *sama:* kapitalistisen yksitysomaisuuden säilyttäminen ja puolustaminen proletaarista vallankumousta vastaan. Tällöin *toinen* metoodi — sosialifasistinen — nimittää itseään *taloudelliseksi demokratiaksi,* toinen — fasistinen — *korporatiiviseksi järjestelmäksi.* Näiden metoodien soveltamisessa on tietystikin omat erikoisuutensa, mutta ne eivät ole niinkään paljon *periaatteellista* luonnetta. Aivan merkityksetön tässä ei ole se seikka, että Weimarin perustuslain 48:s pykälä takaa "laillisen" mahdollisuuden siirtyä porvarillisen diktatuurin demokraattisesta metoodista fasistiseen metoodiin. Ja luokkavoimat, jotka nykyään esiintyvät proletaarista vallankumousta vastaan Saksassa ja toimivat etupäässä avoimin fasistisin metoodein, eivät *asiallisesti* mitenkään eroa niistä voimista, jotka toimivat silloin kuin porvarillinen vastavallankumous taisteli demokraattisin metoodein Weimarin perustuslain toteuttamisen puolesta. On aivan ilmeistä, että sosialidemokratia loi ei vain aatteellisen, vaan myöskin vieläpä perustuslaillisen pohjan Saksan fasistisoimiselle.

Jos Brüningin, Papenin ja Schleicherin hallituksien[1]) metoodeissa onkin eroa, niin sosialidemokraattinen *suvaitsevaisuuspolitiikka* kaikkiin näihin kolmeen hallitukseen nähden on vain yhdellä tavalla selitettävissä. Sosialidemokratia suhtautuu suvaitsevasti siihen, mitä se on *valmistanut,* mitä se on itse *luonut,* koska se onnistui ehkäisemään poliittisen vallan siirtymisen työväenluokan käsiin, onnistui estämään proletariaatin pystyttämästä luokkadiktatuuriaan. Näin ollen sosialidemokratian katsantokanta tässä mitä tärkeimmässä nykyajan kysymyksessä on *suorastaan marxismin vastainen.*

Tämän jälkeen puhukaamme sosialidemokratian *ammatillisesta* toiminnasta ja erikoisesti *reformististen*

1) Ja Hitlerin-Hugenbergin fasistisen keskittymisen hallituksen — B. K.

ammattiliittojen harjoittamasta palkkapolitiikasta.

Proletaarisen tariffipolitiikan perustaksi, paitsi palkkatyöjärjestelmän hävittämiseksi käytävää taistelua, on asetettava marxilainen teoria, jonka mukaan "kapitalistisen tuotannon yleinen tendenssi **johtaa** ei työpalkan keskitason **kohoamiseen**, vaan alenemiseen tai *työvoiman arvon* saattamiseen enemmän tai vähemmän lähelle sen *minimaalista rajaa*". (Marx, *Työpalkka, hinta ja voitto).*

Mutta saksalainen ammattiliittojohtaja Tarnov on toista mieltä kuin Marx. Kas tässä on hänen katsantokantansa.

"Yksityinen kapitalisti tosin voi, kuten ennenkin, laskea, että työpalkan alentamisesta ei hänelle koidu muuta kuin hyötyä. Mutta kaikkiin liikkeenharjoittajiin nähden ei tätä konstia voida enää suorittaa loukkaamatta heidän omia etujaan pääomaan ja voittoihin nähden."

Marx oli sitä mieltä, että työläisten on käytävä *alituista,* vaikkakin muodoiltaan erilaista, taistelua kapitalisteja vastaan.

"... Voiton todellinen suuruus tulee määrätyksi vain pääoman ja työn välisessä jatkuvassa taistelussa, jolloin kapitalisti alituisesti yrittää saattaa työpalkan sen fyysilliseen minimiin ja pidentää työpäivää sen fyysilliseen maksimiin, samalla kuin työläinen **alituisesti** harjoittaa painostusta päinvastaiseen suuntaan. Asiassa tulee kysymykseen taistelevien puolten voimasuhde" (Marx, Työpalkka, hinta ja voitto).

Näin kuuluu marxilaisen ammattiliittopolitiikan perustelun toinen teesi.

Herrat Nöltingit (heidän oppikirjaansa *Johdanto talousteoriaan* pidetään Saksan ammattijärjestön virallisena julkaisuna) ovat toista mieltä.

"Työpalkan vaihtelu, — sanotaan tässä sosialidemokraattisessa oppikirjassa, — on vapautunut lakkojen vaikutuksesta ja puolueiden mielivallasta. Jokainen yritys vaikuttaa työpalkan muodostumiseen särkyy sen sisäiseen mahdottomuuteen. Ammattiliittojen, varsinkin erillisten järjestöjen, tariffipolitiikka ja lakkojen toimeenpano on hedelmätön ja kohtalokas harhaluulo. Metelöimällä ei voida lakeja voittaa. Vallankumous työpalkkaa vastaan olisi yhtä mieletön kuin vallankumous maan vetovoiman lakia vastaan."

On vaikeata kuvitella jotakin marxismille vielä selvemmin vastakkaista. Jotakin tämän tapaista me tapaamme juuri herra Napthalilla, jota Tarnov kehui jonkinlaiseksi "Marxin sijaiseksi" reformistisessa ammattiliikkeessä.

"Nykyään, — kuuluu Napthalin "suuri" keksintö, — tilanne on huomattavasti muuttunut. Liikkeenharjoittajain ja palkkatyöläisten kesken muodostuvat oikeudelliset suhteet. Nyt me emme enää voi umpimähkään puhua **työläisen riistämisestä hänen liikkeenharjoittajansa taholta.**"

Nämä marxismin "kumoamiset" muodostavat Saksan ammattijärjestön politiikan periaatteellisen pohjan. Tähän pohjautui sen kanta kapitalistista rationalisointia koskevassa kysymyksessä, jolloin piti edistää kapitalismin "järjestymistä" työväenluokan kustannuksella suoritetun kapitalistisen rationalisoinnin avulla. Kaiken, mitä tusinataloustiede suinkin saattoi keksiä, saksalaiset ammattiliikejohtajat asettivat marxismia vastaan, Saksan reformististen ammattiliittojen teoreetikot panivat liikkeelle vakuuttaakseen työläisille, että kaikki se, mitä tapahtuu kapitalismin puitteissa, palvelee paljon paremmin heidän etujensa puolustamista ja tyydyttämistä, kuin voisi olla "jonkin Marxin" mallin mukaisen sosialismin vallitessa. Saksan ammattiliittojen teoreettinen äänenkannattaja *Arbeit* kirjoitti silloin:

"Jokainen rationalisoimistoimenpide merkitsee eteenpäin menoa kulutukselliseen talouteen palaamisen tiellä, tosin muodoiltaan suurkapitalistiseen talouteen, mutta ilman suurkapitalistista henkeä, ja siis jokainen tällainen askel on sijoitus sosialisoimiseen. Tällä tavalla toteutuu vuosisatainen ihanne."

Ei ole erikoista tarvetta kumota tätä hölynpölyä. Mutta on merkittävä, että se oli teoreettisena perustana reformististen ammattiliittojen

alistamiselle pääoman alaisiksi, työpalkan alaspainamiselle kapitalistisen rationalisoinnin kukoistusaikoina.

Nyt ovat toiset ajat ja toiset laulut, marxismin ja sen ammattiliittotaktiikan toisenlaiset kumoamiset. Kapitalistinen rationalisointi ei kyennyt säilyttämään edes sitä näennäisyyttä, että Marxin keksimät kapitalistisen tuotannon liikunnan lait ovat menettäneet voimansa. Kapitalismin "järjestyneisyys" ei pystynyt ehkäisemään pulaa edes kapitalistisen rationalisoinnin avulla. Teoria, että korkeat palkat ovat kapitalismin etujen mukaiset, osoittautui vääräksi. Ei "erillinen liikkeenharjoittaja", vaan kapitalistiluokan tai, Tarnovin terminologian mukaan, "kaikkien liikkeenharjoittajain" etuja edustava porvarillinen valtio asettui työpalkkaa vastaan käytävän taistelun johtoon. Teollinen reserviarmeija, työttömyysarmeija, on pulan aikana kasvanut suunnattoman suureksi. Heti kun piti luoda teoreettinen pohja sosialifasistisen käytännön puolustamiselle — reformististen ammattiliittojen käytännön, jotka ammattiliitot, kapitalistista rationalisointia tukiessaan ovat edistäneet työpalkan alas painamista ja työttömyyden suunnatonta lisääntymistä, ovat saattaneet työläiset köyhyyden ja kurjuuden äärimmäiselle rajalle, — oli Otto Bauer paikallaan. Sosialidemokratian viimeisimmäksi muodinmukaiseksi sanaksi kapitalistisen rationalisoinnin puolustamiseksi on tullut Otto Bauerin keksimä termi — *valerationalisointi.*

Saksan a m m a ttiliittopamppujen kuoron johtajan, herra Tarnovin, joka siunasi kapitalistisen rationalisoinnin, on ollut pakko tunnustaa, että "suuren työttömyyden perussyynä ovat rationalisoinnin vääristelyt".

Pula on kärjistynyt. Työläiset ovat alkaneet todenteolla vastustaa pääoman hyökkäystä.

Ammattiliittojen tariffipolitiikan marxilainen teoria osoittaa selvästi, että "työläisten on käytettävä esiintyvät mahdollisuudet väliaikaisten parannusten saamiseksi".

"...Jos se (s.o. työväenluokka. — B. K.) jokapäiväisissä yhteentörmäyksissään pääomaa vastaan alkaisi pelkurimaisesti antaa perään, riistäisi se ehdottomasti itseltään mahdollisuuden aloittaa jonkin suuren liikkeen".

Mutta sosialidemokratialle oli tärkeätä nimenomaan pidättää työväenluokkaa käyttämästä hyväkseen kapitalismin pulatilaa tällaisia "suuria liikkeitä", s.o. proletaarista vallankumousta varten, pidättää sitä taistelusta sosialismin saavuttamiseksi. Tämän takia on koko sosialidemokratia julistanut teoriaa: "Pulan aikana ei saa käydä minkäänlaisia taloudellisia taisteluja, järjestää mitään lakkoja." .

Lakko ei tietystikään ole vielä läheskään vallankumous, mutta lakkojen vallankumouksellisen merkityksen aliarvioiminen on kaikkea muuta kuin marxilaisuutta. Sosialidemokratia ja reformistiset ammattiliittojohtajat ovat oikein arvioineet lakkojen vallankumouksellistavan merkityksen, varsinkin pulan aikana (oikeammin kuin eräät kommunistit, jotka eivät ymmärrä osittaisvaatimusten ja -taistelujen vallankumouksellistavaa merkitystä) ja ovat tehneet ja tekevät kaiken voitavansa pidättääkseen työväenluokkaa lakoista, taikka, silloin kun tämä käy mahdottomaksi, asettuakseen lakkojen johtoon niiden murtamiseksi, pettämiseksi.

Königsbergissä pitämässään surullisen kuuluisassa selostuksessaan yleismaailmallisesta talouspulasta, työpalkan poljennan ollessa mitä kiivaimman, Tarnov reformien, pienten parannusten asemesta kehitti lakkorikkuruuden erikoiseksi teoriaksi:

> "**Ei saa arvostella pulaa työväenluokan kannalta katsottuna.** Pula on voitettava kapitalistisen talouden puitteissa tekemällä välttämättömiä uhrauksia työväenluokan taholta."

Jos sosialidemokratian ammattiliittoteoria ja -käytäntö ovat suo-

rastaan vastakkaiset marxilaiselle ammattiliittoteorialle ja -käytännölle, niin tämä lakkorikkuriteoria on kaikissa suhteissa *samankaltainen fasistisen katsantokannan kanssa* työväenluokan pulaan ja taloudelliseen liikkeeseen suhtautumista koskevassa kysymyksessä. Samaan aikaan, kuin Tarnov esitti tämän "löytönsä", esitettiin Hitlerin päälehdessä *Völkischer Beobachter* tällainen, katsantokanta:

> "Jos Saksan nykyisen tilan vallitessa tutkitaan palkkatyöläisten vaatimuksia niiden oikeudenmukaisuuden kannalta katsottuna, niin heti ensi silmäykseltä käy tietystikin selväksi, että nämä vaatimukset ovat ristiriidassa terveen järjen kanssa, koska maan koko talous on jo muutenkin luhistumisen partaalla."

Molemmat nämä lausunnot, niin Tarnovin kuin hitleriläisen päälehdenkin, esitettiin marrask. v. 1930. Historiassa tosiaankin löytyy harvoja esimerkkejä sellaisesta epäoikeudenmukaisuudesta kuin tehdään sosialidemokratialle siinä, kun sen lähimmäinen — fasismi — ilman minkäänlaista perää syyttää sitä "marxilaisuudesta"! Sosialifasismin taloudellinen teoria, joka on reformististen ammattiliittojen tariffipolitiikan ja -käytännön aatteellisena perustana, on yhtä kaukana marxismista kuin se on lähellä nationalisti-fasismin taloudellista "teoriaa". Fasistien, samoin kuin sosialifasistienkin, teoriain mukaan tuotantoprosessissa vallitsee kapitalistien ja työläisten etujen sopusointu.

Kansallissosialistisen puolueen ohjelmassa (10:s pykälä) sanotaan:

> "Jokaisen kansalaisen ensimmäisenä velvollisuutena on työskennellä henkisesti tai ruumiillisesti. Yksilön toiminta ei saa loukata yhteisiä etuja, vaan sen tulee tapahtua **yhteiskunnallisuuden puitteissa ja kaikkien hyväksi.**"

Eräs sosialidemokratian huomattavimmista talousteoreetikoista, Alfred Braunthal, kirjassaan, jota pidetään oppikirjana, *Nykyaikainen talous ja sen lait* asettaa marxismia vastaan "tieteellisesti" määritellyn, mutta ajatukseltaan fasistista ohjelmaa täysin vastaavan teorian:

> "Tuottavaisuusteorialla, — kirjoittaa tämä Otto Bauerin apostoli, — työpalkan kannalta katsottuna on eräässä kohdassa epäilemättä käytännöllinen merkitys ja perustelu, nimittäin sitä noudattaa laki: työpalkan kohottamisella on absoluuttinen raja työn tuottavaisuudessa. Ja päinvastoin, mitä korkeampi on tuottavaisuus, sitä enemmän voi määrättyjen ehtojen vallitessa työpalkka kohota. Tässä kohdassa **tuottavaisuusteoria on epäilemättä marxilaista teoriaa korkeammalla.**"

Se on marxilaista teoriaa "korkeammalla" sen takia, että ajaa kapitalistien etuja, yrittäen tyrkyttää työläisille, että mukamas työn tuottavaisuuden kohottaminen, fasistisen ohjelman sanoja käyttäen, tapahtuu "yhteisten etujen" mukaisesti ja "yhteiskunnallisuuden puitteissa kaikkien hyväksi".

Mitä muuta voi merkitä Braunthalin palkkateoria, jonka mukaan

> "Ei luonnollisestikaan voida jakaa enemmän kuin on tuotettu, ja mitä enemmän on tuotettu, sitä suuremmat madollisuudet on jaon suorittamiselle. Sentähden on työläisen etujen mukaista tuottavaisuuden kohoaminen mahdollisimman korkealle." (Braunthal puhuu tietystikin kaiken aikaa kapitalistisesta tuotantotavasta. — B. K.).

Jos Braunthal perustelee sosialifasistisen työpalkkateorian *vain* työläisten ja työnantajain etusopusoinnulla kapitalistisessa tuotantoprosessissa, on Kautsky keksinyt vielä yhden "perustelun" sitä varten, että työläisten niin taloudellista kuin poliittistakin taistelua kapitalisteja vastaan voitaisiin tarkastella fasistiselta katsantokannalta, s.o. pitää hyökkäyksenä "yhteisiä etuja" vastaan. *Pääoman* II osan kansantajuisen painoksen alkulauseessa Kautsky "popularisoi" tätä Marxin suurta teosta m.m. seuraavalla tavalla:

> "Vaihtoprosessissa esiintyy ilmiöitä, joilla on mitä suurin merkitys työläisten hyvinvoinnille ja eivätkä menetä arvoaan sen takia, että tästä ovat määrätysti eri tavalla kiinnostetut **työläiset ja kapitalistit**".

Siis osoittautuu, että työläisten ja kapitalistien edut tuotantoprosessissa ja vaihtoprosessissa ovat samat. Mitä tähän enää lisäisi? Ketä vastaan sosialidemokraattisten työläisten on sitten taisteltava teoreetikkojensa, poliittisten ja ammatillisten johtajainsa mielestä?

Nähtävästi ei muita kuin niitä työläisiä vastaan, jotka eivät ymmärrä ja eivät tunnusta tätä "työläisten ja kapitalistien yhteistä etua", *kommunisteja,* vallankumouksellisia proletaareja vastaan, jotka seisovat lujasti marxilaisen opin kannalla, että pääoman ja työn, porvariston ja proletariaatin väliset ristiriidat pysyvät sovittamattomina ja että mitään yhteisiä etuja ei niillä ole eikä voi olla.

PORVARILLISEN IDEOLOGIAN KRIISI — PAKO "HENKISELLE ALALLE",

Tuotantovoimien kapina tuotantovälineiden yksityisomistusta vastaan, kapitalistisia tuotantosuhteita vastaan, jotka ovat porvariston olemassaolon ja herruuden edellytys, on voimistunut Neuvostoliiton olemassaolon ja voittojen taloudellisessa ja poliittisessa suhteessa ratkaisevan tosiseikan johdosta ja on johtanut kapitalistisen maailman aivan lähelle sitä hetkeä, jolloin tapahtuu *kapitalististen tuotantosuhteiden murskaantuminen.* Ei milloinkaan porvaristo ole paljastanut itseään niin selvästi "tarpeettomaksi luokaksi" kuin nyt.

Kapitalismin yleisen pulan kausi ja erikoisesti maailman talouspula on samaan aikaan myöskin *kaikkien porvarillisten ideologiain pulan kausi,* jotka ideologiat myöskin ovat porvariston aseena riistettyjen ja sorrettujen joukkojen kuristamisessa. Työtätekevät joukot varsinkin miljoonat työläisnuorukaiset, jotka saavat "matkapaperin elämään" mitä vaikeimpain kieltäymysten, työttömyyden ja terrorin aikana kärsivät ei vain fyysillistä, vaan myöskin moraalista nälkää, janoavat ei vain työtä ja leipää, vaan myöskin *maailmankatsomusta.* Yleisen pulan kausi on muodostunut "suurten epäilysten" kaudeksi porvariston keskuudessa. Kaikkein tavallisimmiksi ovat tulleet sellaiset sanat kuin sekasorto, rappio, hajaannus, pirstoutuminen, häviö, ja kaaos, ja eikä vain talouden, vaan myöskin ideologian alalla.

"Mistä on kysymys, — kysyy jokin fasistilehden "Tatkresin" toimittaja, joka pyrkii esiintymään nuoren Saksan ideoloogina, — kas tämä on ratkaiseva kysymys, joka nykyään on tullut irtipääsemättömäksi jokaiselle ajattelevalle ihmiselle, joka ei anna hänelle rauhaa ja saattaa levottomaksi koko hänen olemuksensa. Onko se, mitä me nyt elämme, hirvittäviä uhreja nielleen ja ihmiset perinpohjin järkyttäneen kehityksen tulos ja tarkoitus. Onko tämä loppu?"

Valkoisia korppeja ovat ne poliittiset ja taloudelliset johtajat, ne porvariston johtavat ideoloogit, jotka eivät vielä ole menettäneet uskoaan, että kapitalismissa pysyy kaikki ennallaan. Niin porvarillisten kuin sosialidemokraattistenkin porvariston hyvinvoinnin puolesta rukoilevain lavertelut "myöhäiskapitalismista", "järjestyneestä kapitalismista" ovat tarkoitetut vain asian ytimen hämäämiseksi, sen seikan hämäämiseksi, että näin kapitalismi ei voi enää olla olemassa. Mutta optimisteja on vähän. Ja tämäkin optimismi on yhtä voimaton kuin pessimistien epätoivo.

Näinä "suurten epäilysten" ja "kaikkien arvojen uudestaan arvioinnin" aikoina, jolloin *kapitalismin taloudessa valtiovallan koneistossa ja ideologiassa kaikki on juuriaan myöten horjutettu, marxilaisen opin linnake kohoaa vankkana ja ylpeänä, jonka pienintäkään osaa ei ideoologinen kriisi ole horjuttanut.* Huomattava porvarillinen tuotannon järjestämisen teoreetikko Schmalenbach toteaa alakuloisena:

"Eihän se, mitä me saamme kokea, asiallisesti ole mitään muuta kuin suuren sosialistin Marxin ennustuksen toteutumista."

Mutta tämä porvariston erään ideologin Marxille antama "tunnustus" on kuvaavinta porvarillisen ideologian tappiolle. Vähemmän silmiinpistävää, mutta sen sijaan paljon kuvaavampaa on se, että porvaristo *vajoamiskaudellaan luopuu* kaikesta siitä, mitä se oli luonut *nousukaudellaan.*

Saksalainen klassillinen filosofia, ensikädessä Hegel, englantilainen klassillinen poliittinen taloustiede, ensikädessä Smith ja Ricardo, ja ranskalainen utopistinen sosialismi, ensikädessä Saint Simon ja Fourier, antoivat "olevan aatteellisen aineiston" marxilaisen teorian luomiselle. Marxin ja Engelsin suorittama *utopistisen sosialismin, kristillisen kommunismin* käsittely tapahtui teoreettisesti näiden oppien *arvostelun* muodossa, s.o. asettamalla nämä opit vastakkain tosiseikkain ja niiden yhteyksien kanssa. Kaiken sen, mikä näissä järjestelmissä ulottui porvarillisen ajattelun rajoittuneisuuden ulkopuolelle, Marx pelasti ja antoi proletariaatille.

Luhistumisensa kaudella mädäntynyt porvaristo kieltäytyy niiden henkisen tuotteittensa jätteistäkin, jotka se loi luokkansa kukoistuskaudella.

Porvarillinen taloustieteilijä Hugo Schulz tunnusti joku aika sitten, että porvariston oli pakko luopua *poliittisen taloustieteen klassillisesta teoriasta* sen takia, että tämän teorian kannalta katsottuna se ei voinut taistella marxismia vastaan. Nykyisellä pulakaudella tusinataloustiede ja mateleva empirismi elpyvät ennen näkemättömällä tavalla porvarillisen tieteen leirissä. *Kaikkinaisen lainmukaisuuden* kieltäminen taloudessa, kaikenlaisen teorian syrjään heittäminen — tällainen on näiden vulgääristen taloustieteellisten oppien peruspiirre. Heidän kannalta katsottuna ei talouspula ole lainmukaisen taloudellisen kehityksen seuraus ja sen syyt eivät ole talouden alalla, vaan hengen alalla; nykyinen pula on "luottopula". Näillä vulgäärisilla taloudellisilla opeilla ei ole mitään yhteistä sen poliittisen taloustieteen klassillisen teorian kanssa, jonka laativat nuoren porvariston parhaimmat edustajat taistelussa feodalismia vastaan kapitalistisen tuotantotavan voiton puolesta.

Saksalainen klassillinen filosofia, joka oli Ranskan suuren vallankumouksen saksalainen painos, pelkurimaisen saksalaisen porvariston painos, on nyt tälle porvaristolle lopullisesti kuollut. Klassillisen koulun suurinta edustajaa Hegeliä porvaristo jo taas haukkuu "kuolleeksi koiraksi". Marx ja Engels omaksuivat hegeliläisen filosofian vallankumouksellisen puolen, dialektisen metoodin, saattaen koko hegeliläisen filosofian perinpohjaisen muokkauksen ja kritiikin alaiseksi. He vapauttivat dialektiikan hegeliläisen idealismin mystillisestä kuoresta. Dialektiikan, joka Hegelillä oli "päälaellaan", he "pyöräyttivät jaloilleen", osoittaen, että "aatteellinen ei ole mitään muuta kuin ihmispään kääntämää ja muuntamaa aineellisuutta".

Elämällään pulakaudella on porvariston ollut pakko luopua Hegelistä, sillä hänen dialektiikkansa idealistisessa kuoressaankin on tullut porvaristolle sietämättömäksi. Dialektiikka tekee mahdottomaksi juuri sen, mikä on porvariston ideoloogeille kaikkein tarpeellisinta pula-aikana: *olevan järjestyksen ikuisena pitämisen.*

Todellisuuden pakoilu, pakeneminen "henkisen" alalle — tällainen on yleinen ilmiö porvarillisessa tieteessä. Muutamat etsivät pelastusta uskonnosta, ei vain kristinuskoista, vaan myöskin muinaisista pakanauskoista, niinkuin tekevät eräät fasistiset suunnat Saksassa, idän uskonnoista, buddismista, niinkuin tekevät teosoofit Englannissa. Porvariston keskuudessa kukoistavat filosoofisen mystiikan, tuon hienostuneen porvariston uskonnon, kaikenlaiset koulukunnat. Porvaristo on menettänyt uskonsa niin kristinuskon kuin juudealaiseenkin jumalaan, sillä niin juudealainen yksiyhteinen kuin kristinuskon kolmi-

yhteinenkin jumala osoittautuivat voimattomiksi suojaamaan kapitalismia pulalta.

Ja tämä ankaran todellisuuden yleinen pakoilu ei ole säästänyt nuorisoakaan. Nuorisoliikkeet, joissa saavat ilmauksensa "takaisin luontoon" ideologiat, teutoninen liike, kelttiläinen liike, kaikenlaiset vegetariaaniset yhdistykset, uskonnollinen pasifismi j.n.e. — kaikki nämä ovat myöskin porvarillisen ideologian hajaantumisen tuotteita.

Myöskin sosialidemokratia yrittää pelastautua pakenemalla "henkisen alalle". Englantilaiset ammattiliittobyrokraatit, amerikkalaiset sosialistijohtajat yhdistävät toimensa työväenjärjestöissä eri uskonlahkojen saarnamiesten toimen kanssa. Sosialidemokraattiset puolueet pitävät kuitenkin kristillisiä sosialisteja parempina kuin "vapaasti ajattelevia" porvarillisia radikaaleja. Saksan sosialidemokratian yksi johtaja Solmann saarnaa positiivista katolilaisuutta. Otto Bauerista on tullut ei enempää eikä vähempää kuin jumalanetsijä, joka on tehnyt sosialidemokraattiseksi jumalakseen "vakaumusten vapauden" ajan, paikan ja luokan ulkopuolella. Mädän idealismin huonoimmat muunnokset ovat syrjäyttäneet vanhan ranskalaisen materialismin ja vieläpä saksalaisen klassillisen filosofian idealisminkin.

Ranskassa erilaiset radikaalisosialistiset virtaukset, jotka pitävät itseään (mutta oikeudetta) *Ranskan vallankumouksen ja ranskalaisen sosialismin perillisinä,* ovat karistaneet päältään jäljenkin siitä, mikä muistuttaa ranskalaisen sosialismin suurista utopisteista, Ranskan suuresta vallankumouksesta. Suurten utopistien sosialismi juontaa alkunsa Ranskan vallankumouksen traditioista, tunnuslauseesta: "Vapaus, tasa-arvo ja veljeys". Näiden tunnuslauseiden sijalle on Ranskan radikaalisosialististen ryhmittymäin keskuudessa ilmestynyt kolminaisuus: "Panama skandaalit, lahjomiset".

Ei vielä milloinkaan ole ollut niin paikallaan, niin suurena velvollisuutena jokaiselle kommunistille, jokaiselle nuorisoliittolaiselle pitää korkealla marxismin-leninismin lippua, työväenluokan voiton ehtojen vallankumouksellisen opin lippua, tehdä marxismi-leninismi tunnetuksi kaikille proletaareille, jotka etsivät maailmankatsomusta ja vapautusta, kuin nyt "suurten epäilyjen" aikoina.

Leninin sanat: "Ilman vallankumouksellista teoriaa ei voi olla vallankumouksellista liikettä" saavat nyt erikoisen merkityksen. Miljoonat nuorukaiset, joilla ei ole mitään ammattia, miljoonat aikuiset, jotka ovat menettäneet ammattitaitonsa työttömyyden johdosta ja ovat tulleet heitetyiksi kaduille, etsivät nyt ei vain "paikkaa elämässä", vaan myöskin "elämän prinsiippiä", toiminnan johtolankaa.

Fasismin pettämäin työläisten, erikoisesti työläisnuorison, vapauttamisen epätoivon ideologiasta, joka heidät onkin vienyt fasismin syliin, me voimme suorittaa vain sitkeän ja päättävän taistelun kautta, marxilais-leniniläisen teorian aseilla.

TEOREETTINEN TAISTELU ON LUOKKATAISTELUN MUOTO

Marxismi-leninismin paremmuus työväenluokan vallankumouksellisena maailmankatsomuksena porvarilliseen fasistiseen ja sosialifasistiseen ideologiaan verrattuna on kaiken epäilyksen ulkopuolella. Mutta *poliittisen ja taloudellisen* taistelumme käytäntö ei ole riittävästi vallankumouksellisen teorian läpitunkema. *Teoreettinen taistelumme* jää suuresti jälkeen niistä vaatimuksista ja siitä tasosta, mikä on välttämätöntä sosialidemokratian ja fasismin ideoloogis-poliittisen vaikutuksen hävittämiseksi työväenluokan keskuudesta.

Muistammeko me kovinkaan usein sitä, mitä kirjoitti Engels ja jonka Lenin ja Stalin ovat aina alleviivanneet, nimittäin, että proletariaatin luokkataistelu ei tapahdu *kahdessa*

muodossa — *poliittisen* ja *taloudellisen* taistelun muodossa, — vaan kolmessa muodossa, — poliittisen, taloudellisen ja *teoreettisen taistelun* muodossa.

Minä en lainkaan epäile, että varsinkin luokkataistelun taloudellisen rintaman ylenkatsominen, mikä on tavallista kommunistisissa puolueissa ja jota useinkin kainostellen peitetään, ammattiliittotyön boikotti monien ultra-vallankumouksellisten taholta,—on vississä määrässä vallankumouksellisen luokkataistelun ehtojen ja metoodien riittämättömän teoreettisen käsittämisen, marxilaisleniniläisen teorian tuntemattomuuden seuraus.

"..... välinpitämättömyys kaikkeen teoriaan nähden, — kirjoitti Engels v. 1875, — on eräs tärkeimpiä syitä siihen, minkätakia Englannin työväenliike, eri ammattialojen mainiosta organisoinnista huolimatta, kulkee niin hitaasti eteenpäin, ja toiselta puolelta on syynä siihen sekasotkuun ja epäselvyyteen, jota proudhonilaisuus alkuperäisessä muodossaan sai aikaan ranskalaisten ja belgialaisten keskuudessa, ja Bakuninin sekoittamassa muodossa — espanjalaisten ja italialaisten keskuudessa."

Englantilaiset, ranskalaiset, espanjalaiset ja italialaiset toverit, kääntäkää tämä maissanne olevan nykyisen liikkeen kielelle.

Kuka voi väittää, ettei vanhentuneelta maailmankatsomukselta lainattujen fraasien, ennen kaikkea sosialidemokraattisten katsantokantojen vaikutusta esiinny niin kommunistisissa puolueissa kuin KNI:n osastoissa ja etteivät ne jarruttaisi *työväenluokan enemmistön valtaamista.* Ei voida lohduttautua sillä, että nuorisolla ei ole minkäänlaisia sosialidemokraattisia traditioita, jotka pitävät vallassaan vanhuksia. Ikävä kyllä, enempää vanhus kuin nuoruuskaan eivät kykene suojaamaan vieraan luokkavaistovaraisuuden vaikutukselta; sosialidemokraattiset katsomukset tunkeutuvat kommunistiseen liikkeeseen *ei vain* jätteiden ja traditioiden kautta. Pikkuporvariston sitkeä kiinnitarrautuminen olemassaoloonsa ilmenee myöskin siinä, että tämä kuoleva, omintakeiseen politiikkaan kykenemätön yhteiskunnan keskikerros harjoittaa alituista ideoloogista painostusta työväenluokkaan nähden. Työläisaristokratian voima, erikoisesti nyt pulan aikana, ei sisälly niin paljon sen lukumäärään, kuin sen erikoisasemaan tuotannossa, nimittäin tätä työläisaristokratian asemaa käytetään hyväkseen istuttamaan porvarillista ideologiaa laajoihin työläisjoukkoihin. *Sosialidemokratia* ei ole mitään muuta kuin *porvarillista myrkkyä. Parhain vastamyrkky on joukkojen marxilais-leniniläinen kasvatus, tarvittavien kaaderien valmentaminen tätä varten.*

Olisi marxismi-leninismin kieltämistä, joka on työväenluokan vallankumouksellinen tietoisuus, olisi epäbolshevistista luonnon voimaisuuden kumartamista ajatella, että me voisimme ilman perusteellista marxilais-leniniläistä valmennusta kasvattaa puolueemme ja nuorisoliittojemme toimitsijoista pikkuporvarillisista ja sosialidemokraattisista kahleista ja jarruista vapaita johtavia *bolshevistisia kaadereita,* jotka kykenevät harjoittamaan politiikkaa, s.o. jotka omaavat taidon ottaa huomioon miljoonat, johtaa miljoonia, — kaadereita, jotka tulevassa sodassa pystyvät seisomaan horjumatta paikallaan ja johtamaan työväenluokan voittoon.

Jos me emme ole pystyneet laajentamaan vaikutustamme joukoissa sosialidemokraattien kustannuksella kaikissa maissa, anarko-syndikalistien kustannuksella Espanjassa ja Etelä-Amerikassa, reformististen ammattiliittojohtajien kustannuksella koko maailmassa, siinä määrässä kuin objektiiviset seikat sallivat, niin tämä johtuu melkoisessa määrässä siitä, että me emme harjoita agitatio- ja propagandatyötämme joukoissa riittävän periaatteellisesti, ilman riittävää marxilais-leniniläistä perustelua. Tämä joukkotyössämme oleva puutteellisuus tuntuu erikoisen voimakkaasti juuri nyt, jolloin pula, vallankumouksellinen nousu ja kapita-

listisen vakaantumisen päättyminen kiertämättömästi asettavat päiväjärjestykseen laajojen työläisjoukkojen edessä taistelua ja sosialismiin johtavia teitä koskevat mitä suurimmat periaatteelliset kysymykset, asettavat probleemin: proletariaatin tai fasismin diktatuuri; nyt, jolloin sosialistisen rakennustyön SNTL:ssa saavuttaman voiton yhteydessä nousee kysymys luokattoman yhteiskunnan rakentamisesta. Kysymyshän on juuri siitä, että sosialidemokraattien kapitalistisissa maissa vallankumouksellisilta työläisiltä saamat korvatillikat pakoittavat sen tekeytymään, että sekin mukamas aikoo palata "periaatteelliseen politiikkaan". "Vasemmistolaiset" manööverit merkitsevät valemarxilaisen sanahelinän laajempaa hyväksikäyttämistä. Näitä valemarxilaisilla fraaseilla työläisten harhaanjohtamisyrityksiä vastaan me voimme taistella menestyksellisesti kehittämällä marxismi-leninismin propageerausta ja jokapäiväisen politiikkamme mitä laajimman periaatteellisen perustelun avulla.

Katsokaa bolshevistista puoluetta, joka muodostui ja terästyi kolmessa vallankumouksessa, kansalaissodassa eikä viimekädessä hajaantumisissa ja taistelussa työväenluokan yhtenäisyyden palauttamisen puolesta. Tämä puolue oppi poliittisten ja taloudellisten taistelujen voittamisen taidon sen takia, ettei milloinkaan ylenkatsonut teoreettista taistelua, käytti mainiosti hyvin teroitettua marxilaista teoriaa menshevikkejä kuin myöskin kaikkia "vasemmistolaisia" virtauksia vastaan.

Katsokaa kahta suurta johtajaa: Leniniä, joka jatkoi ja kehitti edelleen marxismia uuden aikakauden, imperialismin ja proletaaristen vallankumousten kauden olosuhteissa, proletaarisen vallankumouksen ja proletariaatin diktatuurin suurinta teoreetikkoa ja taktikkoa, ja hänen työnsä jatkajaa — Stalinia, sosialistisen rakennustyön ja proletaarisen vallankumouksen teoreetikkoa ja taktikkoa. Heidän ääretön voimansa perustuu juuri siihen, että he ovat Marxin ja Engelsin parhaita oppilaita, jotka ovat suuren osan tiedoistaan ja vallankumouksellisesta taisteluenergiastaan uhranneet taisteluun teoreettisella rintamalla, marxismin puolustamiseen kaikenlaisia vääristelyjä ja vääriennyksiä vastaan ja sen edelleen kehittämiseen.

OMAKSUKAAMME MARXISMI-LENINISMI — VALMISTAUTUKAAMME TAISTELUUN TYÖVÄENLUOKAN VAPAUTTAMISEN PUOLESTA

Taistelutahdon läpitunkemina me ylpeydellä julistamme:

Marx on meidän.

Mutta meidän on myöskin todenteolla omaksuttava hänen oppinsa aseistautuaksemme taisteluun ja voittaaksemme.

Meidän tulee juurruttaa tämä oppi työläisten ja nuorison laajoihin joukkoihin, jotta heistä tulisi tietoisia taistelijoita työväenluokan vapauttamisen asian puolesta, tietoisia sosialismin rakentajia proletariaatin diktatuurin olosuhteissa.

Idässä ja lännessä, pohjoisessa ja etelässä miljoonat proletaarit kerääntyvät Marxin, Engelsin ja Leninin Kommunistisen internationalen punaisten lippujen ympärille. Neuvostoliiton jättihuipuilta loistavat neuvostotähden säteet valaisevat tietä kaikkien viiden maanosan proletaareille ja sorretuille kansoille niiden käydessä taistelua leivän, työn ja vapauden puolesta. Kapitalistinen järjestelmä riistäjäin ja väkivallantekijäin valta, imperialistisen porvariston ies natisee kaikissa liitoksissaan. Mitä enemmän me jännitämme voimiamme juurruttaaksemme marxilaista teoriaa joukkoihin, sitä pikemmin tämä teoria muuttuu voimaksi, joka antaa *kuoliniskun* porvariston vallalle.

On tullut proletariaatin aika täyttää Marxin osoittama historiallinen

tehtävä, suorittaa koko ihmiskunnan vapauttamisen sankarityö!

Kirkukoot filisterit, pedantit, pikkuporvarit, marxismin väärentäjät, työväenluokan pettäjät ja sen parhaimpain johtajain murhaajat vallankumouksen muka aiheuttamasta "rappiosta ja kaaoksesta", — *Kommunistisen internationalen lipun alla se kulkee omaa tietään, jonka Marx ja Engels ovat viitoittaneet, Lenin ja Stalin ovat puhdistaneet, lähtee taistelutielle sosialistisen vallankumouksen, proletariaatin* diktatuurin ja kommunismin voiton puolesta koko maailmassa.

FRIEDRICH LESSNER[1])

Työmiehen muistelmia Marxista

SUUREN esitaistelijamme kuoleman jälkeen on jo paljon kirjoitettu hänestä, hänen elämästään ja toiminnastaan. Ovat kirjoittaneet kannattajat ja vastustajat. Mutta nämä kirjoittajat ovat miltei kaikki olleet, kuten eräät ammattiyhdistysmiehet "vapaassa" Englannissa sanoisivat ei bona fide[2]) työläisiä, vaan kuuluivat enimmäkseen syntyperän tai asemansa puolesta niinsanottuun keskiluokkaan.

Ei taitaisi sen tähden olla pois tieltä, jos minä työläisenä, neulan plebeijimäisenä ritarina, tänä vuonna kuolemattoman esitaistelijamme muistopäiväksi kirjoitan nuoremmille tovereilleni muutamia muistelmia, jotka perustuvat persoonalliseen seurusteluun Karl Marxin kanssa ja osaksi kuvaavat niitä vaikutuksia, joita minä ja muut kanssakäymisessä saimme häneltä, osaksi voivat täydentää kuvaa hänen elämästään.

Olin varsin nuori, kun ensi kerran kuulin Karl Marxista *Deutsche Brüsseler Zeitungin* (Brüselin saksal. lehden) palstoilla 40-luvun keskivaiheilla. Hänen oppeihinsa tutustuin lähemmin v. 1847, historiallisen *Kommunistisen manifestin* keskustelun ja hyväksymisen yhteydessä. Työskentelin silloin Lontoossa ja olin kommunistisen työväen valistusyhdistyksen jäsen, jonka huoneusto oli Drury Lane, N:o 91. Siellä pidettiin marraskuun loppu- ja jouluk. alkupäivinä 1847 Kommunistiliiton Keskuskomitean jäsenten konferenssi, johon Karl Marx ja Friedrich Engels olivat tulleet Brüsselistä selittämään jäsenille käsityksiään uusiaikaisesta kommunismista ja suhteestaan valtiolliseen ja työväenliikkeeseen. Istunnoissa, jotka luonnollisesti pidettiin illoin, olivat läsnä vain edustajat, joihin minä en kuulunut, mutta me muut kuulimme niistä ja olimme aika jännityksessä, miten keskustelu päättyy. Pian kuulimmekin, että kongressi oli pitkien väittelyjen jälkeen yksimielisesti yhtynyt Marxin ja Engelsin esittämiin periaatteisiin ja antanut näille toimeksi laatia ja julkaista niiden mukaisen manifestin. Kun sitten 1848 alussa *Manifestin* käsikirjoitus saatiin Lontooseen, tuli minullekin vaatimaton osuus tämän historiallisen asiapaperin julkisaattamisessa; vein nimittäin käsikirjoituksen painoon, josta toin korehtuurivedokset Karl Schappenille, *Työväen kommunistisen valistusyhdistyksen* perustajalle, joka luki korehtuurit.

1848, vallankumouksen puhjettua, ilmestyi *Neue Rheinische Zeitung*, jota julkaisivat Karl Marx ja Friedrich Engels useiden Kommunistiliiton jäsenten ja päättäväin demokraattien avustamina Kölnissä. Minä matkustin myös niihin aikoihin Kölniin ja tein kaiken, mitä voimissani oli, auttaakseni tovereita propagan-

---

[1]) Fr. Lessner, Kommunistiliiton veteraaneja, kirjoitti nämä muistelmansa Marxin kuoleman 10-vuotispäiväksi 1893.

[2]) bona fide — vilpittömästi, "rehellisiä", todellisia. — Suom.

dassa. Verstaissa, joissa työskentelin, jakelin *Neue Rheinische Zeitungia* ja luin usein työn aikana niitä artikkeleita, jotka useimmiten hyväksyttiin innostuksella. Toukok. 1849, sen jälkeen, kun Preussin hallitus oli nostanut tusinoittain oikeusjuttuja *Neue Rheinische Zeitungia* vastaan, lakkautti hallitus sen väkivaltaisesti ja karkotti Marxin Kölnistä. Sama kohtalo tuli pian minunkin osakseni. V. 1851 vangittiin minut Mainzissa. Istuttuani yli kaksi vuotta tutkintovankilassa sain vielä kuuluisassa Kölnin kommunistijutussa kolmen vuoden tuomion, jonka istuin Graudenzissa ja Silberberz'issa (Schlesian rajalla).

Marx teki jutun tutkimisaikana Lontoosta käsin mitä suurimpia ponnistuksia meidän pelastamiseksemme, mutta hänen ja ystäviensä puuhat eivät auttaneet poliisikomissaari Stieberin ja muiden valtionpelastajain valan pyhyyden, valamiesten luokkaennakkoluulojen ja, täytyy ikävä kyllä lisätä, eräiden muiden tyhmyyksien takia, joiden hommailuista meidät tehtiin vastuunalaisiksi.

Oli jo silloin huomattava joukko n.s. tekojen miehiä, ultravallankumouksellisia, joille ei mikään ollut kyllin jyrkkää, ja joilla oli harhaluulo, että vallankumouksen voisi milloin vain panna toimeksi putsien y.m.s. kautta. Mutta yhdeksän kymmenesosaa näistä oli pelkkiä fraasisankareita, jotka eivät koskaan olleet tehneet mitään kunnollista liikkeessä; äänekkäimmistä ja pahimmista kirkujista, jotka mieskohtaisesti tahtoivat tarttua jokaista riistäjää kaulukseen, on sittemmin tullut pahimpia riistäjiä. Muutamat pääsivät myöhemmin niin pitkälle, että ajelivat vaunuissa Lontoon kaduilla.

Päästyäni vankilasta 1856 siirryin taas Lontooseen ja täällä tutustuin ensi kerran persoonallisesti Karl Marxiin. 1850 oli tämä tovereineen eronnut Työv. Komm. Sivistysyhdistyksestä, kun siellä kumouksentekijät, Willichin johdolla, olivat päässeet enemmistöön. Nyt Kinkelin erottamisen jälkeen, joka aikanaan oli näytellyt kumouksentekijää, sain Marxin taas käymään yhdistyksessä ja pitämään siellä esitelmiä poliittisista ja taloudellisista kysymyksistä. Myös Liebknecht ja muut puoluetoverit liittyivät silloin taas yhdistykseen.

Kinkelin perustamaa *Hermann* lehteä vastaan, joka Italian sodan aikana levitti Bonaparten antamia iskusanoja, perustettiin keväällä 1859 työväenlehti *Dos Volk* (Kansa). Kun pyydettiin avustamaan, kirjoitti Marx muutamia hyvin kiinnostavia kirjoituksia Preussin asenteesta ja kokosi ystäviltään raha-avustuksia lehdelle. Samana vuonna ilmestyi ensimmäinen vihko *Poliittisen taloustieteen arvostelua,* ja 1860 julkaisi Marx kirjansa *Herr Vogt,* jossa hän julkisesti paljasti tämän herran ja hänen "isäntänsä ja lurjustoverinsa" bonartistiset puuhailut. Tämä kirja, jonka julkaisemiseen Marx katsoi olevansa pakotettu Vogtin ja tämän ystävien levittämän häpeämättömien parjausten takia, sisältää hyvin paljon aineistoa 1848:n emikratiosta ja mitä arvokkaimpia esityksiä Euroopan hallitusten diplomaattisista juonista.

1864 perustettiin sitten Internationale, ja kun olin aktiivisesti mukana sitä perustamassa ja tulin sen pääneuvoston jäseneksi, pääsin pian lähempiin tekemisiin Marxin kanssa.

Marx piti aina erittäin tärkeänä tavata työläisiä ja keskustella heidän kanssaan. Hän etsi tällöin sellaisten seuraa, jotka puhuivat suoraan ja säästivät häntä imarteluilta. Hän halusi erikoisesti kuulla työläisten mielipiteitä tärkeistä poliittisista ja taloudellisista kysymyksistä sekä keskustella niistä; tällöin pääsi hän pian perille oliko näillä riittävästi ymmärtämystä tällaisissa kysymyksissä, ja mitä enemmän sitä oli, sitä suurempi oli hänen ilonsa. Internationalen aikoina ei hän ollut poissa yhdestäkään pääneuvoston istunnosta, ja niiden jälkeen menimme, Marx ja useimmat neuvoston jäsenet,

tavallisesti johonkin siistiin ravintolaan, jossa otimme lasin olutta ja juttelimme kaikenlaista. Kotimatkalla puhui Marx usein normaalityöpäivästä yleensä ja 8 tunnin työpäivästä erikoisesti, jonka hyväksi jo 1866 propagoimme ja joka Geneven kansainvälisessä kongressissa (syysk. 1866) otettiin ohjelmaan. Marx sanoi usein: "Me pyrimme 8-tuntiseen työpäivään, mutta itse työskentelemme usein toista vertaa enemmän 24 tunnin aikana." Niin, Marx teki, ikävä kyllä, liian paljon työtä. Kuinka paljon työvoimaa ja työaikaa yksin Internationale hänelle maksoi, siitä ei sivullisella ole mitään käsitystä. Ja sen ohella täytyi Marxin raataa ylläpidokseen ja tuntikausia kokoilla British Museumissa aineksia historiallisia ja taloudellisia tutkimuksiaan varten. Kun hän sieltä kulki kotiinsa Lontoon pohjoispuolelle — Maitland Park Road, Baverstock Hill — tuli hän usein luokseni, minä kun asuin verraten lähellä Museum'ia, keskustelemaan jostakin Internationalen kysymyksestä. Kotiin tultuaan aterioi hän ja sen jälkeen lepäsi lyhyen ajan, sitten taas käydäkseen käsiksi työhön, joka usein, aivan liian usein, jatkui myöhään yöhön, jopa usein aikaiseen aamuun; usein vielä lyhensivät tovereiden käynnit sitä lyhyttä iltalepoakin.

Marxin koti oli jokaiselle luotettavalle toverille avoin. Ne miellyttävät tunnit, jotka monien muiden mukana vietin hänen perheessään, ovat unhoittamattomat. Täällä loisti ennen kaikkea rva Marx, iso, harvinaisen kaunis nainen, arvokkaana ulkonaisessa esiintymisessään, mutta samalla niin tavattoman hyväntuulisena, rakastettavana, henkevänä, ja niin vapaana kaikesta ylpeydestä ja jäykkyydestä, että tunsi hänen ympäristössään olevansa kuin oman äidin tai sisaren luona kotonaan. Koko hänen olemuksensa muistutti skottilaisen kansanrunoilijan Robert Burnsin sanoja: "Woman, lovelz woman, hehven destined yon to tempen man". (Nainen, rakastettava nainen, taivas on antanut sinut miestä lohduttamaan). Hän oli täynnä innostusta työväenliikkeen asialle, ja jokainen pieninkin menestys taistelussa porvaristoa vastaan tuotti hänelle mitä suurinta tyydytystä ja iloa.

Marxin kolme tytärtä ottivat aikaisesta nuoruudesta asti mitä innokkaimmin osaa uusiaikaiseen työväenliikkeeseen, joka aina oli keskustelun pääaiheena Marxin perheessä. Marxin ja hänen tyttäriensä suhde oli mahdollisimman läheinen ja vapaa. Tytöt kohtelivat isäänsä pikemmin veljenä ja ystävänä, Marx kun halveksi isällisen auktoriteetin ulkonaisia muotoja. Vakavissa asioissa oli hän lastensa neuvonantaja, ja muuten, milloin vain aikansa myöten antoi, leikkitoveri. Marxia kiinnostivat aivan erikoisesti lapset. Hän huomautti, että raamatun kristuksessa miellytti häntä eniten tämän suuri rakkaus lapsiin. Jos Marxilla ei ollut asiaa kaupunkiin ja hän suuntasi käyntinsä Hampstend Heath'iin päin, nähtiin usein *Pääoman* tekijän telmivän lapsijoukon kanssa kadulla.

Marx oli, kuten kaikki todella suuret miehet, aivan vapaa turhamaisuudesta ja antoi arvon jokaiselle vilpittömälle pyrkimykselle ja jokaiselle itsenäiseen ajatteluun perustuvalle mielipiteelle. Kuten jo on sanottu, oli hän aina halukas kuulemaan yksinkertaisen työmiehen mielipiteitä työväenliikkeestä. Niin tuli hän usein iltapäivinä luokseni, otti minut kävelylle ja keskusteli kaikesta mahdollisesta kanssani. Annoin tietenkin hänen puhua mahdollisimman paljon, sillä oli todellinen nautinto kuunnella hänen jutteluaan ja ajatustensa kehittelyä. Minua kiinnosti aina kovin sellainen seurustelu ja erosin aina hänestä vastahakoisesti. Hän oli ylipäänsä mainio seuramies, joka veti erinomaisesti puoleensa jokaista, joka joutui hänen kanssaan kosketuksiin, voipa sanoa, että hän hurmasi. Hänen huumorinsa oli loppumaton, hänen naurunsa herttainen. Jos tovereit-

temme jossain maassa oli onnistunut saada voitto, niin ilmaisi hän ilonsa irtonaisesti ja äänekkäästi, temmaten mukaan koko ympäristönsä. Kuinka iloitsikaan hän tovereiden jokaisesta vaalivoitosta Saksassa, jokaisesta voitetusta lakosta, ja kuinka hän olisikaan iloinnut, jos olisi nähnyt toukokuun 1 päivän jättiläismielenosoitukset. Vastustajan hyökkäilyjä hän pilkkasi. Oli nautinto kuulla, millä ironiolla ja sarkasmeilla hän heistä puhui. Merkillinen oli hänen huolettomuutensa omiin teoksiinsa nähden, kun ne olivat tehneet tehtävänsä. Kun joskus tuli puhe hänen kirjoituksistaan aikaisemmalta ajalta, tapasi hän sanoa minulle: "Jos tahdot saada teokseni kokonaan, niin mene Lassallen luo, se on ne koonnut kaikki. Minulla ei useimmista ole kappalettakaan." Kuinka totta tämä oli, kävi selville siitä, että hän usein pyysi minua lainaamaan itselleen kirjoituksiaan, joita minulla oli kappale.

Suuri osa Marxin kirjoituksista jäi vuosikymmeniksi aivan tuntemattomiksi suurille joukoille ja tuskin on niille vieläkään annettu täyttä arvoa; tämä koskee varsinkin niitä kirjoituksia, jotka hän laati ennen 48:n vallankumousta ja sen aikana sekä vielä useita vuosia myöhemmin ja joita niinä aikoina voitiin levittää vain mitä suurimmilla vaikeuksilla. Marxin muistakin teoksista tiedettiin laajemmissa piireissä vain vähän, sillä Marx ei koskaan tekojaan kellolla kuuluttanut. Niistä, jotka ovat toimineet Marxin ja Engelsin kanssa aikaisista ajoista asti, kuulostaa aika koomilliselta, kun "Saksan Yleisen Työväenyhdistyksen" perustaminen merkitään nykyisen työväenliikkeen aluksi. Sehän perustetaan vasta 60-luvun alussa, jolloin Marx ja Engels ynnä muut olivat jo kaksikymmentä vuotta tehneet innokasta propagandaa ja taistelleet. Minä en tätä tietenkään sano Lassallen vastustajana, tunsinhan hänet persoonallisesti vuosina 1848, 1849 ja 1850; olen aina pannut hyvin suuren arvon hänen huomattavalle voimalleen ja tunnustan kernaasti hänen agitationsa mahtavan vaikutuksen, jonka kautta hän vei liikettä eteenpäin ison kappaleen. Viimeisen kerran näin Lassallen loka-marraskuussa 1852, Kölnin kommunistijutun aikana, jota hän oli seuraamassa. Hänen lukuisain Lontoon matkojensa aikana en tullut häntä tavanneeksi. Työväenyhdistykseen ei hän tullut, ja Marxin luo en sattunut hänen käydessään.

Lokakuun alussa 1868 ilmoitti Marx minulle suurella riemulla, että *Pääoman* I osa oli käännetty venäjäksi ja oli se painossa Pietarissa. Hän pani suuren arvon silloiselle liikkeelle Venäjällä ja puhui suurella kunnioituksella niistä, jotka siellä niin paljon uhrasivat teoreettisten teosten tutkimisen ja levittämisen hyväksi, sekä siitä kuinka nämä ymmärsivät uuden ajan aatteita. Kun sitten venäläisen *Pääoman* valmis kappale tuli, oli se huomattava ajan merkki ja ilojuhlan aihe hänelle, koko perheelle ja ystäväpiirille. Jokaisen työväen taistelussa riistäjäluokkaa vastaan kärsimän tappion jälkeen nousi Marx mahtavalla innostuksella puolustamaan tappion kärsineitä ja puolusti loistavasti sorrettuja voittajan häväistykseltä, jota ei koskaan puuttunut. — Niin Pariisin kesäkuun kapinan jälkeen, niin Saksan 48:n vallankumouksen tappion jälkeen ja samoin Kommuunin kukistumisen jälkeen 1871, jolloin koko maailman taantumukselliset, jopa suuri osa valistumattomia työläisiäkin mitä kiivaimmin kääntyivät Kommuunin asian puolustajia vastaan. Marx oli ensimmäinen, joka heti asettui maahanhakattujen ja vainottujen kommuunin taistelijain puolelle, ja Kansainvälisen Työväenliiton Pääneuvoston adressi: *Kansalaissota Ranskassa* osottaa, millä voimalla ja tarmolla hän tämän teki. Tosiaankin. Tappion jälkeen näkee tosi ystävänsä!

Internationalen toiminta kävi kommuunin tappion jälkeen yhä rasittavammaksi Marxille ja tyydytti se yhä vähemmän sisällisesti. Jo-

kainen vallankumous nostaa kunnon taistelijain ohella pinnalle joukon arvottomia aineksia, kaikenlaisia seikkailijoita, jotka toivovat tavalla tai toisella, voivansa valvoa persoonallisia etujaan. Sellaisia oli koko joukko kommuuni-pakolaisten joukossa, ja kun ne eivät mitään hyötyneet, käyttivät ne joka tilaisuutta synnyttääkseen toraa. Heille tulivat avuksi erimielisyydet itsensä kommunaardien keskuudessa. Blanquistit, proudhonistit, antonimistit, anarkistit ja kaikenlaiset muut istit olivat alinomaa tointensa tukassa. Tämä tuntui myös Pääneuvoston istunnoissa. Oli usein hyvin myrskyisiä kokouksia ja Marxilla oli täysi työ yrittäessään saada riitelijät järkiinsä. On vaikea kuvata sitä kärsivällisyyttä, mitä hän tavallisesti osoitti. Mutta usein saivat hänen kuohahtamaan pettyneiden kommunaardien kierot käsitykset ja mielettömät suunnitelmat.

Kaikkein kärsimättömimmät ja vaikeimmat saada järkiinsä olivat silloin blanquistit. Niillä oli vallankumous jo taas taskussaan ja jakelivat he oikealle ja vasemmalle kuolemantuomioita.

Tätä myöten oli se vain humoristista. Mutta ranskalaisten riidat tempasivat muidenkin kansojen delegaatteja samaan kiihkoon. Lisäksi tulivat Bakuninin punomat juonet — High Holbornissa, jossa Pääneuvosto siihen aikaan kokoontui, pidetyt istunnot olivat levottomimpia ja repivimpiä mitä ajatella saattaa. Kielten sekotus, niin erilaiset temperamentit, käsityseroavaisuudet — oli jättiläistyö siitä kaikesta selvitä. Siinä olisivat ne, jotka moittivat Marxia suvaitsemattomuudesta, saaneet kerrankin nähdä, kuinka hän osasi tunkeutua ihmisten aatemaailmaan ja todistaa heidän johtopäätelmäinsä virheellisyydet.

Vissistä pisteestä asti täytyy tosin jokaisen poliittisen taistelijan olla suvaitsematon, ja mielestäni on Marxille luettava suureksi ansioksi, että hän teki voitavansa pitääkseen kaikki epäilyttävät ja pyrkyriainekset loitolla Internationalesta. Varsinkin alkuaikoina tunkeili siellä esille kaiken kirjavia, m.m. ateistipappi Bladlaugh. Marxia on pääasiassa kiitettävä siitä, että näiden ihmisten annettiin tietää, että Kansainvälinen Työväen Liitto ei ole mikään uskonnollisen y.m. lahkolaisuuden taimitarha.

Suuri tyydytys oli Marxille se, että hänen tyttärensä Jenny ja Laura menivät naimisiin kunnon aateverien kanssa, Jenny Charles Longuet'n ja Laura tri Paul Lafarguen. Kun nuorin tytär, Eleonora, solmi yhdyssiteen lahjakkaan sosialidemokraatin, tri Edward Avelingin kanssa, silloin ei kunnon rva Marx enää elänyt eikä Marx itsekään. Millä osanotolla he olisivatkaan seuranneet lastensa propagandatyötä työväenluokan vapautuksen hyväksi, millä ilolla he olisivatkaan tervehtineet uusiaikaisen työväenliikkeen suurenmoista edistystä viime vuosikymmenenä!

Vanhimman tyttärensä — jolla oli kaikki äitinsä ominaisuudet ja ne olivat vain hyviä — kuolema v. 1882 kohtasi ystäväämme Marxia aikana, joka oli hänelle erittäin raskas ja kohtalokas. Lähimain kaksitoista kuukautta aikaisemmin, jouluk. 2 p. 1881, oli hän menettänyt rohkean elämäntoverinsa. Ne olivat iskuja, joista hän ei enää oikein tointunut. Marxia vaivasi jo silloin paha yskä; kun kuuli hänen yskivän, luuli tuon hartiakkaan mahtavan miehen repeävän kappaleiksi. Tämä yskä raateli häntä sitä enemmän, kun hänen ruumiinsa oli jo vuosikausia jatkuneen liikatyön kuluttama. Jo 70-luvun keskivaiheilla oli lääkäri kieltänyt häneltä tupakan polton. Marx oli intohimoinen tupakkamies, ja katsoi tehneensä aivan tavattoman uhrauksen kun hän luopui siitä. Kun tulin hänen luokseen ensikerran sen kiellon jälkeen, oli hän hyvin ylpeä ja tyytyväinen saadessaan ilmoittaa minulle, että ei ole niin ja niin moneen päivään polttanut eikä poltakaan, ennen kun lääkäri antaa taas luvan. Ja joka kerran kun minä sit-

ten sen kiellon jälkeen tulin, selitti hän aina, kuinka monta päivää ja viikkoa on kulunut siitä, kun hän lakkasi polttamasta eikä hän ole koko aikana kertaakaan tupakoinut. Hänestä itsestään tuntui ihan uskomattomalta, että hän oli sen näytteen suorittanut. Sitä suurempi oli ilonsa, kun lääkäri jonkun ajan kuluttua taas salli hänen polttaa sikarin päivässä.

Että Karl Marx valitettavasti kuoli kovin aikaisin, siitä voi olla vain yksi mieli. Ne, jotka olivat hänen kanssaan läheisessä kanssakäymisessä, olivat jo kauan olleet huolissaan hänen terveydestään, sillä kun oli kysymys hänen tieteellisistä töistään ja työväenliikkeen harrastuksestaan, ei Marx omaa persoonaansa säästänyt, ei yksikään hänen ystävänsä eikä hänen perheensä jäsenkään voinut siinä suhteessa vaikuttaa häneen vähääkään. Mikä tietojen määrä hänen mukanaan meni hautaan, siitä antavat todistuksen hänen jälkeen jättämänsä teokset, vaikkakaan ne eivät käsitä kymmenettäkään osaa siitä, mitä hänellä oli aikomus kirjoittaa. Mutta ainakin tämä perintö jää meille ja tulee hyväksemme. Eipä ole pieni tyydytys meille, että Karl Marxin vanhin ja paras ystävä, Friedrich Engels, vielä on joukossamme ruumiillisesti vankkana ja henkisesti terveenä. Hänen kauttaan saa puolue vielä monta Marxin jälkeensä jättämää teosta käsiinsä.

Samalla kun Marx kuolemansakin jälkeen yhä esittää meille uusia tietoja, uusia näkökohtia, leviävät hänen oppinsa yhä laajemmalle taistelevain proletaarien keskuudessa; kaikkialla on työväenliike näiden oppien vaikutuksen alainen. Marx ei ole vain heittänyt joukkoihin valtavaa sanaansa: "Kaikkien maiden proletaarit, liittykää yhteen", hän on myös opeissaan luonut sen perustan, jolla se yhtyminen voi tapahtua ja tulee tapahtumaan.

"Internationale", jonka sielu Karl Marx oli, on syntynyt uudelleen, vielä mahtavampana, voimakkaampanakin kuin oli vanha, ja se lippu, jonka ympärille kansainvälisen työväenliikkeen työläispataljoonat keräytyvät, on se lippu, jonka Marx 1848 kohotti ja jota hän ihmisiän kantoi taistelevan proletariaatin etunenässä. Tämän lipun alla marssii nyt työläisarmeija voitosta voittoon.

FRIEDRICH ENGELS

Kirje Sorgelle Marxin kuoleman johdosta [1]

Lontoo, maalisk. 15 p. 1883, kello 11,45 i.

RAKAS Sorge.

Sähkösanomasi tuli tänä iltana. Sydämellinen kiitos!

Oli mahdoton tiedottaa sinulle säännöllisesti Marxin voinnista ainaisten muutosten takia. Kerron lyhyesti pääasian.

Vähän ennen vaimonsa kuolemaa sai hän, lokakuussa 1881, keuhkopussintulehduksen (bronchitis). Siitä toivuttuaan lähetimme hänet helmik. 1882 Algier'iin, matkailma oli kylmä, märkä, ja oli hänellä perillesaapuessaan uusi tulehdus. Huonoja ilmoja jatkui yhä; ja kun hän parani, lähetettiin hänet lähenevän kesäkuuman takia Monte Carloon (Monacoon). Taas lievä tulehdus. Ja taas huonot ilmat. Vihdoin parannuttuaan meni hän Argentenil'iin Pariisin lähelle tyttärensä, rva Longuet'in luo. Siellä käytti hän vanhaa henkitorven katariaan vastaan lähellä olevia Enghien'in rikkilähteitä. Sielläkin olivat ilmat inhottavat, mutta kylvyt auttoivat. Sitten kuudeksi viikoksi Vevey'hin, josta hän ulkonäöltään miltei terveenä palasi tänne syys-

[1]) F. A. Sorge, saksalainen sosialisti, oli ottanut osaa Badenin kapinaan 1849 ja senjälkeen siirtynyt Amerikkaan. Ensimmäisen internationalen sihteeri, kun sen johto siirrettiin Amerikkaan. S. oli läsnä Haagin kongressissa 1872. Marx on hänelle kirjottanut joukon arvokkaita kirjeitä.

kuussa. Hän oli saanut luvan viettää talven Englannin etelärannikolla. Ja oli hän itse niin kyllästynyt toimettomaan vaelteluun, että uusi karkotus Europan etelään olisi todennäköisesti häntä moraalisesti yhtä paljon vahingoittanut kuin se olisi fyysillisesti hyödyttänyt. Kun Lontoon sumuaika tuli, lähetimme hänet Wight-saarelle. Siellä satoi yhtä mittaa ja uusi vilustus. Uutena vuonna piti Schorlemmanin ja minun käydä häntä katsomassa, kun tuli tietoja, jotka tekivät Tussyn [1]) matkan heti välttämättömäksi. Pian sitten Jennyn [2]) kuolema — hän tuli tänne, taas bronchitis. Kaikki edelliset huomioon ottaen ja hänen iällään oli se vaarallinen. Lisäksi tuli muita tauteja, varsinkin märkää keuhkoihin ja voimat vähenivät nopeasti. Siitä huolimatta kehittyi yleistila edullisesti, ja toissa perjantaina antoi häntä hoitava päälääkäri, Lontoon paraita nuoria lääkäreitä, Ray Lancarten, jota hänelle oli erikoisesti suositettu, mitä valoisimpia toiveita. Mutta jos on tutkinut keuhkokudosta mikroskoopilla, niin tietää, kuinka suuri on vaara, että keuhkojen viottuessa jonkin verisolun seinä repee. Ja siksi oli minulla 6 viikon ajan joka aamu, kun tulin kulman takaa, kuoleman hätä, että akkunaverhot olisivat alhaalla. Eilen päivällä kello 2,30, paraana tapaamisaikana, tulin sinne — talo kyynelissä, loppu oli lähellä. Tiedustelin, yritin päästä asiain perille, lohduttaa. Pieni verenvuoto, mutta äkillinen voimain loppuminen. Vanha kunnon Lencher [3]), joka oli häntä hoitanut, niinkuin yksikään äiti ei lastaan hoida, nousi yläkertaan, palasi; Marx oli puoliunessa, minä voin tulla mukaan. Kun me astuimme huoneeseen, makasi hän, unessa, josta ei enää herätä. Suonenlyönti ja hengitys olivat lakanneet. Kahdessa minuutissa oli hän rauhallisesti ja kivuttomasti nukahtanut.

Kaikilla luonnon välttämättömyydellä tulevilla tapahtumilla on lohdutus itsessään, kuinka hirveitä ovatkaan. Niin tässäkin. Tohtorin taito olisi ehkä vielä voinut turvata hänelle vegeteeraavan olemassaolon, avuttoman, lääkärien taidon kunniaksi ei äkkiä, vaan tuuma kerrallaan kuolevan olion elämän. Mutta sitä ei Marximme olisi kestänyt. Elää monet päättämättömät työt edessään, Tantaluksen halu saada ne valmiiksi ja mahdottomuus tehdä sitä — se olisi ollut hänelle tuhat kertaa katkerampaa kuin se lempeä kuolema, joka hänet korjasi. “Kuolema ei ole onnettomuus sille, joka kuolee, vaan sille, joka jää elämään”, tapasi hän Epikurin mukaan sanoa. Ja nähdä tämän valtavan, nerokkaan miehen kituvan, lääketaidon suuremmaksi kunniaksi ja poroporvarien pilkkana, joita hän voimainsa päivinä niin usein oli rusikoinut — ei, tuhat kertaa parempi niinkuin on, tuhat kertaa parempi, kun hänet ylihuomenna kannamme hautaan, jossa vaimonsa lepää.

Ja sen jälkeen, mitä oli edellä ollut ja mitä tohtoritkaan eivät niin hyvin tunne kuin minä, oli nähdäkseni vain tämä edessä.

Oli miten oli. Ihmiskunta on päätä lyhyempi, ja se oli merkitsevin pää, mikä sillä tällä kertaa oli.

Proletariaatin liike kulkee edelleen kulkuaan, mutta poissa on se keskus, minkä puoleen ranskalaiset, venäläiset, amerikkalaiset, saksalaiset ratkaisevina hetkinä itsestään kääntyivät, joka kerran saaden selvän vastaanväittämättömän neuvon, jonka vain nero ja täydellinen asiantuntemus voi antaa.

Paikallissuuruudet ja pikkukyvyt, jossain huijaritkin, saavat nyt vapaat kädet. Lopullinen voitto on varma, mutta mutkat, väliaikaiset ja paikalliset harhaiskut — jo nyt niin kiertämättömät — lisääntyvät eri tavalla.

Mikäs — se on kestettävä, mitäs muuta varten me tässä oltaisiin? Emmekä me rohkeuttamme lähestulkoonkaan vielä menetä.

Sinun F. Engels

---

[1]) Marxin tytär Eleonoora.
[2]) Marxin tytär, Longuetin vaimo.
[3]) Leena Demuth, Marxien elinikäinen taloudenhoitaja. perheen jäsen.

KARL MARX

Kyselykaavake työläisille[1])

Huhtik. 20 p. v. 1880 ranskalaisessa aikakauslehdessä "La Revue Socialiste" julkaistiin "Kyselykaavake työläisille" (Enquéte ouvriére), joka on, kuten ilmenee Marxin kirjeestä Sorgelle marrask. 5 pltä v. 1880, Karl Marxin kirjoittama. Tämän kyselykaavakkeen "La Revue Socialiste'n" toimitus julkaisi myöskin erillisenä vedoksensa ja levitti laajasti ympäri koko Ranskan. Tämän kyselykaavakkeen tuloksista ei instituutissa tällä hetkellä ole mitään tietoja.

Sen jälkeen se joutui unohduksiin, sitä ei käännetty millekään muulle kielelle eikä julkaistu uudestaan Ranskassa. Se on kuitenkin eräs Marxin viimeisistä töistä, jonka hän kirjoitti viimeisinä elinvuosinaan. Sisältönsä puolesta se kiinnostaa suuresti myöskin meidän päiviemme kansainvälistä työväenliikettä.

Marxin-Engelsin-Leninin instituutti

Ei vielä yksikään hallitus (monarkistinen tai porvarillis-tasavaltalainen) ole rohjennut suorittaa vakavaa kyselyä Ranskan työväenluokan asemasta. Mutta kuinka paljon onkaan sen sijaan suoritettu kyselyjä maanviljelys-, finanssi-, teollisuus-, kauppa-, poliittisten pulien johdosta.

Englannin hallituksen järjestämän virallisen kyselyn paljastamat kapitalistisen riiston iljettävyydet; näiden paljastusten johdosta siellä välttämättömäksi käynyt lainsäädäntö (työpäivän rajoittaminen lailla kymmentuntiseksi, laki naisten ja lasten työstä j.n.e.) ovat saattaneet Ranskan porvariston vielä enemmän pelkäämään niitä vaaroja, jotka puolueeton ja systemaattinen kysely voisi aiheuttaa.

Siinä toivossa, että me ehkä annamme tasavaltalaiselle hallitukselle aiheen seurata Englannin monarkistisen hallituksen esimerkkiä ja myöskin järjestää laajan kyselyn kapitalistista riistoa koskevien seikkojen ja sen vahingollisten seurausten (sur les faits et mefaits) johdosta, me yritämme ryhtyä tällaiseen kyselyyn käytettävissämme olevine heikkoine keinoinemme. Me toivomme saavamme tässä asiassa tukea kaikkien niiden kaupungin ja maaseudun työläisten taholta, jotka käsittävät, että vain he voivat kuvata täysin pätevästi ne kurjuudet, joita he saavat kärsiä; että vain he, eivätkä katselmuksen lähettämät pelastajat, voivat tarmokkaasti sovelluttaa käytäntöön parannuskeinoja niitä yhteiskunnallisia nurjuuksia vastaan, joista he joutuvat kärsimään; me luotamme myöskin kaikkiin koulukuntiin kuuluviin sosialisteihin, jotka yhteiskunnallista reformia tahtoessaan eivät voi olla tahtomatta *tarkkaa* ja *objektiivista* tietoa niistä olosuhteista, joiden vallitessa työskentelee ja liikehtii työväenluokka, luokka jolle kuuluu tulevaisuus.

Nämä työn antamat ohjeet ovat ensimmäinen asia, joka sosialistisen demokratian on suoritettava sosiaalista uudistusta valmistaakseen.

Allaseuraavat sata kysymystä ovat kaikkein tärkeimmät. Vastauksessa on mainittava vastaavan kysymyksen järjestysnumero. Ei ole välttämätöntä vastata kaikkiin kysymyksiin, mutta me kehoitamme antamaan mahdollisimman sisältörikkaita ja tarkkoja vastauksia. Vastauksia an-

---

[1]) On K. Marxin kirjoittama (Kts. K. Marxin kirjettä Sorgelle marrask. 5 p:ltä v. 1880), painetaan aikakauslehdessä "La Revue Socialiste". Paris-Lyon, huhtik. 20 p. v. 1880 n:o 4 otsikolla "Enquête ouvrière" julkaistun alkuperäisen painoksen mukaan.

Alaviitassa on esitetty seuraava huomautus: "Tämä kehoitus on painettu 25.000 kappaleena ja lähetetään siitä muutamia kappaleita kaikille työläisten yhdistyksille, kaikille sosialistisille ja demokraattisille ryhmille ja kerhoille, kaikille Ranskan lehdille ja kaikille henkilöille, jotka sitä pyytävät".

tavan työläisen tai työläisnaisen nimeä ei tulla julkaisemaan ilman erikoislupaa, mutta nimi, samoinkuin osoite, on mainittava, jotta tarpeen vaatiessa voitaisiin järjestää yhteys. Vastaukset on lähetettävä aikakauslehden *Revue Socialiste* virkailijalle hra *Leclouse'lle, 28, Royal Sant-Clou, lähellä Pariisia.*

Kysymykset tullaan luokittelemaan ja ne tulevat olemaan aineistona erikoisia kirjoituksia varten, jotka tullaan julkaisemaan *Revue Socialiste'ssa* ja sitten tullaan yhdistämään erikoiseksi nidokseksi.

I.

1. Mikä on teidän ammattinne?

2. Kuuluuko se verstas, jossa työskentelette, kapitalistille tai osakeyhtiölle? Mainitkaa liikkeenharjoittajakapitalistien tai osakeyhtiön johtajain nimet.

3. Mainitkaa työskentelevien henkilöiden lukumäärä.

4. Mainitkaa heidän ikänsä ja sukupuolensa.

5. Mikä on nuorin ikäraja, josta lähtien otetaan työhön lapsia (poikia ja tyttöjä.)?

6. Mainitkaa työnvalvojain ja muiden toimitsijain luku, jotka eivät ole tavallisia palkkalaisia.

7. Onko oppilaita? Paljonko?

8. Paitsi tavallisia ja säännöllisesti työskenteleviä työläisiä, onko sellaisia, jotka tulevat syrjästä määrättyinä sesonkeina?

9. Harjoittaako isäntänne tuotantoa yksinomaan tai pääasiallisesti paikallisia tilaajia varten taikka yleensä kotimaisia markkinoita taikka sitten ulkomaille vientiä varten?

10. Onko verstas kaupungissa taikka maaseudulla? Mainitkaa paikkakunta.

11. Jos teidän verstaanne on maaseudulla, riittääkö työskentelynne tuotannossa toimeentuloonne tai onko teidän pakko yhdistää se maatyöhön?

12. Työskentelettekö käsin vai koneiden avulla?

13. Ilmoittakaa yksityiskohtia työnjaosta tuotannossanne.

14. Käytetäänkö höyryä liikevoimana?

15. Mainitkaa huoneiden luku, joissa tavallisesti harjoitetaan erilaatuista tuotantoa. Kuvailkaa erikoisala, jolla työskentelette; kertokaa ei vain teknillisestä puolesta, vaan myöskin vaadittavasta lihas- ja hermojännityksestä ja sen yleisestä vaikutuksesta työläisten terveyteen.

16. Kuvailkaa verstaassa vallitsevat hygieniset olosuhteet: huoneiden koko, jokaista työläistä kohden tuleva tila, tuuletus, lämpötila, rappaus, käymälät, yleinen puhtaus, koneiden humina, metallipöly, kosteus j.n.e.

17. Onko olemassa kunnan tai valtiontoimesta valvonta verstaissa vallitseviin hygienisiin olosuhteisiin nähden?

18. Onko teidän tuotantoalallanne erikoisia työläisten terveydelle vaarallisia haihtumisia, jotka aiheuttavat työläisille erikoisia sairauksia?

19. Onko verstaaseen ahdettu liian paljon koneita?

20. Onko voimakoneeseen, siirtokoneistoon ja työkoneisiin nähden ryhdytty varotoimenpiteisiin onnettomuustapauksien välttämiseksi?

21. Luetelkaa onnettomuustapaukset, jotka ovat sattuneet teidän oman kokemuksenne aikana.

22. Jos työskentelette kaivoksessa, luetelkaa suojelustoimenpiteet, joihin isäntänne on ryhtynyt tuuletuksen turvaamiseksi, räjähdysten tai muiden vaarallisten onnettomuustapauksien ehkäisemiseksi.

23. Jos työskentelette kemiallisessa tehtaassa, metallitehtaassa tai manufaktuurissa tai jollakin muulla tuotantoalalla, jolla on olemassa erikoisia vaaroja, niin luetelkaa suojelustoimenpiteet, joihin isäntänne on ryhtynyt.

24. Millainen valaistus on verstaassanne (kaasu, öljy j.n.e.)?

25. Ovatko pelastusvälineet riittävät tulipalon sattuessa?

26. Onko liikkeenharjoittaja onnettomuustapauksen sattuessa *lain mukaan* velvollinen suorittamaan korvauksen työläiselle tai hänen perheelleen?

27. Onko hän päinvastaisessa tapauksessa milloinkaan suorittanut korvausta niille, joita on kohdannut onnettomuus heidän työskennellessään hänen rikastuttamisekseen?

28. Onko verstaassanne järjestetty lääkärinapu?

29. Jos työskentelette kotona, niin kuvailkaa työhuoneenne tila. Käytättekö vain työkaluja tai myös pieniä koneita? Käytättekö lastenne tai muiden henkilöiden (nais- tai miessukupuolta olevien lasten tai aikuisten) apua? Työskentelettekö yksityisiä tilaajia vai liikkeenharjoittajaa varten? Teettekö hänen kanssaan sopimuksen välittömästi tai välittäjän kautta?

II.

30. Mainitkaa päivittäisten työtuntien ja viikottain tehtävien työpäivien luku.

31. Mainitkaa vuotuisten pyhäpäivien luku.

32. Millaisia väliaikoja on työpäivän kuluessa?

33. Nautitaanko ravinto määrättyinä väliaikoina tai epäsäännöllisesti? Nautitaanko se verstaassa tai sen ulkopuolella?

34. Työskennelläänkö ruokatunteina?

35. Jos käytetään höyryä, niin milloin pannaan se käyntiin ja milloin se pysäytetään?

36. Tehdäänkö työtä yöllä?

37. Mainitkaa lasten ja alle 16 vuotisten nuorukaisten työtuntien luku.

38. Onko lasten ja nuorukaisten vuoroja, jotka vaihtuvat työtuntien kuluessa?

39. Onko pantu käytäntöön hallituksen tai kunnan säätämät lasten työtä koskevat lait? Noudattavatko liikkeenharjoittajat niitä?

40. Onko olemassa kouluja teidän ammatissanne työskenteleviä lapsia ja nuorukaisia varten? Jos on, niin minä tunteina tapahtuu työskentely kouluissa? Kuka niitä johtaa? Mitä niissä opetetaan?

41. Jos työskentely tapahtuu sekä päivällä että yöllä, niin minkälainen on vuorojen järjestys?

42. Millainen on tavallinen työpäivän pidennys korkean teollisen toiminnan kausina?

43. Puhdistavatko koneet erikoisesti tätä varten palkatut työläiset vai suorittavatko sen maksuttomasti näillä koneilla työskentelevät työläiset oman työpäivänsä aikana?

44. Millaiset ovat myöhästymisiä koskevat säännöt ja rahasakot? Milloin alkaa työpäivä, milloin alkaa työ päivällisloman jälkeen?

45. Paljonko menetätte aikaa saapuaksenne verstaaseen ja palataksenne kotiin?

III.

46. Millaisia sopimuksia olette tehneet liikkeenharjoittajanne kanssa? Onko teidät palkattu päivä-, viikko-, kuukausi- j.n.e. palkalla?

47. Millaisia ehtoja on olemassa työstä eroittamiseen tai työstä poistumiseen nähden?

48. Millainen rangaistus voi kohdata liikkeenharjoittajaa sopimuksen rikkomistapauksessa, jos hän on syyllinen?

49. Millainen rangaistus voi kohdata työläistä, jos hän on syyllinen?

50. Jos on oppilaita, niin millaiset ovat heidän kanssaan tehdyn sopimuksen ehdot?

51. Onko työnne vakinaista tai väliaikaista?

52. Tapahtuuko työskentely ammatissanne vain määrättyinä sesonkeina vai jakautuuko tämä työ enemmän tai vähemmän tasaisesti koko vuodelle? Jos te työskentelette vain määrättyinä sesonkeina, niin mitenkä te sitten tulette toimeen niiden välisinä aikoina?

53. Saatteko aika- vai kappalepalkkaa?

54. Jos saatte aikapalkkaa, niin miten teille maksetaan: tunnista tai päivästä?

55. Saatteko lisäyksiä työpalkkaan ylityöstä? Miten suuria ne ovat?

56. Jos te saatte kappalepalkkaa, niin miten se määritellään? Jos te työskentelette tuotantoaloilla, joilla suoritettu työ mitataan paljoudella tai painolla, kuten tehdään kaivok-

sissa, niin eivätkö liikkeenharjoittajanne tai heidän käskyläisensä harjoita petosta puijatakseen teiltä osan ansiostanne?

57. Jos saatte kappalepalkkaa, niin eikö tavaran laatua käytetä keinona epärehellisiin poistoihin työpalkastanne?

58. Riippumatta siitä, millaista palkkaa saatte, — kappalepalkkaa tai aikapalkkaa, — milloin se teille annetaan, toisin sanoen, kuinka pitkäaikainen on luotto, jonka te annatte isännälle siihen saakka, kunnes saatte maksun jo suoritetusta työstä? Maksetaanko teille viikon, kuukauden j.n.e. kuluttua?

59. Ettekö ole huomanneet, että työpalkkanne maksun viivästyttäminen pakoittaa teidät usein turvautumaan panttilainastoihin maksaen sinne korkean koron ja riistäen itseltänne tarvitsemianne tavaroita, ottamaan velkaa kauppiailta joutuen heidän uhrikseen sentakia, että olette heidän velallisensa? Tunnetteko tapauksia, jolloin työläiset ovat menettäneet työpalkkansa isäntäinsä häviölle joutumisen taikka vararikkoutumisen takia?

60. Maksaako työpalkan isäntä itse tai välittäjät *(urakoitsijat y.m.)?*

61. Jos työpalkan antavat urakoitsijat tai muut välittäjät, niin millaiset ovat sopimusehtonne?
vässä ja viikossa?

63. Millainen on teidän kanssanne

62. Suuriko on rahapalkkanne päisamassa verstaassa työskentelevien naisten ja lasten työpalkka?

64. Suuriko oli viime kuun aikana kaikkein korkein päiväpalkka teidän verstaassanne?

65. Suuriko oli kaikkein korkein kappalepalkka viime kuussa?

66. Suuriko oli samana aikana teidän työpalkkanne, ja jos teillä on perhe, niin suuriko on teidän vaimonne ja lastenne työpalkka?

67. Maksetaanko työpalkka kokonaan rahassa taikka muulla tavalla?

68. Jos te vuokraatte asunnon liikkeenharjoittajaltanne, niin millä ehdoilla? Laskeeko hän vuokran pois työpalkastanne?

69. *Millaiset ovat välttämättömien tarvikkeiden hinnat,* kuten esimerkiksi:

a) vuokramaksu asunnostanne, vuokraehdot, montako huonetta se käsittää, montako henkilöä siinä asuu, remontti, vakuutus, huonekalujen osto ja korjaus, lämpö, valaistus, vesi j.n.e.;

b) ravinto: leipä, liha, vihannekset, peruna, j.n.e. maitotuotteet, munat, kalat, voi, kasviöljy, sulatettu sianrasva, sokeri, suola, maustetavarat, kahvi, sikuri, olut, sitro, viini y.m., tupakka;

c) vanhempain ja lasten vaatetus, pesu, puhtaudenpito, sauna, saippua j.n.e.;

d) erilaiset kulut, postimenot, lainat ja maksut panttilainastoon, menot lasten opetuksesta koulussa, ammattitaidon opetus, sanomalehtien, kirjojen j.n.e. osto, maksut keskinäisavun yhdistyksiin, lakkoihin, liittoihin, vastustusyhdistyksiin j.n.e.;

e) menot, jos sellaisia on, jotka aiheutuvat tehtävänne suorituksesta;

f) verot.

70. Koettakaa määritellä teidän ja perheenne viikottaisten ja vuositulojen määrä sekä viikottaisten ja vuotuisten menojen määrä.

71. Oletteko havainneet henkilökohtaisesta kokemuksestanne välttämättömyystarvikkeiden, kuten: vuokrain, ravinnon j.n.e. suurempaa nousua kuin palkan nousu?

72. Luetelkaa tuntemanne työpalkan suuruudessa tapahtuneet vaihtelut.

73. Kertokaa työpalkan alenemisesta pysähdysaikoina ja teollisuuspulan aikana.

74. Kertokaa työpalkan noususta niinsanottuina kukoistusaikoina.

75. Kertokaa työnseisauksista, jotka aiheutuvat muotien muuttumisesta sekä yleisistä ja osittaisista pulista. Kertokaa omasta pakollisesta levostanne.

76. Rinnastakaa tuottamienne tavaroiden tai suorittamienne palvelusten hintaa työnne hintaan.

77. Esittäkää tuntemanne tapaukset työläisten syrjäyttämisestä koneiden tai muiden parannusten käytäntöön ottamisen johdosta.

78. Onko koneiden kehittyessä ja työn tuottavaisuuden kohotessa lisääntynyt tai pienentynyt työn voimaperäisyys ja aika?

79. Tunnetteko työpalkan kohoamistapauksia tuotannossa suoritettujen parannusten johdosta?

80. Oletteko koskaan tunteneet rivityöläisiä, jotka olisivat voineet 50 vuoden ikäisinä lakata työskentelemästä ja elää palkkatyöläisinä ansaitsemillaan rahoilla?

81. Montako vuotta voi keskinkertaisen terveyden omaava työläinen työskennellä teidän ammatissanne?

IV.

82. Onko teidän ammattialallanne vastustusyhdistyksiä ja miten niitä johdetaan? Lähettäkää niiden säännöt ja määräyksiä.

83. Montako lakkoa on tapahtunut teidän ammattialallanne teidän kokemusaikananne?

84. Kauanko nämä lakot ovat kestäneet?

85: Ovatko ne olleet yleisiä tai osittaisia?

86. Oliko niiden tarkoituksena työpalkan kohottaminen tai oliko ne järjestetty työpalkan alentamisen vastustamiseksi, tai olivatko ne yhteydessä työpäivän pituuden kanssa taikka olivatko ne aiheutuneet muista syistä?

87. Mitkä olivat niiden tulokset?

88. Kertokaa sovinto-oikeuksien toiminnasta.

89. Onko esiintynyt tapauksia, että muihin ammatteihin kuuluvat työläiset ovat tukeneet lakkojen avulla teidän ammattialanne lakkoja?

90. Kertokaa säännöistä ja sakoista, jotka liikkeenharjoittajanne on määrännyt hallitakseen palkkatyöläisiään.

91. Onko ollut olemassa liikkeenharjoittajain yhdistyksiä, joiden tarkoituksena on ollut pakoittaa alentamaan työpalkkaa, jatkamaan työpäivää, vastustaa lakkoja ja yleensä pakoittaa alistumaan omaan tahtoonsa.

92. Tunnetteko tapauksia, jolloin hallitus olisi käyttänyt väärin aseellisia voimia asettaakseen ne liikkeenharjoittajain palvelukseen niiden palkkatyöläisiä vastaan?

93. Tunnetteko tapauksia, jolloin hallitus on sekaantunut suojellakseen työläisiä isäntäin ja niiden laittomain yhdistysten harjoittamalta kiristykseltä?

94. Vaatiiko hallitus isäntäin etujen vastaisesti täyttämään voimassa olevia työlakeja? Suorittavatko sen tarkastajat velvollisuutensa?

95. Onko teidän verstaassanne tai ammattialallanne olemassa keskinäisen avustuksen yhdistyksiä onnettomuustapauksien, sairauden, kuoleman, väliaikaisen työkyvyn menettämisen, vanhuuden j.n.e. varalta? Lähettäkää niiden säännöt ja määräyksiä.

96. Onko näihin yhdistyksiin liittyminen vapaaehtoinen vai pakollinen? Ovatko niiden rahastot yksistään työläisten kontrollin alaisina?

97. Jos jäsenmaksut ovat pakolliset ja ovat isäntäin kontrollin alaiset, pidättävätkö he ne työpalkasta? Maksavatko he korkoa näistä poisvedoista? Palautetaanko ne työläiselle, kun hän poistuu työstä tai hänet eroitetaan? Tunnetteko tapauksia, jolloin työläiset olisivat hyötyneet niinsanotuista eläkekassoista, joita isännät kontrolloivat, mutta joiden peruspääoma etukäteen vedetään pois työläisten työpalkasta?

98. Onko teidän ammattialallanne osuusliikkeitä? Miten niitä johdetaan? Palkkaavatko ne työläiset sivulta käsin samalla tavalla kuin tekevät kapitalistit? Lähettäkää niiden säännöt ja määräyksiä.

99. Onko teidän ammatissanne verstaita, joissa korvaus työläisille maksetaan osittain työpalkan nimellä, osittain niinsanotun voittoihin osallistumisen nimellä? Rinnastakaa näiden työläisten saamia summia ja muiden työläisten saamia summia, joihin nähden ei ole olemassa niinsanottua voittoihin osallistumista.

Luetelkaa tällaisen järjestelmän alaisina olevien työläisten velvollisuudet. Voivatko he järjestää lakkoja y.m. taikka sallitaanko heidän vain olla isäntäinsä uskollisina palvelijoina?

100. Millaiset ovat teidän ammatissanne työskentelevien työmiesten ja työläisnaisten yleiset fyysilliset, intellektuaaliset ja moraaliset elinehdot?

101. Yleisiä huomautuksia.

Kyselykaavakkeen loppu.

A. S. BERNSTEIN

Karl Marxin «Kyselykaavake työläisille»

TÄSSÄ julkaistu *Kyselykaavake työläisille (Enquéte ouvriére)*, joka ilmestyi ensikerran ilman kirjoittajan nimeä *La Revue Socialiste'*ssa v. 1880, on eräs niitä Marxin tuotteita, jotka ovat ilmestyneet sen ajan kansainvälisessä sanomalehdistössä, mutta ovat sen jälkeen joutuneet unohduksiin. Se seikka, että Marx on sen laatija, on helposti todettavissa hänen kirjeestään Sorge'lle marrask. 5 p:ltä 1880, jossa hän kirjoitti: "Laadin hänelle (Malonille. — A.B.) "Questionnaire" (kyselykaavakkeen. — A.B.), joka julkaistiin *Revue Socialiste'ssa* ja sitten erillisinä vedoksina levitettiin lukuisasti yli koko Ranskan."

Ranskan työväenliike, joka oli tukahdutettu ja ajettu maanalaiseksi ensimmäisinä vuosina Pariisin kommuunin jälkeen, alkaa tähän mennessä jälleen elpyä. Marseillesin kongressi v. 1879 on merkkinä kollektivistien ensimmäisestä huomattavasta voitosta Ranskan työväenliikkeessä. Ranskan työväenliikkeen kollektivistien ydinjoukko muodostui tähän aikaan kuitenkin sangen kirjavista aineksista: gedisteistä ja niitä lähellä olevista vasemmistoproudhonilaisista, anarkisteista, blanquilaisista ja jakobineista. Ranskan työläisten ja käsityöläisten kirjavan joukon eri kerrostumain keskuudessa saivat jalansijaa vielä tähän aikaan, elävän elämän jo murskaamain, pikkuporvarillisen "sosialismin" eri suuntain jätteet. Ranskan työväenpuolueen edessä, jonka ohjelma laadittiin näihin aikoihin, oli mutkikas taistelu marxismin lopullisen voiton puolesta silloin vielä sangen elinvoimaisia proudhonilaisia, blanquilaisia ja muita tunnuksia vastaan. Tästä olikin esimerkkinä Ranskan työväenpuolueen myöhempi historia, jossa esiintyy runsaasti jakautumisia ja mitä ankarinta ryhmätaistelua, jolloin esim. yhteen aikaan kuusi täysin muodostunutta järjestöä taisteli ylivallasta työväenpuolueessa.

Marxin kynästä lähtenyt "kyselykaavake" käsittää sata kysymystä, jotka on osoitettu ranskalaisille työläisille. Nämä kysymykset jakautuvat neljään ryhmään. Ensimmäinen ryhmä sisältää 29 kysymystä, jotka koskevat tuotannon ja yleisten työehtojen kuvaamista; toinen ryhmä (kysymykset 30—45 koskettelee työpäivää, kolmas (kysymykset 46—81) työpalkkaa ja lopuksi neljäs ryhmä (kysymykset 82—100) työväenluokan eri taistelumuotoja työehtojen parantamiseksi.

Marx osoittaa aivan erikoista taitoa ei vain kysymysten valinnassa, jotka käsittävät tyhjentävästi työläisen työ- ja elinehdot, eikä vain jokaisen eri kysymyksen tarkassa konkreettisuudessa ja yksinkertaisessa esityksessä. Jokaisessa ryhmässä on joukko niin valittuja ja asetettuja kysymyksiä, että ne auttavat tavallista työläistä vain oman kokemuksensa harkinnan pohjalla näkemään, että kapitalistinen järjestelmä ja kaikkinaiset pikkuporvarilliset harhaluulot on jyrkästi tuomittava. Tältä puolelta "kyselykaavake" on yksi mitä selvin esimerkki Marxin säälimättömästä taistelusta kahdella rintamalla.

Proudhonilaisen valtion "ylenkatsomisen" ja bakuninilaisen yleensä valtiota vastaan kapinoimisen vastakohdaksi Marx useilla ohjaavilla kysymyksillä hahmoittelee kapitalistisen valtion luokkaluonteen. "Onko olemassa kunnan tai valtion toimesta valvonta verstaissa vallitseviin hygienisiin olosuhteisiin nähden?" (17:s kysymys), "Onko liikkeenharjoittaja onnettomuustapauksen sattuessa *lain mukaan* velvollinen suorittamaan korvauksen työläiselle...?" (26:s kysymys). Millainen rangaistus lain mukaan odottaa kapitalistia ja millainen työläistä, jos jompi kumpi heistä rikkoo sopimuksen? (48:s ja 49:s), — tällainen on kysymysten yksi tyyppi. Ja lopussa toinen, jo jyrkempi: "Vaatiiko hallitus isäntäin etujen vastaisesti täyttämään voimassa olevia työlakeja?" (94:s). Lopuksi suora kysymys: "Tunnetteko tapauksia, jolloin hallitus olisi käyttänyt väärin aseellisia voimia asettaakseen ne liikkeenharjoittajain palvelukseen niiden palkkatyöläisiä vastaan?" ja "Tunnetteko tapauksia, jolloin hallitus on sekaantunut suojellakseen työläisiä isäntäin ja niiden laittomain yhdistysten kiristykseltä?" (92:n ja 93:s). Oman konkreettisen kokemuksensa mitä yksinkertaisimman harkinnan kautta on työläisen pakko askel askeleelta päästä selville kapitalistisen valtion olemuksesta.

Louis-blanquilaisen "luokkien yhteistoiminnan", proudhonilaisen rauhallisen "keskinäisavun", fourierilaisten kaikkien luokkien välisen solidaarisuuden haaveiden vastakohtana Marx esittää, että isäntä, liikkeenharjoittaja, kapitalisti on proletaarin julma ja vannoutunut vihollinen. Suotta ei tässä yhteydessä kysymysten ensimmäisessä ryhmässä korosteta kysymyksiä, jotka koskevat onnettomuustapauksia ja liikkeenharjoittajain kieltäytymistä kuluttamasta varoja suojelustoimenpiteisiin taikka "korvauksen" suorittamiseen työläiselle. Suotta ei toisessa ryhmässä — työpäivää koskevissa kysymyksissä — esitetä keinotekoisia toimenpiteitä työpäivän pidentämiseksi: koneiden puhdistaminen, matka kotoa työhön ja takaisin, säännöllisen ruokaloman puuttuminen y.m. Kolmannessa ryhmässä, joka koskee työpalkkaa, esitetään kysymys:"... eivätkö liikkeenharjoittajanne... harjoita petostá puijatakseen teiltä osan ansiostanne?" (56:s ja 57:s).

Päivä-, viikko- tai kuukausipalkkaa koskeva kysymys on esitetty opettavassa ja ohjaavassa muodossa: "...kuinka pitkäaikainen on luotto, jonka te annatte isännällenne siihen saakka, kunnes saatte maksun jo suoritetusta työstä?" (58:s). Tyypillinen on myöskin seuraava 59:s kysymys: "Ettekö ole huomanneet, että työpalkkanne maksun viivästyttäminen pakoittaa teidät usein turvautumaan panttilainastoihin maksaen sinne korkean koron ja riistäen itseltänne tarvitsemianne tavaroita, ottamaan velkaa kauppiailta joutuen heidän uhrikseen sen takia, että olette heidän velallisensa?" Ja tämän jälkeen työläiselle on selvä, että hänen perheensä aivan välttämättömiin menoihin sisältyvät "lainat ja maksut panttilainastoon" (69:s). Samassa muodossa ("ettekö ole havainneet") työläinen saa käsityksen *realipalkkansa* vaihteluista, aikajaksottaisten pulavuosien aikana hänelle kiertämättömästä "pakollisesta levosta" (75:s). Lopuksi kaksi toisiinsa sidottua synteettistä kysymystä: "Oletteko koskaan tunteneet rivityöläisiä, jotka olisivat voineet 50 vuoden ikäisinä lakata työskentelemästä ja elää palkkatyöläisinä ansaitse millaan rahoilla?" ja "Montako vuotta voi keskinkertaisen terveyden omaava työläinen työskennellä teidän ammatissanne?" (80:s ja 81:n). Asia on selvä. Kapitalisti on säälimätön vihollinen, joka vainoaa aina kuolemaan saakka. Mitä harhaluuloja voi enää olla? Työläisellä on edessään vain yksi tie — taistelu. Mutta *miten* taistella?

Tälle on omistettu kokonainen ryhmä, johon kuuluu 19 kysymystä. Nämä 19 kysymystä ovat klassilli-

nen näyte joukkoliikkeen ohjauksesta Marxin taholta ja hänen säälimättömästä taistelustaan kahdella rintamalla. Miten taistella? — On kapinoitava! — sanoo bakuninilainen anarkisti. — Tietoisen vähemmistön salaliitto! — vastaa blanquilainen. Saavillisen kylmää vettä heidän niskaansa kaataa heti ensimmäinen Marxin tyyni kysymys: "Onko teidän ammattialallanne vastustusyhdistyksiä ja miten niitä johdetaan? Lähettäkää niiden säännöt ja määräyksiä." (82:n). Viimeisenkin pohjan poistaa "vasemmistolaisten" kapinoitsijain jalkain alta 95:s kysymys, joka koskee keskinäisen avustuksen yhdistyksiä onnettomuustapauksien, sairauden, kuoleman, väliaikaisen työkyvyn menettämisen, vanhuuden j.n.e. varalta, joiden säännöt kyselykaavakkeessa kehoitetaan lähettämään. Ei ole eristäydyttävä joukoista, ei juostava edelle, on oltava "vain askel edellä" joukkoliikkeestä, — näin opettaa Marxin jokainen kysymys. "Montako lakkoa on tapahtunut teidän ammattialallanne teidän kokemusaikananne, kauanko nämä lakot ovat kestäneet, mitkä olivat niiden tulokset?" (83:s, 84:s ja 87:s), kysyy tyynesti kyselykaavake. Mutta jo seuraava kysymys vie eteenpäin: "Onko esiintynyt tapauksia, että muihin ammatteihin kuuluvat työläiset ovat tukeneet lakkojen avulla teidän ammattialanne lakkoja?" (89:s). Selvät ja yksinkertaiset 90-94 kysymykset vievät vielä pitemmälle; niihin vastatessaan työläinen näkee selvästi taloudellisen lakon poliittiseksi kasvamisen, kapitalistisen valtiovallan kaikkien voimien kanssa yhteentörmäämisen kiertämättömyyden.

Ja tässä seuraa kysymys toisensa perään, jotka iskevät säälimättömästi oikeisto-opportunisteja. "Kertokaa sovinto-oikeuksien toiminnasta" — esitetään kylmän ironisesti 88:ssa kysymyksessä. Ja 97:ssä otetaan mikroskooppisen tarkastelun alaisiksi sellaiset "keskinäisen avun" yhdistykset, joihin isännät osallistuvat ja jotka toimivat niiden kontrollin alaisina. "Tunnetteko tapauksia, — kysyy Marx samaan tyyliin, — jolloin työläiset olisivat hyötyneet niinsanotuista eläkekassoista, joita isännät kontrolloivat...?" Osansa saavat lopuksi myöskin louisblanquilais-lassallelaiset tuotannolliset yhdistykset, jotka on sittemmin herätetty kuolleista inhoittavammassa asussa Brussin teoriassa (bossibilismin johtaja) "yhteiskunnallisista palveluksista" (servies publiques). "Onko teidän ammatissanne verstaita, joissa korvaus työläisille maksetaan osittain työpalkan nimellä, osittain niinsanotun voittoihin osallistumisen nimellä?... Luetelkaa tällaisen järjestelmän alaisina olevien työläisten velvollisuudet. Voivatko he järjestää lakkoja y.m. taikka sallitaanko heidän vain olla isäntäinsä uskollisina palvelijoina?" Tämä mestarillisesti asetettu kysymys paljastaa heti tämän tapaisten yhdistysten taantumuksellisen luonteen. Kaikki tällaiset opportunistiset reseptit rauhallista kapitalismista vapautumista varten ovat tyhjyyttään kolisevia tynnöreitä. Vain työväenluokan todella vallankumouksellinen joukkotaistelu riistäjiä ja niiden valtiovaltaa vastaan, vain proletariaatin diktatuuri voi ratkaista asian.

"Kyselykaavake työläisille" on mainio näyte siitä, kuinka mestarillisesti tieteellisen sosialismin perustaja osasi sitoa mitä monimutkaisimmat teoreettiset kysymykset käytännöllisen elämän ja joukkojen alkeellisten tarpeiden kanssa. Tätä esimerkkiä seurasi V. I. Lenin, joka osasi sakkoja ja keitettyä vettä koskevan kysymyksen sitoa poliittiseen taisteluun vallan valtaamisen ja työväenluokan diktatuurin puolesta. Tätä esimerkkiä seuraa tov. Stalin, joka sitoo kuusi historiallista ehtoaan proletaaristen joukkojen elinehtojen jatkuvan parantamisen puolesta käytävän taistelun kanssa. Tätä nerokkaiden johtajiemme esimerkkiä seuraavat Kommunistisen internationalen bolshevistiset puolueet.

Vielä nytkään, 52 vuotta sen il-

mestymisen jälkeen, ei Marxin unohdettu kyselykaavake ole menettänyt merkitystään taisteleville ja jo lopullista voittoaan lähellä oleville proletariaatin joukoille. Päinvastoin. Juuri nyt, kapitalismin mitä kärkevimmän kriisin, työväenluokan ennenkuulumattoman riiston ja kurjuuden vallitessa, jokainen Marxin asettama kysymys ja niihin annettu vastaus on murhaava syytös porvaristoa vastaan. Marxin "kyselykaavake" on tehtävä laajasti tunnetuksi työläisten keskuudessa. On tarpeellista, että kommunistit oppisivat asettamaan kysymykset työläisille niin nykyhetkeä koskevasti ja kansantajuisesti kuin sen tekee Marx julkaistavassa "Kyselykaavakkeessa".

Kommunismin voiton puolesta

Julkaisemme seuraavassa eräitä otteita Marxilta. Jo näistäkin lainauksista saa aavistuksen Marxin valtavasta neroudesta. Hänen kirjoituksensa ovat tänä päivänä sellaisinaan käytännön ohjeina vallankumoukselliselle proletariaatille kaikissa maissa. Ja vasta tänä aikana — vallankumouksien ja sotien uuteen vuoroon siirtymisen aikana — ne tulevat entistä paremmin ymmärretyksi, omaksutuksi ja — toteutetuksi käytännössä. Maailman proletariaatin laajat joukot tajuavat yhä syvemmin Marxilaisen maailmankatsomuksen suuruuden, proletariaatin vapautumisen ehdot ja inhimillisen yhteiskunnan kehitystien. Oppi proletariaatin voiton ehdoista on havainnollisesti nähtävissä sen jättiläistyön valossa, jonka Venäjän proletariaatti, maailman vallankumouksen iskubrigadi, on suorittanut kukistaessaan kapitalistien ja tilanherrain vallan, perustaen proletariaatin diktatuurin, hävittäen luokat, lopettaen toisen ihmisen riistämisen toisen kautta ja rakentaessaan nyt sosialismia, luokatonta yhteiskuntaa, kulkien voitosta voittoon kommunismin tiellä. Taisteleva marxilaisuus iloitsee täysin rinnoin Neuvostoliiton proletariaatin suurista saavutuksista. Marxilais-leniniläisen maailman puolueen johdolla taistellen oikeisto-opportunismia ja vasemmistokallistumia vastaan puolueen riveissä kulkee maailmanvallankumous tov. Stalinin teräksisellä ohjauksella esteet raivaten kohti lopullista päämääräänsä. Se tosiasia, että maailman kuudenneksella rakennetaan luokatonta yhteiskuntaa, antaa miljoonille työtätekeväin taistelijain joukoille terästyvää taiselutahtoa, miljoonaiset joukot saavat tuon jättiläistyön kokemuksista itselleen uutta intoa ja tarmoa lyödä mäsäksi kapitalismin ja toteuttaa proletariaatin diktatuuri kaikkialla maailmassa. Marxin Kommunistisessa Manifestissa antama ohje: "Kumota väkivaltaisesti koko tähänastinen yhteiskuntajärjestys" on nyt maailmanlaaja toimintatunnus. "Proletaareille ei siinä ole muuta menetettävänä kuin kahleensa. Heillä on maailma voitettavana. Kaikkien maiden proletaarit, liittykää yhteen!"

Toimitus.

VALTION KUOLEMINEN — KOMMUNISMI.

"Vasta kun todellinen yksilöllinen ihminen ottaa itseensä takasin abstraktisen valtiokansalaisen ja on tullut yksilöllisenä ihmisenä empiirisessä (kokemusperäisessä) elämässä, yksilöllisessä työssään, yksilöllisissä suhteissaan *laji-ihmiseksi*,

vasta kun ihminen on tajunnut omat voimansa *yhteiskunnallisiksi* voimiksi ja ne organisoinut eikä sen takia enää erota itsestään yhteiskunnallista voimaa *poliittisen* voiman hahmoon, vasta sitten on inhimillinen vapautus täytetty." (V. 1844).

USKONNOSTA.

"Saksalais-ranskalaiset Vuosikirjat" nimisessä aikakauslehdessä kirjoitti Marx v. 1844:

"Saksaan nähden on *uskonnon kritiikki* pääasiassa päättynyt ja uskonnon kritiikki on kaiken kritiikin edellytys... Uskonnottoman kritiikin perusta on: *Ihminen tekee uskonnon,* uskonto ei tee ihmistä. Ja tosin on uskonto sellaisen ihmisen itsetietoisuus ja itsetunto, joka joko ei ole vielä löytänyt itseään, tai on jo taas menettänyt. Mutta *ihminen* ei ole mikään abstraktinen, maailman yläpuolella liitelevä olento. Ihminen on *ihmisten maailma,* valtio, yhteiskunta. Tämä valtio, tämä yhteiskunta tuottavat uskonnon, *ylösalaisen maailman tietoisuuden,* koska ne ovat *ylösalainen* maailma. Uskonto on tämän maailman yleinen teoria, sen ensyklopedinen kompendio (yleistietoinen kokoomus), sen logiikka kansantajuisessa muodossa, sen spiritualistinen (hengellinen) kunniantunto, sen moraalinen pyhitys, sen juhlallinen täydennys, sen yleinen lohdutus- ja oikeutusperuste. Se on ihmisolennon fantastinen (haaveellinen) *toteutus,* koska *ihmisolennolla* ei ole tosi todellisuutta. Taistelu uskontoa vastaan on siis välillisesti taistelua *sitä maailmaa* vastaan, jonka henkinen *tuoksu* uskonto on.

Uskonnollinen kurjuus on toisaalta todellisen kurjuuden *ilmaus* ja toisaalta protesti todellista kurjuutta vastaan. Uskonto on ahdistetun luontokappaleen huokaus, sydämettömän maailman tunteellisuus, kuten se on hengettömien olojen henki. Se on kansan *opiumia.*

Uskonnon poistaminen kansan illusorisena (kuviteltuna) onnena on sen *todellisen* onnen vaatimus. Vaatimus poistaa kuvitelmat oloistaan on *vaatimus poistaa sellaiset olot, jotka tarvitsevat kuvitelmia.* Uskonnon kritiikki on siis *idussaan sen murheenlaakson kritiikki,* jonka *pyhitystä* uskonto on.

Kritiikki on repinyt rikki kuvitelmakukkaset kahleista, ei sitä varten, että ihminen kantaisi kuvitelmattomia, lohduttomia kahleita, vaan sitä varten, että hän heittäisi kahleet pois ja puhkeaisi elävä kukka. Uskonnon kritiikki aiheuttaa pettymyksen ihmiselle, jotta hän ajattelisi, toimisi, järjestäisi todellisuutensa niinkuin pettynyt, järkiinsä tullut ihminen, jotta hän liikkuisi itsensä ja sen kautta todellisen aurinkonsa ympäri. Uskonto on vain kuviteltu aurinko, joka liikkuu ihmisen ympäri, niin kauan kun hän ei liiku itsensä ympäri.

On siis *historian tehtävä,* sen jälkeen kun *totuuden tuonpuoleinen maailma* on hävinnyt, toteuttaa tämän *puoleinen totuus.**) On ensinnä *filosofian* tehtävä, joka on historian palveluksessa, kun se ensin on paljastanut ihmisen itsestään vieraantumisen *pyhimysolennon,* paljastaa itsessään vieraantuminen sen *epäpyhissä ilmauksissa.* Taivaan arvostelu muuttuu siten maan arvosteluksi, *uskonnon arvostelu oikeuden arvosteluksi,* teologian (jumaluusopin) *arvostelu politiikan arvosteluksi.*"

SAKSAN OLOISTA (1844).

"Sota Saksan oloja vastaan! Tosiaankin! Ne ovat *historian tason alapuolella,* ne ovat *kaiken kritiikin alapuolella,* mutta ne pysyvät kritiikin esineinä, niinkuin rikollinen, joka on ihmiskunnan tason alapuolella, pysyy *pyövelin* esineenä. Taistelu niitä vastaan ei ole mitään pään intohimoa, se on intohimon pää. Se ei ole mikään anatoominen veitsi, se on ase. Sen kohde on *vihollinen,* jota ne eivät tahdo väittelyssä kumota, vaan *tuhota.* Sillä näiden olo-

*) Tuonpuoleinen — taivaallinen, tämänpuoleinen — maallinen. Suom.

jen henki on kumottu. Itsessään eivät ne ole *ajattelun arvoisia* kohteita, vaan yhtä halveksuttavia, kuin halveksittuja *olioita*. Kritiikki ei itsessään tarvitse näiden olojen itselleen selvittämistä, sillä se on niistä selvillä. Se ei esiinny enää *itsetarkotuksena* vaan pelkästään *keinona*, sen todellinen paatos on *indignatio* (närkästys, suuttumus), sen oleellinen työ on *kiroaminen*...

Kritiikki, joka käy käsiksi tähän sisältöön, on *käsikähmän* kritiikkiä, eikä käsikähmässä ole kysymys siitä, onko vastustaja jalo, vertainen, *intresantti* vastustaja, kysymyksessä on sen satuttaminen. Kysymys on siitä, ettei anneta saksalaisille itsepetoksen ja resignation (toivottoman alistuvaisuuden) hetkeäkään. Täytyy tehdä todellinen sorto vielä painavammaksi lisäämällä siihen tietoisuus sorrosta, tehdä häpeä vielä hävettävämmäksi se julkituomalla. Täytyy kuvata jokainen Saksan yhteiskunnan ala Saksan yhteiskunnan häpeäpilkkuna, täytyy saada kivettyneet olot sen kautta tanssimaan, että laulaa niille oman säveleensä! Täytyy saada kansa *kauhistumaan* itseään antaakseen sille *rohkeutta*. Täten täytetään Saksan kansan lykkäämätön tarve ja kansojen tarpeet, niiden omassa persoonassa ovat niiden vapautuksen lopulliset perusteet...

Kritiikin ase ei tosin voi korvata aseitten kritiikkiä, aineellinen väkivalta on aineellisen väkivallan kautta kaadettava, mutta teoria tulee aineelliseksi voimaksi kun se valtaa joukot."

TYÖVÄENLIIKKEEN HISTORIASTA

(V. 1845/46 kirjoitetusta "Saksan ideologiasta").

"Työväen levottomuudet, jotka jo Bysantiumin keisarin Zenon aikana aiheuttivat erään lain, jotka 14-vuosisadalla "ilmestyivät" Jacquerie'na*) ja Wat Tylerin kapinana, 1518 "pahana toukokuun päivänä" Lontoossa ja 1549 Gerbers Kett'in suurena kapinana, jotka sitten aiheuttivat Edward VI:n Lait 2 ja 3, 15:nen ja joukon samanlaisia parlamenttilakeja, jotka pian sen jälkeen 1640 ja 1659 (8 kapinaa yhtenä vuotena) esiintyivät Pariisissa ja joita sitten 14-vuosisadan Ranskassa ja Englannissa, silloisen lainsäädännön seurauksena, täytyi olla usein — se keskeymätön sota, jota 1770:sta asti Englannissa ja Ranskan suuresta vallankumouksesta asti työläiset käyvät porvaristoa vastaan väkivallalla ja tätä pettämällä — kaikkea tätä on Pyhän Maxin mielessä ollut vain "siellä ja täällä" *)

...Kunnon porvarimme (Stirner) muuttaa tässä taas "työläiset", jotka ovat hajallaan yli koko sivistyneen maailman, suljetuksi seuraksi, jonka vain tarvitsee tehdä päätös vapautuakseen kaikista vaikeuksista. **) Pyhä Max ei luonnollisesti tiedä, että yksin Englannissa on 1830 jälkeen tehty vähintäin 50 yritystä, että tänä hetkenä tehdään vielä yksi yritys koota vain Englannin kaikki työläiset yhteen järjestöön, ja että mitä kokemusperäisimmät syyt ovat tehneet tyhjäksi kaikkien näiden suunnitelmain onnistumisen. Hän ei tiedä, että työväen vähemmistökin, joka on liittynyt yhteen lakkoa varten, sangen pian huomaa olevansa pakotettu esiintymään vallankumouksellisesti, tosiasia, jonka hän olisi voinut oppia tuntemaan Englannin kapinassa 1842 ja jo sitä ennen Wales'in kapinassa 1839, jona vuonna vallankumouksellinen kiihko työväen keskuudessa ensin sai laajan ilmaisun "Pyhän kuukauden" muodossa joka julistettiin yhdessä kansan aseistamisen kanssa..." ***)

*) "Jaakkojen", talonpoikain sota herroja vastaan Ranskassa. — Wat Tyler, englantilainen kapinoitsija. Suom.

*) "Pyhä Max" — Max Stirner, individualistinen anarkismin apostoli.

**) Stirner oli kirjoittanut: "Työläisillä on mitä valtavin voima käsissään — heidän tarvitsee v a i n keskeyttää työ."

***) Toisessa paikassa sanoo Max: "Työväen kapinain aikaisemmat muodot riippuivat kunkin aikaisesta työn kehityksestä ja sen määrittelemästä omaisuusmuodosta; suoraan tai välillisesti kommunistinen kapinaliike suurteollisuudesta."

Stirner uskoo, että kommunistiset proletaarit, jotka vallankumouksellistavat yhteiskunnan, panevat tuotantomuodot ja kuljetusmuodot uudelle perustalle, s.o. perustavat ne itseensä uusina, uuteen elintapaansa, pysyvät "vanhoina". Se väsymätön propaganda, jota nämä proletaarit tekevät, keskustelut, joita he joka päivä keskenään käyvät, osottavat riittävästi, kuinka vähän he haluavat pysyä "vanhoina", ja kuinka vähän he ylipäänsä tahtoivat, että ihmisten pitää pysyä vanhoina. "Vanhoina" he pysyivät vain siinä tapauksessa, että he Pyhän Sanchon (Stirner) kanssa "etsisivät syytä itsestään"; mutta he tietävät varsin hyvin, että he vain muuttuneissa oloissa lakkaavat olemasta "vanhoja", ja ovat siksi päättäneet ensi tilaisuudessa ne muuttaa. Vallankumouksellisessa toiminnassa lankeaa itsensä muuttaminen yhteen olojen muuttamisen kanssa."

I INTERNATIONALESTA

V. 1864 perustetun "Työväen Kansainvälisen Yhdistyksen" — Marxin laatimissa — säännöissä sanotaan:

"Työväenluokan vapautus on sen itsensä vallotettava.... se taistelu ei ole taistelua luokkaetuoikeuksien ja monopolin, vaan tasaisten oikeuksien ja velvollisuuksien hyväksi, kaiken luokkaherruuden tuhoamiseksi; että työläisen taloudellinen alistaminen työvälineiden s.o. elämänlähteiden anastajien alaiseksi, orjuutus kaikissa muodoissaan on yhteiskunnallisen kurjuuden, henkisen kuristuksen ja poliittisen riippuvaisuuden pohjana; että työväenluokan taloudellinen vapautus sen takia on se suuri päämäärä, jonka alaiseksi jokainen poliittinen väline on alistettava; että kaikki tähän päämäärään tähtäävät yritykset ovat näihin asti epäonnistuneet yhtenäisyyden puutteen vuoksi joka maan moninaisten työalojen kesken ja veljellisen liiton puuttumisen vuoksi eri maiden työläisväen kesken; että työväenluokan vapautus ei ole paikallinen eikä kansallinen, vaan yhteiskunnallinen tehtävä, joka käsittää kaikki maat, missä on olemassa uusaikainen yhteiskunta, ja jonka ratkaisu riippuu edistyneimpäin maiden käytännöllisestä ja teoreettisesta yhteistoiminnasta; että nykyisin uusiintuva työväenluokan liike Europan teollisuusmaissa, samalla kun ne herättää uusia toiveita, samalla juhlallisesti varottaa lankeamasta vanhoihin erehdyksiin ja vaatii yhä vielä hajallisten liikkeiden viipymätöntä yhdistämistä: näistä syistä on Kansainvälinen Työväenliitto perustettu."

AMMATILLISESTA LIIKKEESTÄ.

I Internationalea varten laati Marx päätösehdotuksen, jossa ammatillisten järjestöjen tehtävät määritellään seuraavasti:

"Ammatillisten yhtymäin välitön tarkoitus rajoittui jokapäiväisiin tarpeisiin, hetken toimeentulovälineisiin pääoman jatkuvia mielivallan ilmauksia vastaan: palkka- ja työaika-kysymykseen. Tämä amm. järjestöjen toiminta ei ole vain oikeutettu, se on välttämätön. Siitä ei saa luopua niin kauan kuin nykyinen tuotantotapa kestää... Jos amm. järjestöt ovat välttämättömät pikkusotaa varten työn ja pääoman välillä, niin on niillä vielä suurempi merkitys organisoituina järjestöinä palkkatyöjärjestelmän ja pääomavallan poistamiseksi. Tätä tehtäväänsä eivät ne ole kyllin pitäneet silmällä, sanoo Marx, mutta alkavat (Englannissa, Amerikassa) ottaa yhä enemmän osaa poliittisiin taisteluihin.

"Niiden tulevaisuus: Huolimatta alkuperäisestä tarkoituksestaan täytyy amm. järjestöjen nyt tietoisesti pyrkiä työväenluokan organisatiokeskipisteiksi sen täydelliseksi vapauttamiseksi... Niiden täytyy vakavalla harrastuksella omistaa huomionsa huonoimmin palkaittuihin työläisiin, kuten esim. maaseudun

päivätyöläisiin, jotka poikkeuksellisten olojen takia ovat tulleet erikoisen turvattomiksi. Niiden täytyy saada maailma vakuutetuksi siitä, että niiden pyrkimykset tarkoittavat sorrettujen miljoonain vapauttamista.”

TALONPOIKAISKYSYMYKSESTÄ

Kirjassaan “Kansalaissota Ranskassa” sanoo Marx:

“Kommunismi oli täysin oikeassa huutaessaan talonpojille: “Meidän voittomme tuo toivon teille!” Kaikista niistä valheista, joita Euroopan lehdistön palkkasoturit ovat toitottaneet, on merkillisimpiä se, että kansalliskokouksen maajunkkarit (suurtilanherrat) muka edustivat Ranskan talonpoikia, “joiden v. 1815 täytyi noille herroille maksaa miljardin lunastusmaksut maistaan. Porvari pani talonpojalle 1848 lisäveron ja nosti nyt kansalaissodan, pannakseen 5 miljardin sotakorvauksen pääosan talonpoikain maksettavaksi. Kommuuni sitä vastoin selitti, että sodan alkajain on suoritettava sen kustannukset”. Kommuuni olisi ottanut talonpojilta pois veriverot, antanut hänelle halvan hallituksen, muuttanut hänen verenimijänsä (virkamiehet) palkatuiksi kommuunin toimitsijoiksi, jotka hän itse valitsisi ja jotka olisivat toimistaan hänelle vastuunalaiset. Se olisi vapauttanut hänet pellonvartijain, santarmien ja poliisipäällikön mielivallasta. Se oli asettanut pappien jakaman pimityksen tilalle opettajain jakaman valistuksen.” Kommuuni olisi pelastanut talonpojat hypoteekkivelkain taakasta ja konnultaan pois joutumisesta.

Herrat pelkäsivätkin, että “vapaa liikeyhteys kommuunilaisten Pariisin ja maaseudun välillä saisi aikaan yleisen talonpoikain kapinan”. Siksi sulkivat Pariisin saartorenkaaseen.

KANSAINVÄLISYYSKYSYMYKSESTÄ.

“Ei ole vapaa se kansa, joka toisia sortaa”, sanoi Marx. Hän ja Engels tutkivat aktiivisesti Puolan riippumattomuusvaatimusta. Samoin Irlannin.

Marx kirjoitti: “Irlanti on Englannin maaylimystön rintavarustus. Tämän maan nylkeminen ei ole vain sen kansallisen rikkauden päälähde, se on sen suurin moraalinen mahti... Irlanti on se suuri keino, jonka kautta Englannin ylimystö pitää yllä herruuttaan Englannissa itsessään... Jos huomenna englantilainen armeija ja poliisi lähtevät pois Irlannista, on teillä heti agraari-(maa) vallankumous Irlannissa. Englantilaisen ylimystön kukistuminen Irlannissa edellyttää ja sen seurauksena on sen kukistuminen Englannissa. Niin olisi täytetty proletaarisen vallankumouksen edellytys Englannissa... Pääneuvoston erikoisena tehtävänä on herättää Englannin työväenluokassa se tietoisuus, että Irlannin kansallinen vapautus ei sille ole mikään abstraktisen oikeudellisuuden eikä inhimillisten tunteitten kysymys, vaan sen oman yhteiskunnallisen vapautuksen ensimäinen ehto.”

V. 1869 kirjoitti Marx: “Englannin työväenluokan suoranainen ehdoton etu vaati maan nykyisen siteen katkaisemista Irlannin kanssa... Englannin työväenluokka ei tee mitään ennenkuin se on päässyt eroon Irlannista... Englantilainen taantumus Englannissa pohjautuu Irlannin orjuuttamiseen.” — “Kansalle on onnettomuus, jos se orjuuttaa toista kansaa.”

TOIMITUSKOLLEGIO: J. LEHTINEN (vastaava toimittaja), J. A. Lehtosaari Y. Sirola, K. Rovio. V. Ojanen, V. Lattunen ja Y. Karppanen. Tekn. toim. P. Notko.
Отв. редактор: И. К. Лехтинен. Техн. ред. П. Нотко.

«KIRJA» № 75. Jätetty kirjapainoon 2/III kirj pain. 22/III-33
3 п. л. 37,600 зн. на печ. л. ф/б 82 x 110. Тираж 2400. Зак. № 557.
Ленгорлит № 7376.

Типография Кирьяпая, Ленинград, Харьковская, 9.

Valtion Kustannusliike

KIRJAN

LENINGRADIN OSASTON KUSTANNUKSELLA

vuonna 1933 julkaistavat sanoma- ja aikakauslehdet ja niiden tilaushinnat

Lehden tai julkaisun nimi	Ilmestyy	Tilaushinnat				Yksityisnumeron hinta
		1 kk.	3 kk.	6 kk.	12 kk.	
Sanomalehdet:						
1. Vapaus	joka päivä	2:50	7:50	15:—	30:—	—:10
2. Nuori Kaarti . . .	joka toinen päivä	—:65	1:95	3:90	7:80	—:05
3. Kipinä	5 kertaa kuukaudessa	—:15	—:45	0:90	1:80	—:03
Aikakauslehdet:						
1. Neuvostonainen . .	2 kertaa kuukaudessa	—:60	1:80	3:60	7:20	—:30
2. Rintama	"	—:70	2:10	4:20	8:40	—:35
3. Punavartio	"	—:70	2:10	4:20	8:40	—:35
4. Kommunisti	"	1:50	4:50	9:—	18:—	—:75
5. Kollektivisti	"	—:90	2:70	5:40	10:80	—:45
6. Punainen Valistustyö	1 kerran kuukaudessa	—:60	1:80	3:60	7:20	—:60

Hinta 75 kop.

Финский журнал
„КОММУНИСТИ“

ГОСУДАРСТВЕННОЕ ИЗДАТЕЛЬСТВО „КИРЬЯ“
ЛЕНИНГРАД 1933